

**Iter Helveticum anni MDCCXXXVIII et iter Hercynicum anni MDCCXXXVIII /
[Albrecht von Haller].**

Contributors

Haller, Albrecht von, 1708-1777.

Publication/Creation

Gottingae : Sumtu Reg. Univers. Offic. Liberae, 1740.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/bd46ynua>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

62569/B

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark

HALLER, A. von

06

G. K. 16

LONDON MEDICAL SOCIETY OF

ALBERTI HALLER.

M. & Ph. D.

ARCHIATRI REG. ET ELECTOR.

MED. ANAT. BOTAN. ET CHIR.

IN ACAD. GEORG AUG.

P. P. O.

SOC. REG. ANGL. ET SUEC. SOD.

ITER HELVETICVM

ANNI MDCCXXXVIII.

ET

ITER HERCYNICVM

ANNI MDCCXXXVIII.

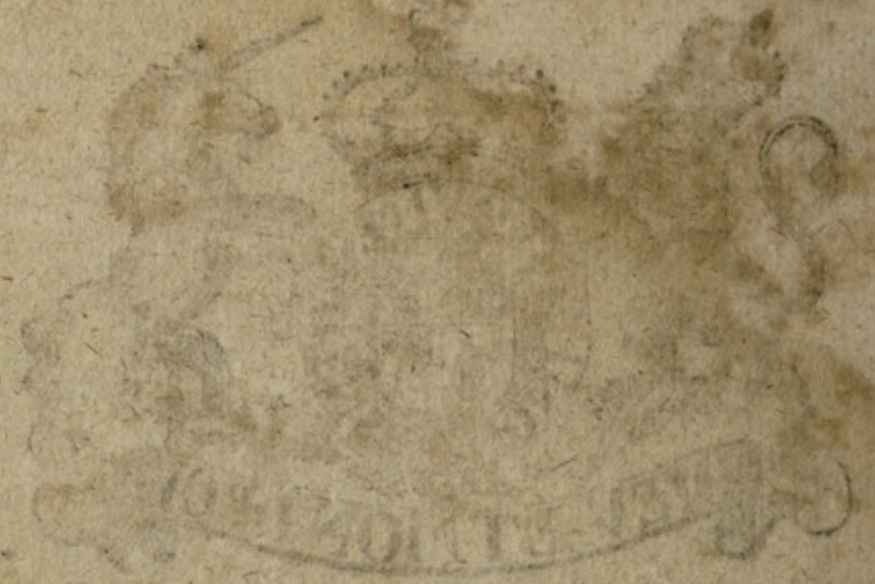
GOTTINGÆ

SVMTV REG. VNIVERS, OFFIC. LIBERARIÆ.

1740.

Handwritten number or mark in the top right corner.

THE GREAT BRITISH
MUSEUM
OF
NATURAL HISTORY
AND
CIVIL HISTORY
AND
ANTHROPOLOGY
AND
ETHNOGRAPHY
AND
ARCHAEOLOGY
AND
PALEONTOLOGY
AND
MINERALOGY
AND
METEOROLOGY
AND
COSMOGRAPHY
AND
ASTRONOMY
AND
PHYSICS
AND
MATHS

THE GREAT BRITISH
MUSEUM
OF
NATURAL HISTORY
AND
CIVIL HISTORY
AND
ANTHROPOLOGY
AND
ETHNOGRAPHY
AND
ARCHAEOLOGY
AND
PALEONTOLOGY
AND
MINERALOGY
AND
METEOROLOGY
AND
COSMOGRAPHY
AND
ASTRONOMY
AND
PHYSICS
AND
MATHS

VIRO
GRAVISSIMO SAPIENTISSIMO
AVGVSTO JOHANNI
de HVGO.

ARCHIATRO REGIO ET ELECTORALI
SOC. REG. LOND. SOCIO

S. P. D.

ALBERTVS HALLER.

VINO

GRANDE CAPITANO

ALCANTARA JOHANNES

DE VINO

ALCANTARA JOHANNES

DE VINO

ALBERTUS HALLER

Quantis me beneficiis adfeceris VIR
ILLVSTRIS, neque modestia Tua
permittit ut enumerem, neque
destinata hujus adloquii breuitas. Id
unum excito, quod cum hac mea
opera propius coniungitur, Te nem-
pe thesauros Tuos Botanicos uberri-
mos omnes mecum communicasse,
rarissimas demum & desideratas stirpes
quam plurimas donasse, & cum stir-
pibus pulcherrimorum librorum fecif-
se participem, quibus instructior & hanc
dissertationem, & maiores meos labo-

res feliciter perficere potui. Quem
ergo multis adjuvisti modis, eum li-
bellum comis accipe, & homini fave,
qui Tuas virtutes gnarus veneratur.
Ex Georgia Augusta die 31. Octo-
bris 1739.

LECTV-

LECTURIS S.

Tota æstate anni 1739. abfui, neque ullo munerum meorum defunctus, non mediocriter adfectus sum, quod Academia, cui totum me debeo, nihil omnino præstitissem officii.

Supererat, ut aliquam temporis, quod perierat, rationem redderem. Id hoc libello feci, quo ea continentur, quæ in itinere meo præcipua observavi, plantæ nempe in Alpibus, in Jura monte, & in Emmia valle collectæ, quarum aliquæ novæ sunt, aliæ neque novæ neque obscuræ, sed pulchræ tamen & rariores inventu.

Libelli exiguitas minus decora visa est Bibliopolæ. Ergo addidit alterius itineris descriptionem.

ptionem, quod anno 1738. in Bructerum M.
fufceperam, fimilis argumenti, etiam ideo ido-
neum nupero itineri focium, quod ex utrius-
que collatione florum Helveticam cum Hercy-
nica utcunque comparare liceat.

Superfunt multa hujus generis itinera, fed
ea maturiores curas expectabunt. Dabam in
Georgia Augusta die 31. Octobr. 1739.

§. I.

uando eo vere, quod proximé elapsum est, ad patriam urbem iter feci, nondum adultum ver erat, & nimbosa hyems plantas, etiamsi floruisent, legi vetabat. *Bernae* me alia, & quæ mihi quidem majori momenti essent, detinuerunt. Non potui, tamen ferre aspectum eorum montium, qui patriam urbem coronant, absque dulci desiderio stirpium, quas in iis toties, innocentissima voluptate perfusus, junior legeram. Eripui me quantum licuit, urbanioribus negotiis, & quam primum humiliores montes nix deseruit, ad eos raptim iter feci. Ergo colles illos, si cum alpibus conferras, ipsis *Juræ* culminibus humiliores, qui ultimam *Emmiam* vallem a *Lucernensium* ditione separant, nondum visos, & ipsa novitate gratiosos, adii die IX. Junij: comite amico optimo, & amantissimo bonarum litterarum NICOLAO EMANUELE GATSCHET, ad cujus avita & laxissima pascua, praecipuum iter nostrum fuit.

§. II.

Circá Bernam passim sylvas abiernas praeterivimus, muscolasque atque cavas semitas, amatas muscorum sedes,
A hy-

hybernos olim labores , nunc steriles , & aestivo sole ex-
 uctas. Neque montosa illa regio , quam communi no-
 mine *Wislen* vocant, plantarum quidem feracitate se com-
 mendavit, animum vero mirifice recreavit dulci imagine
 felicitatis, quae a libertate nascitur. Latifundia cultissima
 omnes eos colles occupant , quos rustici homines , omni
 stipendio , omni imperio (nisi legum) liberi , laeti, divi-
 tes, & , si hominibus ea fors potest contingere, felices ha-
 bitant. Solitudines avias , & anfractus reductarum vallium,
 perstreperunt purissimi rivi , frequentant armentorum opi-
 mi greges, exhilarant sparsa tuguria , omni commeatu,
 & rusticae vitae commodis ditissima.

§ III.

Poeticum plane iter hoc fuit , herbae enim vulgares
 omnino erant, & ubique obviae. Trans eos colles *Emmam*,
 auriferum fluvium. superavimus. In ejus arenosis fyrti-
 bus , ad ipsum insulae caput , quod adfluentes aquas
 primum excipit , solent accolae aurum arenis permistum
 legere. Neque prius cum quaestu lavantur *Arolae* are-
 nae , licet ubique aureis micis avariciam hominum invi-
 tent , quam postquam *Emma* aquas suas immisit *Arolae*.
 Sed & ipsa *Emma*, non ab ultimis fontibus aurifera est,
 debetque praecipuas divitias torrenti cui *Goldbach* no-
 men est , de cujus uberrimo metallo fabulae potius
 quam historiae passim narrantur. Id mirum videri po-
 terit, plerosque Helvetiae flurios aureas arenas miculas-
 que vehere, aurea metalla tamen nullibi certa fide repe-
 riri. Certe *Rhenus* ad ipsos Batavos, (a) ad Gallos *Rho-*
danus,

a) Novam aurifodinam in arenosis montibus Bataviae osten-
 tabat olim ORDINIBUS FOEDERATIS JOACHIMUS BECHER. Et
 ex-

danus b), glebulas aureas de fert, quas Helvetiae debent. In *Arola* ad *Aarwangen*, & in commitatu *Badensi*, ubi vadosae arenosaeque insulae frequentiore sunt (*bey der Stille*), non absque quaestu lavantur arenae; & conflatas ex iis massas purissimi auri, percussos nummos videre, id apud nos non rarum est.

§. IV.

Parum laetus his divitiis, qui omne desiderium posueram in thesauris valde minus invidiosis, suavissimis nempe plantulis, per vallem *Emmiam*, ad ductum illabentis fluvioli *die grune*, inter laetissima praedia, beataque mapalia hominum ultra sortem suam divitium, perveni ad sedem Praefecti *Sumiswald* ubi majores paulatim montes vallem constringere, & altius herbosa culmina erigere incipiunt. Omnes enim hujus tractus montes, absque rupium tristi horrore, absque praecipitium scopulorum metu, ex sola laetissima gleba, & confusis collium vertilium acervis congeruntur. Inter eos montes, est M. ARNI, satis apud vicinos celebris uberrimo lactis proventu & caseorum immensa mole, antiquissima familiae GATCHETIAE possessio. Is itineris no-

A 2

stri

experimentum, si non sufficiebat sumtibus, nobis tamen sufficit.

- b) Vide de ejus arenis crystallinis, gemmeisque, quales omnino sunt arenae *Arolae*, cultissimum virum REAUMUR *Comment. Acad. Paris.* 1718. Crystalli moles inmensae ad fontes *Arolae* nuper repertae sunt, & glebam 695 librarum ipse vidi omnium, quas vel voto mortales adtigerunt, maximam. An similes ibi gemmarum, aurique venae, quarum minuta ramenta flumen avehit? de Rubineis certe verum est, & smaragdinis aliisque fluoribus SCHEUCHZER *Jt. IV. p. 241. 242.* Sed nihil in hisce spei est avaritiae nostrae, molles enim sunt & plebejæ, neque supra crystallorum classem.

stri prima die terminus fuit, post quam per collis satis arduos, deinde per montosam planiciem, silentesque sylvas, jam solis abietibus umbrosas, per sesquihoram ascenderamus.

§. V.

Stirpium Alpinarum prima nos salutavit *Bellis media*, frequens in Helvetia c), etiam planiori, locis umbrosis, & in sylvarum uvidis recessibus. Ejus figuram adeo exquisitam dederat GESNERUS d), adeo conspicuam caractere suo, ut fere adcurare liceat TOURNEFORTIUM e), & multo quidem severius VAILLANTIUM f), quod contra suas leges, pappiferam plantam immiscuerint stirpibus, quibus solida sunt, nudaque femina. Sed ingrati fuerit viros, qui tanta praestiterint, ideo culpae, quod non praestiterint omnia. Et ea quidem mente volo ut sciant lectores me scripsisse perpetuo, quoties ab his & ab aliis doctis viris dissensero, ut ignorationem aliquam, imo errorem, aut plusculos lapsus, nolim vel minimam partem demere earum laudum, quas grati ipsis decernimus, siue eos mors extra invidiae metum posuerit, siue nunc quoque laboribus suis de nobis bene mereantur. Nemo me certe, si recte me novi, melius cupit iis, per quos profecerit. Verum ad *Bellidem* nostram redeo, Non pe-

c) Bernae in *Eymatten* supra stagnum. Circa *Augustam Rauracorum* &c.

d) In *compendio Matthioli* CAMERARIANO p. 654.

e) *Bellis sylvestris media caule carens* I. R. H. p. 494.

f) Cui est *Bellis media nudicaulis non ramosa*. *Comment. Acad. Reg. se. Paris.* 1720. p. 358. Nam is quidem censor perpetuus TOURNEFORTI, nullam errorum suorum impunitatem sperare poterat, in classe, quam sibi selegerat submovendam penitus ex imis sedibus, novasque ad leges ordinandam.

penitus certum est, num VAILLANTIUS nostram viderit, quando *Bellidem monanthon autumnalem* g) RAII addidit *Tussilaginitibus*, quod & papposa esset, & scapo unifloro. Nam in eo ipso opere, in quo sedulo elaboravit PONTEDERA h), *Bellidem* eandem RAII, nudo semine describit, ut omittam quod nostra verna sit omnino. Ut verum fatear tamen videtur, & RAIUS i) & VAILLANTIUS k), de nostra dixisse. MICHELIUS l) denique, vero caractere *Bellidis mediae* cognito, novum genus ipsi creavit *Bellidastri* m), felici connubio certe nominis ex *Astere*, cujus characterem habet, & *Bellide* cujus faciem refert, cujusque nomen gesserat antiquitus. Mihi enim nihil videtur intercedere, quin *Aster* dicatur, isque *caule nudo uniflorus*. Namque flos, qui amicissimo LINNAEO n) calyce visus est differre ab *Astere*, is equidem, & squamis & pappo seminum rufo, proxime accedit ad *Asteres* illos Alpinos, quibus ipsis *Bellidis* folia sunt, licet caulem non gerant aphyllon, & per hos intermedios *Asteres*, cum *coeruleo acri*, multisque omni-

A 3

no

g) *Caule nudo tenui praelongo flore albo rubente Histor. III. p. 221.*

h) In plantis flore composito. vid. *Dissert. p. 277.*

i) Ob summam similitudinem descriptionis, & quod vix fieri possit, ut, plantam adeo vulgarem, ignoraverit perpetuo, nostra enim & altior est, & folia quam vulgaris majora habet, & pappum in semine.

k) Cui est, *Tussilago Bellidis folio l. c. 375.*

l) *Nov. plant. gen. p. 32. Tom. 29.*

m) *Bellidastrium alpinum foliis brevioribus hirsutis caule palmari flore albo.*

n) Nempe eam praecipue ob notam, quod calyx esset squamis nonnisi duplici ordine ad basin usque scissis, videtur eam addidisse *Doronicis*, nomenque fecisse *Doronicum caule nudo simplici unifloro Hort. Cliffort. p. 500, REYEN Flor. Bat. p. 160.*

no speciebus conjungitur, quibus omnibus non plurimorum ordinum squamae sunt. Caeterum, ut nondum dimittam stirpem nostram, facit synonymorum obscuritas. Nempé & MENZELIUS o) nostram videtur non uno p) novo nomine proposuisse; & dubium esse potest, num ea *Bellis media*, quam pictam a MATTHIOLO q) pene omnes Botanici receperunt, omnino sit a vulgari minore diversa. Certe MATTHIOLUS r) *mediam* suam non alpibus, aut editis umbrosisque locis, sed pratis tribuit indigenam, & *hortensi* opponit *spontaneam*. Nihilque a MATTHIOLO discrepant LOBELIUS s) DODONAEUS t), LUGDUNENSIS HISTORIA u) TABERNAEMONTANUS v) alique veterum. BAUHINI x) certo nostram plantam descri-

o) *Bellis caule bipedali nuda, foliis magnis latis, floribus rubris & albis* (uti & nostra solet *Alpina*) *Pugill.* Tab. 8. Quam VAILLANTIUS habet l. c. p. 358. & MORISON III. p. 30. & RADIUS in *hist. plant.* p. 349. & TOURNEFORTIUS in I. R. H. & TILLIUS, *hort. pisan.* p. 22. de quo dudum miror, qua felicitate in horto suo pene omnes ex ordine TOURNEFORTII plantas alere potuerit, & eas saepe, quas ego satis certe novi, nunquam distinctas exstitisse.

p) *Bellis foliis parvis floribus albis alpina* MENZEL. *Pug. Plant. rar.* T. 8. vix videtur differre.

q) *In Dioscorid.* cum magn. fig. p. 91 r.

r) In iconibus nempé p. 478. quae ad DODONAEANAM facta est. In *adversariis* vero videtur nostram indicare, siquidem eam PENNIO tribuit in sylvis Germaniae lectam p. 199.

s) Icon enim *Bellidis sylvestris* ex MATTHIOLO exscripta est. t) p. 264. *Pemptadum*.

u) p. 854. ex MATTHIOLO, eodem etiam nomine.

v) eodem nomine 329.

x) IOHANNES quidem icone usus est GESNERIANA III. p. I. p. 114. CASPARUS veró & locum natalem indicavit, & in herbario vivo veram stirpem habuit.

scripserunt, de recentioribus, & ipso TOURNEFORTIO y), dubitari potest. Unicum addo, ex argumento calycis villosi omnino videri ad nostram pertinere *Bellidem*, quam novo nomine dicit SCHEUCHZERUS z), *alpinam minorem sylvestri minori similem*. Est autem hoc genus *Bellidis*, *Asterisve*, foliis *Bellidis* vulgatissimae majoribus, scapo altiori dodrantali & pedali, flore majore, & calyce aperto magis hirsutulo ex bina serie squamarum ad basin seotarum virentium factus, semine, uti dictum est, pap-pigero, tum in semiflosculis, tum in disco.

§. VI.

Altera die, operibus primum lactariis adfuius, at-que ex mensuris lactis opimi quadringentis, quae paulo plus quam duodecies centena pondo efficiunt, unum cas-eum conpingere vidimus librarum fere octoginta. Solent etiam majores fingere, quando gramen adultius est. At-que eam lactis copiam feré septuaginta vaccae suppeditant quotidie. Opima veró ejus lactis pinguedo his in monti-bus debetur fere unice *Alchimillae vulgari*, in editioribus pascuis *Plantagini angustifoliae*, & in editissimis *Mutteli-nae*, stirpibus adeo, quae blando cum morfu adstringunt.

§. VII.

Inde per anfractus montium in altiora cacumina diva-gatus, stirpes quaesivi, sed eas paucas certe inveni, cum anni praecox tempus esset, & hi montes in universon alpinum ingenium non satis exprimant, qui hortorum etiam frugumque non omnino expertes sunt. *Gentiana*
qui-

y) vide notam c.

z) *It. VI. p. 453. neque alia est Bellis sylvestris minor. It. V. p. 424.*

quidem *Afilepiadis folio* uberrima ubique adfuit, sed flores nondum ostentavit, quos Augusto mense demum expandit. Ea planta, si quidem GESNERUS a) noster civis mei ARETII nomini eam consecrasset, uti constituerat animo, fuisset ex antiquissimis, quae Botanicorum nomen gerunt. Sed & ubique obvium *Geum rotundifolium majus*, per sylvas humentesque scrobes, cornubus ovarii modo ad se mutuo conversis, modo per aetatem divaricatis, punctis rubris per petala in tres lineas dispositis, calyce ex ambitu imi ovarii exeunte. Deinde *Valeriana* copiose apparuit in editioribus, cujus historiam extricare, atque optimorum scriptorum sententias faciliores reddere explicando, id quidem & necessarium visum est, & difficile.

§. VII.

Duas nempé *Valerianas* communius alunt Alpes nostrae, licet neque *Celtica Spica* b) careant: sed has quidem frequentius. Et altera quidem in Alpibus ubique frequens, in *Jura Monte* mihi nondum visa est, eaque quam

a) *Epistolar.* p. 120. b. Admodum placebat optimo viro id institutum, quo stirpes, grato quasi animo motae, certam immortalitatem reddunt iis, per quos innotuerunt, conf. *epist.* p. 73. & p. 42. ubi *Adolpbiam*, aut *Occoniam*, & *Achilleam* (pro GASSERO suo) serio offert amicis. VAILLANTIUS idem secutus consilium, mutavit in posterioribus operibus, quod nihil veri nexus esset inter stirpes & nomina clarorum virorum. Neque tamen placet, quod ejecto verissimi amici nomine, BOERHAAVIAM voce sesquipedali dixerit *Antanisophyllon*. Nam & nomina ficta ad similitudines raro effugiunt ambiguitatem, & malé poenitentis videtur, auferre quod dederat.

b) Quam nomine *Waldfchiben* enumerat inter plantas *Nessi*, civis noster ARETIUS, p. 235.

quam nunc in M. *Hengst* decerpimus, perenni, odorata, lignosa radice repit, alba quidem, sed fusco cortice. Folia ex radice profert ex longis pediculis, tenera, glabra, virentia, acuto mucrone, acute ferratis oris, non dissecta tamen. Verum ad caulem, quales plures ex una radice pedales, & cubitales fistulosi eriguntur, perpetuo una conjugatio media est foliorum duorum, sed ternatorum, quorum medium latius est, bina acuminata subjacent, similia medio sed minora. In *Umbella* nihil novum invenio, nam & tripartita procedit divisio, & flosculi odorati, infundibuli forma, in umbellam congregantur, & terna stamina alba ex tubo floris proveniunt. Tuba bicornis in semine, cujus contorta corona per aetatem plumosos radios explicat. Praecipuam notam dant folia ad caulem perpetuo terna, nunquam aut pinnata ut in vulgari, aut integra, ut in ea de qua proxime dicemus, §. VIII. Haec *Valerianae* species variis nominibus innotuit variis Botanicis, neque semper eadem cum ubertate notarum. Et *Phu* quidem *saxatile* GESNERI c) huc refero, quod in Alpibus legerit, ubi aliqua quidem est *scrophulariae folio Valeriana*, sed rarior d). Deinde CLUSII *Valeriana sylvestris alpina I. latifolia* e) cum nostra eadem videtur, cum folia ad caulem in duastresve crenas dissecta describat. A CLUSIO ad CASPARVM BAYHINVM neminem invenio, qui ejus mentionem fecerit. Is autem stirpem nostram egregie cogni-

c) *Hort. Germ.* p. 272, *tab. collect.* p. 96. *Petracum* vero dicit in *append. ad Hort. German.* p. 295.

d) In Rhaetia legit D. HUBER, ego vero in M. *Obergurnigel*. sed in *Jura M.* frequentissima est (XXVIII)

e) *Histor stirp. varior.* LV. cum icone, quae divisionem foliorum ad caulem non satis exprimit. In *Pannonicis* vocat *Alpinam I.* p. 512. figuram vero non addit.

cognitam habuit, foliorum ad caulem binas alas esse sollicite monuit, iconem etiam dedit, quo id exprimeretur f). In eo, ut saepe solet, non prospexit nobis, quod CLVSIANAM plantam g), proprio nomine a sua sejunxerit, quae adeo certo erat eadem. Ab eo tempore nihil novae lucis accessit. CLVSIANAM plantam repetierunt JOHANNES BAVHINVS, h) sibi etiam visam, PARKINSONVS i), RAIVS k). Nomen aut CLVSII aut CASPARI dederunt AMBROSINVS l), MORISONUS m), TOVRNEFORTIVS n), MAGNOLIVS o), PLVKNETIVS p), TITA q), SCHEVCHZERVVS r), VAILLANTIVS, s) ita

- f) *Valerianam montanam primam* dixit in *Phytopinace* p. 292. *alpinam primam* in *Prodromo* p. 86. & *Pinace*. Synonymum nullum addidit. Legerat autem in m. *Wasserfall. Cat. plant Bas.* p. 50.
- g) Eam enim dixit *Valerianam alpinam alteram* in *Pinace*. nam in *Phytopinace* idem nomen dat illi folio *scrophulariae*.
- h) Dixit *Valerianam alpinam*, III. p. 208. neque *Fratris* novam cognitam habuit, descriptam pridem in *Phytopinace*. Ex eo CHABRAEVS p. 411. Icon autem melior est CLVSIANA.
- i) In descriptione *major sive latifolia* est p. 120. in icone *minor* id p. 121. Icones enim mutatae sunt.
- k) Descriptio cum nomine *Alpinae* Hist. p. 390. bona est, neque tamen potuit homonymiam extricare, cum ad CLVSIANAM etiam eam voluerit referre, quae est *scrophulariae folio*. Sollemnis asteriscus indicat, quod *hanc* quidem, non viderit. Nostram in *M. salève* legerat. vid. *Syll. plant. extra Brit. nasc.* p. 258.
- l) Merus, ut solet, nomenclator. *Phytograph.* p. 554. Usus vero est nomine CLVSII.
- m) *Hort. Bles.* p. 214. & *Hist. Oxon.* III. p. 112. eodem nomine: in *Umbelliferis* vero p. 51. solam habet CLVSIANAM, quam vocat *Nardum montanam alteram* & XI. loco ponit. *Primam* CASPARI utrobique omittit.
- n) *Valeriana alpina prima*, ex CASPARO *Schol. Bot.* p. 153. & I. R. H. Solam excitavit BAVHINI stirpem.
- o) Eodem nomine H. R. M. 201. & in *Char. plant.* p. 149.
- p) *Almagest.* p. 380. eodem nomine.
- q) *Hort. Maurocen.* p. 178. & in *Itinere*, ubi *alpestem prima* m dicit.

s); ita ut eorum nemo moneat nihil a CLUSIANA stirpe differre BAVHINIANAM, utramque etiam distinctis nominibus & TOVRNEFORTIVS t), & TITA u) exprefferint. Neque tamen fieri poterat, ut lateret penitus Botanicos stirps adeo non rara. Ergo pro nova planta descripta est a BARRELIERIO w), qui cum nomine *alpinae saxatilis minoris flore albo* egregiam dedit iconem, licet ei nomen addiderit *scrophulariae folio* EDITOR, hic certe non felix. Sed & *Val. alpina minor planta palmaris* PLVKNETII x), & ejusdem *Valeriana minima planta ut plurimum uncialis* y) manifesto ad nostram pertinent, quod & VAILLANTIVS perspicax intellexit. De MENZELIANA z) & CAESALPINIANA aa) & LOBELIANA bb) stirpe non ita certo constat. Reliqua synonyma hujus capituli, nisi fallor, omnia pertinent ad hanc nostram *Valerianam, foliis ad caulem tripteris*.

§. VIII.

Alia est, & haud paulo obscurior, *Valerianae* species, cui *radices* fuscae, lignosae, repentes, plerumque inodoraе.
Cau-

- r) *Valeriana alpina* Jt. I. p. 51. cum certa descriptione nostrae.
- f) Eodem nomine C. B. *Comm. Acad. Paris.* 1722. p. 252.
- t) Qui CLUSIANAE peculiare nomen dedit, post CASPARUM, *Valerianae alpinae alterius*.
- u) *Hort. Maurocen.* l. c.
- w) *ic.* 742.
- x) *Almag.* p. 380. & *Phytograph.* T. 231. f. 7.
- y) *Almag.* ib. & *Phytogr.* ib. f. 8. Nomen repetiit RAIMIS *biflor.* plant. III. p. 242.
- z) *Valeriana saxatilis foliis Trachelii* in pug. nomen utique nostram videtur exprimere.
- aa) *Valeriana inodora* I. L. IV. c. 5. conjectura est utriusque BAVHINI. Nostra odora est, sed reliqua conveniunt.
- bb) *Valeriana montana Peliterii.* *Illustr. stirp.* p. 145. Descriptio non recedit.

Caules, praeter umbellam, non ramosi, ex una radice saepe plures, erecti, pedales, & ultra. *Folia* ad terram, pedicellis etiam nixa, levia, & virentia, sed figuræ diversae, & ima quidem ex rotunda ellipsi acuminata, ut fere violae folia imitentur: deinde alia, nam multa ad terram sunt, longiora, & ex ellipsi lanceolata, plicata ora, & aliquando vagis incertisque dentibus non acute exsculpta. Ad caulem una conjugatio foliorum sessilium, quae longiore mucrone sunt, & *Alfines* altissimae similia, nunquam terna, neque dissecta. *Flos*, stamina, Tuba, semen, simillima. In *Juræ* nemoribus ubique reperitur; supra *Dornach*, in *M. Nodz*, *Chasferal*, *Grandvi*, & alibi frequentissimam legi, in alpibus, uti dixi §. 7. not. e. rarior est. Haec planta, uti ex herbario CASPARI BAVHINI, & icone LVGDVNENSIVM certior factus sum, sollicita cura impensa, primum dicta est a LVGDVNENSIBUS *Valeriana montana*, a) cum icone, quae ima folia nostrae, ruditer, sed proxime exprimit. Ex ea nata est *Valeriana montana subrotundo folio* CASPARI BAUHINI, b) ejusdemque *montana alfines folio*, c) utcunque ad diversissimam d) stirpem hoc nomen usurpaverit VAILLANTIUS. Deinde PINACIS nomen repetiit TOURNEFORTIUS e) & TILLIUS, f) Haec

a) *Hist. gener. plant.* p. 1127.

b) in *Pinace*.

c) *Phytopin.* p. 293. ubi similem esse suae, sed diversam tamen adferit, contra praesens proprii herbarii testimonium. Sed amabat CASPARIUS stirpium multipliciter, & saepissime eandem bis tradidit, quando eam & viderat ipse, & in alio descriptam legerat. Ab eo vicio JOHANNES longe erat alienior.

d) 1722. l. c. refert ad *Nardo Celticae similem inodoram*, quae planta, in herbario sicco CASPARI BAUHINI conservata, diversissima est, *Nardis* adfinis, longo folio lingulae effigie, habitu stricto duro, Umbella exigua, foliis ad caulem longis & strictissimis.

e) I. R. H.

f) *Hort. Pisan.* p. 170.

Haec prima est classis nominum, quibus nostra dicta est. Deinde CASPAR BAUHINUS ex vicinis montibus g) lectam stirpem a LUGDUNENSI separavit, & pro nova descripsit, *montanae alterius* h) primum nomine, deinde *alpinae scrophulariae folio* i), quae certe appellatio minus apta est, cum nostra, neque adeo acuta, neque acute ferrata folia habeat, uti ipsa BAUHINI fidissima icon satis demonstrat. Id nomen, & CASPARI BAUHINI descriptionem retinuit FRATER, k) deinde, ex ordine, planta plerumque non visa, neque cognita satis RAIUS l), MORISON m), TOURNEFORT n), MAGNOL o), PLUKNET p), TILLI q), VAILLANTIUS r), & SCHEUCHZERUS s), sed is gnarior, & cum ipsa notarum mentione. MUNTINGII t) & MENZELII u) nomen, & alterum, quod SCHEUCHZERO w) elapsum est, ex nomine CASPARI corrupta sunt. Haec secunda est nominum series,

- g) Conf. *Catal. plant. circa Basl. nasc.* p. 50.
 h) *Phytopin.* p. 292.
 i) *Prodrom. Theatr. Botan.* p. 87. & *Pin.*
 k) *Hist. univ. plant.* III. p. 208.
 l) *Hist. plant.* p. 390. (cum fatali asterisco, inde dubitatio num diversa a CLUSIANA) *syll. plant. extra Brit. nasc.* p. 390.
 m) *Hist. exon.* III. p. 102. In *Umbelliferis* non habet.
 n) *Schol. Botan.* p. 153. & I. R. H.
 o) *Hort. Reg. Monsp.* p. 201.
 p) *Almagest.* p. 380.
 q) *Hort. Pisan.* p. 170.
 r) l. c. p. 252. ubi conjungit, forte seductus a *Phytopinace*, *alpinam alteram* C. B. Ea vero, repetitio est CLUSIANAE, quae dicta est §. VII.
 s) *It. Alp.* I. p. 51
 t) *Val. folio scrophulariae; waare oessen. van de plant.* p. 545.
 u) Eodem nomine in *pugillo plantar. rarior.* si quidem nostram vult.
 w) *Salix alpina scrophulariae folio It. Alp.* V. p. 428.

series: Sed tertiam inchoat denuo BAUHINUS x) minor, quando *Valerianae montanae inodora* ex Monte *Wasserfall* lectae meminit: nam de ea, quam suae conjungit, CAESALPINIANA y) *Valeriana*, nondum liquet, an nostrae sit eadem. Id nomen apud AMBROSINVM z) & TILLIVM aa) exstat.

Quarto loco est *Valeriana alpina foliis integris radice repente inodora*, quam RAIUS bb) in Helvetiae montibus lectam, pro nova stirpe egregie descripsit, & ex eo repetierunt MORISONVS, cc) PLVKNETVS dd), TOVNEFORTIVS ee) Quinto demum eadem nostrae videtur BARRELERII *Valeriana saxatilis alpina minor, integris foliis Italica* ff) quam & TILLIVS ut omnia habet gg). Toties pro diversa descripta, eadem semper est *Valeriana foliis omnibus integris ex ovato acuminatis, levissime dentatis*.

§. IX.

Adscendebamus per herbosa pascua *die Laushütte*, & jam prope culmen eramus, juxta praecipitem rupem, quales rarae sunt his in locis, quando frequentissimum offendimus

x) in *herb. viv.*

y) *Valeriana inodora altera hist. plant. l. IV. c. 5.* Brevissimus est CAESALPINVS, ut nihil definire liceat. Huc pertinet *Valeriana annua ex Ilva CAMERARII in herbo Med. 176.*

z) *Phytograph. p. 554.*

aa) *Hort. Pisan. p. 173.*

bb) *Topographical observations p. 438. Syllog. stirp. extra Brit. nascent. p. 259. Histor. plant. p. 389. ex saleva M.*

cc) *Histor. Oxon. III, p. 102.*

dd) *Almag. p. 380.*

ee) I. R. H. VAILLANTIVS cum ea, quae *Nardo Celticae similis est inodora*, perperam conjunxit.

ff) *Ic. 868. non optime nostrae respondens.*

gg) *L. c. p. 169.*

dimus *Petasiten monanthon* dictum VAILLANTIO a). In eius flore *flosculos hermaphroditicos* numeravi multos ad 28. cum tubo stamineo, & bicorni *Tuba*. Circumstabat eos corona *flosculorum feminarum*, numero fore decem, quibus bicornis *Tuba*, & rudimentum campanulae bifidum fuit. Quae certe & DILLENII b) observationi, & doctae LINNÆI c) emendationi conveniunt. Vicinos dumos late occupabat *Chamaecerasus alpina* fructu gemino duobus punctis notato, jam tunc delapsis floribus, ut valde praecocem esse appareat, & *Cacalia*, de qua alibi dicemus.

§. X.

Ibi ad oram praecipitii frequens provenit *Cervaria* illa ARETII d), & GESNERI e), deinde, JUNGGII f), quam ad *Caryophyllatas* primus revocavit MORISONVS negligenter admodum relictam cum *Chamaedry*. Eandem, quod calycis segmenta petalis non plura habeat, petala vero vix unquam pauciora habeat senis, a *Caryophyllata* separandam esse jam ante

a) *Mem. de l. acad. des sciences* 1719. p. 403.

b) *Hort. Elthamens.* p. 310. non alium, praeter vulgarem, *Petasiten* habere flosculos uniformes.

c) In *flor. Lapon. & Hort. Cliffort.* p. 411. Is enim *Petasites* cum *Tussilagine* conjungit, quod dentur *Petasitis* species thyrsiferae radiato flore, & aliae *Petasitis* species facie *Tussilaginis*, mediae ergo inter *Tussilaginem* & *Petasitem*. BOERHAAVIUS nostrum inter *Tussilagines* reliquerat. *Ind. alt. hort.* L. B. p. 101. PONTEDE-RA ob alienum a *Petasite* habitum minus feliciter junxerat *Senecioni*, non observatis flosculis femininis *dissert.* p. 155.

d) *Descr. Ness. & Stokb.* p. 235. & in GESN. *Epist.* p. 116. b.

e) *Descr. mont. fracti* p. 63.

f) In *doxolog. phys. minor inter homonymias plantar.* Vir acutissimus facile vidit non esse *Chamaedryn*, etiam ante MORISONI *praeludia*, quae anno demum 1669. produerunt. Eorum vid. p. 390.

ante aliquot annos g) monui. Sed idem ex propria observatione, exsecutus est LINNÆUS h), deditque stirpi in *Laponia* non infrequenti *Dryadis* nomen. Quod nomen, etsi a *quercu* desumptum sit, nostra vero stirps, supra omnes sylvas, apricis, asperisque locis amet provenire, a similitudine vero foliorum, nomina imponere ipse nolit LINNÆUS, servari tamen poterit, ne dissensiones in infinitum crescant.

§ XI.

In scrobibus editis *Acetosa* montana *maxima* provenit, quae, contra consuetudinem stirpium montanarum, longe altior est, & toto habitu laetior quam vulgaris a) illa, quae in pratis nascitur. Sexus visa est eandem habere differentiam, nostrae enim omnes meros femininos flosculos habuerunt, uti pridem observaveram, sed ante me VAILLANTIUS b) & PONTERA c). *Vitis Idaea sempervirens fructu rubro*, & ea quae *myrtillus grandis* etiam dicitur, & vulgaris *foliis crenatis* ubique per ericeta proveniunt, & *Ranunculus montanus aconiti folio albo flore* & aliae, sed vulgaris notitiae montanae. Ergo ultima vice oculos ex ea specula per subjectos agros urbesque late dimisimus, & in *Lucernensem* primum pagum, cuius caput *Lucerna* & lacus conspicitur eminus, & *lacus Sursee*, & vallis *Endlibuch* altioribus montibus separata a pago *Subsylvano*; deinde per late patentem *Argoviam*, magnumque illum *Jurae* sinum, quo omnis *Helvetia* terminatur ad septentrionem, lacus-
que

g) & *Cervariae* quidem nomine, quod antiquissimum est, *It. in Temp. Helvetic Tom. I. S. IV. p. 557.*

h) *Flor. Lapon. 215. Char. gener. 419. & Hort. Cliffort. p. 195.*

a) Cui conjungitur a LINNÆO in *flor. Laponic. 130. & Hort. Cliffort. 131.*

b) VAILL. in *botan. Parisin. p. 2.*

c) *Epist. ad TILL. p. 179. post hortum Pisanum.*

que a *Bienna Morato*, & *Neocomo* nomen habentes, pulcro certe, & vario spectaculo: Descendimus deinde, & protinus in aquosis frigidis que locis *Pinguiculam albam* frequentem legimus, Alpinam fere stirpem & excelsa amantem. In ea, quod, praeter morem sui similibus, duo tantum gerat stamina, visum est floris partes curiosius inspicere. Et calycis quidem tria superiora segmenta subrotunde excisa sunt, duo inferiora, quae intervallo distant a superioribus, acuta magis. *Ovarium* nunc subrotundum, per floris perforati fundum emittit *Tubae* loco infundibulum, album, plicatum, & fimbriatum. Fundus vero floris retrorsum recurrit in breve calcar conicum, acuto mucrone flavescens, & per siccitatem rufescens. Anterior vero floris rictus superiora duo segmenta subrotunda reflectit, inferiora tria majora, quorum medium pube maculisque flavis late distinguitur. Sub extremum fimbriatum finem *Tubae* recondunt se duo apices staminum bicornium, quorum duo cornua superna disciformes apices, inferiora fungosa flavaque corpuscula gerunt, apicum quaedam quasi imitamenta. Ea vero corpuscula, quae LINNÆI industiam fugisse videntur, conjungunt PINGUICULAM tetra-stemonibus, uti bicornia stamina *Sclareae*, *Salviae*, & *Hormini* plantas suas uniunt *Verticillatis*, licet nonnisi duo earum apices capsulas habeant, bini vero imperfectiora tantum & fungosa corpuscula.

§. XII.

Et haec fere sunt, quae prima haec excursio dedit. Valediximus enim monti *Arni*, cujus varios districtus late per colles herbosos dispersos obiveramus. Reduces ad ripam fluvioli, qui ad pedem montis *Arni* oritur, frequentem eam speciem *Geranii* vidimus, quam alibi de-

scripsimus a), in *Dessio* verò monte & *Neocomensium* dumetis montanis crebro legimus. *Gratiam Dei* vero *Germanorum*, Basileae nasci, in pratis circa ipsa munimenta urbis prope *S. Petri* aedem, didicimus ab amicissimo **STÆHELINO**.

§. XIII.

In palustribus torfaceis uliginosisque dumetis & pratis inter *Gumligen*, & pagum, cui antiquissimum nomen est *Muri*, creber est proventus *Vitis Idaeae magnae* & *Oxycocci* & *Thyffelini Plinii*, & *Andromedae* foliis subtus albertibus, *Pedicularis palustris elatioris*, *Trifolii* demum *Lupulini*, quod exquisite distinxit vir solidae eruditionis **DILLENIUS** b) *minoris alterius* nomine a *minimo* c) de quo alibi diximus, in universum simile, sed foliis non ita cordatis, neque striatis, flosculis reflexis plusculis ad duodecim, habitu in universum ampliori. **GMELINI** etiam, veteris sodalis, qui nunc ex *Itinere Kamtschadkalensi* redit, observationem d) facile oculorum iudicio confirmavimus, torfam nempe congeriem esse radicularum *Sphagni mollissimi candicantis*, putrescentium, & cum terra palustri intime commistarum. *Pentaphylloides palustre rubrum* ibi frequens est, & ex rogorum sede renascens *Jacobaea I. Pannonica*, & difformi flore *Chamaenerion*, cuius pulcherrimam iconem dedit de **BRY** e).

§. XIV.

a) *It. Hercyn.* XIV.

b) *Synops.* **RAIAN.** edit. III. p. 330. cum iconé.

c) *It. Hercynic.* p. 5.

d) In *Commerc. Liter. Phys. techn. Med.* 1731 p. 348.

e) *Florileg.* ic. 42.

§. XIV.

Diebus aliquot elapsis, ad *Biennensium* & *Neocomen-*
sium montes, illos dudum notos, hos nondum visos, iter
 suscepi exeunte mense junio. In prima sylva, Bernae
 vicina, quae a *Ruborum* copia dicitur *Bremgarten*, non solum
Hieracium latifolium glabrum ex valle Griesbachiana f),
 & *Helleborinen angustifoliam purpurascens*, & *Gallium*
montanum latifolium provenit, sed elegans etiam *Gros-*
sulariae varietas *rubro flore*, cujus aliquot stirpes juxta
 viam regiam in dumeto florere vidi, fructus vero matu-
 ros non inveni. Ejus, sed in hortis cultae, meminit CLU-
 SIUS g), deinde IOHANNES BAUHINUS h), & RAIUS i),
 & BOERHAAVIUS k), neque facile ullus eorum, qui *floras*
 scripserunt. Est autem, uti recte LINNAEUS l), vari-
 etas vulgaris *Ribesii* hortorum fructu acido, cui cor-
 tice suo rubente, & omni habitu convenit. *Alpinus* au-
 tem *Ribes*, qui frequens in sylvis *Helvetiae*, & planiori-
 bus, & *Jurae* montosis, & ipso *M. Wasserfall* prove-
 nit, dulces aut insipidas baccas ferens, cortice est albo
 floreque virente m). Ejus, quod diversi saporis bac-
 cas generet, duas species facit CASPAR BAUHINUS n),

C 2

&

f) I. B. II.

g) *Ribes vulgaris rubro flore*, *Pannon.* p. 119. *Hist.* p. 119.

h) *Hist. plant.* II. p. 98. dicitque *Ribem flore rubente*.

i) *Ribes fructu rubro majore hist. plant.* p. 1486.

k) Cum nomine I. B. *Ind. alt.* II. p. 254.

l) *Hort. Cliffortian.* p. 82.

m) Si quidem satis ab hortensi diversus est. Cortex differt, et sapor
 baccae, qui in sylvestri, si ejusdem esset plantae, deberet
 non mitior esse. Deinde, racemi in sylvatico erecti sunt, in
 hortensi pendent LINNAEUS l. c.

n) Aliam *Grossulariam sylvestrem rubram*, aliam *Grossulariam vul-*
garem fructu dulci, in *Pinace*.

& ad eam, cui fructus dicit acidus esse, refert *Ribem sylvaticum* GESNERI o). Sed is, cum tussi dicatur mederi, ad dulcem videtur pertinere, neque differre ab eo, quem in sylvis *Austriae*, *Silesiae*, *Thuringiae*, *Saxoniae*, *Laponiae*, nascentem decerpserunt CLUSIUS p), SCHWENKFELD q), RUPP r), BUXBAUM s), & LINNÆUS t), in ipsa denique *Helvetia* IOHANNES BAUHINUS u). Ut adeo possit expungi id genus *Grosulariae*, cui *sylvestris rubrae* nomen fecit CASPARUS. Ea vero species, cui folium multo est amplius, & odore ingrato, fructus niger, tingens & olidus, eam uti *Tiguri* GESNERUS v), ita ad stagnum ego haud procul urbe patria reperi.

§. XV.

In sylva *Frienisbergensi* frequens est utraque *Pyrolae* vulgatiores species, *pistillis rectis*, & *mucronato serratoque folio*. Ad sepem circa *Belmont*, *Barba Caprae* foliis oblongis. In fossis circa *Nidoviam*, *Ranunculus aquaticus* folio circinato tenuissime diviso, & *Sagittae* in *Helvetia* non frequentis angustiore folio varietas. In pratis humidis inter *Nidau* & urbem *Biennam* plurimum *Silaum flore luteolo*, & *Thalictrum majus siliqua angulosa striata*. Est ea urbs, lae-

- o) *Hort. Germ. app.* p. 295 b. & *Ceanothi leve genus* p. 252. l. c. Consentientem habemus IOHANNEM BAUHINIUM.
- p) *Ribes vulgare fructu dulci Pannon.* p. 119. *hist. rar. plant.* p. 119.
- q) *Stirp. siles.* p. 182. vocat *Ribes insipidum*.
- r) *Flor. Jenens* p. 40.
- s) *Enum. plant. circa Hal. nasc.* p. 284.
- t) *Flor. Lapp.* 97.
- u) In *Salève*, *Thuiri*, & circa *Basileam*, II. p. 38.
- v) *Amomum falsum, de hort. Germ.* p. 245.

laetissimo loco , ut meo quidem iudicio utar, sita ad radicem vitiferam humiliorum montium , qui e *Jurae* altissimis dorsis producti , simili decursu , sed propiores planities ad occasum vergunt. Lacus ante portas est , vineis late septus. Ad meridiem planissima prata vicinum oppidum *Nidau* conjungunt *Biennae* , terminata in lenes & umbrosos colles. Aquarum purissimarum benigna copia, ex fonte omnium, quos unquam vidi , sed vidi plurimos uberrimo , & purissimo , qui in cavos rupium recessus inmensa profunditate se demergit , & unus fere singulis civibus suum fontem praestat.

§. XVI.

In durissimas rupes , passim ubi aliquid mollioris glebae adpersum habent, vitibus confitas , quae urbi ad septentrionem imminent , cum certa spe non inutilis laboris adscendi, comite adgnato, & vetere amico SALOMONE SCHOLL M. D. Protinus *Mahaleb* se nobis obtulit, odorato ligno frutex, longis & rectissimis virgis , folio duro Mali sylvestris , fructu nigro , ossiculum & nucleum Cerasi habente , sed macriori , &c. solitariis pediculis. Is ubique supra vineas , per universum *Jurae* tractum , & similibus in *Valesia* locis, plurimus nascitur. Deinde *Iris Germanica* ; & *Sedum majus vulgare* spontaneum , & *Knawel perenne albis calycibus* , & vulgaris *Globularia caule folioso* , *Veronica recta spicata* , & suavissimi odoris *Achillea* , floribus ochroleucis , latiori folio , & magis ad indolem *Tanaceti* pinnato , & *Emerus* , & *Gramen avenaceum lanuginosum* , quod modo *ravioribus glumis* est , modo *densioribus* : & *Oreoselinum minus* , & quae multe gratior fuit , *Saxifragia multifida folio Pannonica* CLUSII. Ea quidem tunc non florebat , sed in *Dola* M. alio tempore cum flore legi, si quidem , ut videtur, erat eadem.

Radix effossa, conica, alba, resinosa, aromatica, ramos multos ex praecipuo capite spargit. Ad terram frequens capillitium *folia* nascentia ambit. Ampla hinc folia, & fere pedalia, cum viriditate glauca, striatis costis *Biennae* quidem & viridiora, & magis multiplici divisione, quam quae in *Dolaz* legi. Costae primariae pinnarum edunt pauca paria, haec secundas pinnas, eae, tertia divisione alias, quarum fere trifida est divisio, non remota a *Peucedani* indole, sed longe minor, ut vix unius tertiae partis lineae latitudinem aequent. In primis cujusvis alae foliolis saepe bifida tantum folia sunt, alias simplicia. *Caulles* fulcati, in *Dola* M erant semipedales, multi. *Umbellae* sparsae in cacumine multae sunt, & singulares, neque arc-tius in unam majorem congregantur. Sub iis ramis *vaginae* non magnae longae, & strictae, in foliola laciniata terminatae. *Umbellae* exiguae nullum vel universale involu-crum, vel parziale habent. *Flosculi* albi, tunc quan-do 1. Julii *Dolam* conscendi, nondum se explicuerant, ut longe minus *semen* maturum viderim. Ab *Hippomara-thro* RIVINI facile differt, cui habitus robustior, dura fo-lia, vaginae ad caulem adeo crebrae, & turgidae, ut vel solo eo habitu dignoscatur, demum latis ex albo & viri-di variis foliis, quae umbellis partialibus sunt pro involu-cro. Id addo, ut adpareat non recte conjunctam esse plantam nostram cum RIVINIANA x), quae *Selinum* est *montanum pumilum* CLUSII y), a RUPPIO z), LINNAEO a) & humanissimo ROYENIO b). Nostra planta tria apud plerosque Botanicorum nomina habet. Namque prima de-

x) Cujus eximia icon est VAILLANTII, *Bot. Paris*, T. IX. f. 4.

y) *Pannon.* 701. 702. *histor.* CXCIX.

z) *Flor. Jenens.* p. 226.

a) *Hort. Clifort.* p. 103.

b) *Flor. Lugd. Bat. Prodr.* p. 112.

descriptio est CLUSII c), qui *Saxifragam Pannonicam* dixit, iconemque dedit non malam. Inde CASPARI BAUHINI *Daucus montanus multifido folio* in *Phytopinace* d), *multifido brevique folio* in *Pinace* e); *Saxifragia multifido folio Pannonica* IOH. BAUHINI f), CHABRAEI g), RAII h), PLUKNETII i), *Daucus montanus Pannonicus* PARKINSONI k, *Saxifraga montana minor multifido folio Pannonica* MORISONI l), *Seseli, quae saxifraga Pannonica* BOERHAAVII m). TOURNEFORTIUS non habet, & modeste facit, satis enim adparet, neminem eorum, quos auctores citavimus, CLUSII stirpem aut vidisse aut cognovisse. Sed eadem & CLUSIANAE & nostrae planta est, *Meum aliud* LUGDUNENSIVM n), quod in Allobrogum frigidis montibus lectum, etiam natali loco cum nostra montis *Dolaz*, sed figura foliorum, umbella radice & habitu praeterea convenit. Ea est *Meum Dauci Cretici*
fac-

c) In icone *Pannon.* p. 698. lobos nimis multos integros aut bifidos fecit, & qui trifidi, ii non ad basin usque, uti par est, secti sunt. Habitus omnino umbellae adest, in *hisor. rar. plant.* p. CXCVI. Idem nomen est apud AMBROSIVM *phytogr.* p. 481.

d) p. 260.

e) Ex herbarii vivi inspectione certus adfirmo. Idem nomen habet *flora Batav.* p. 10. & MORISON in *Umbellif.* p. 84. ubi jubet a *Daucis* auferri, ob semen striatum.

f) III. p. 2. p. 19. nihil addit iis, quae a CLUSIO habuerunt, neque sibi visam dicit.

g) *Sciagraph. stirp.* p. 383.

h) *Hist. plant.* p. 461. cum asterisco.

i) *Almagest.* p. 333.

k) *Theatr.* p. 896.

l) *H. Oxon.* III. p. 273.

m) *Ind. alt. hort. Lugd. Bat.* p. 50.

n) *Hist. gener.* p. 759.

facie CASPARI o) & IOHANNIS BAUHINI p), & RAII q),
Meum aliud minus PARKINSONI r), *Saxifraga montana mi-*
nor humillima sive palmaris MORISONI s). Quam plantam
denuo, ut sibi non visam, sapienter omisit TOURNEFORT-
IUS, nemo enim eorum, qui ex LUGDUNENSIBUS eam
repetierant, aliquid addidit ejus historiae, aut stirpem un-
quam vidit. Sed tertio denique loco, convenire videretur
nostrae plantae, ex brevi utique descriptione *Daucus*
petraeus glauco folio IOHANNIS BAUHINI t), & eo magis
crediderim intellexisse nostram, quod minime in *Jurae*
asperis rara, ejus diligentiam vix potuerit effugisse. Eam
ex IOHANNE BAVHINO repetit RAIUS u) & ad *Ammi* re-
fert MORISONVS w), nihil addens descriptioni, ex quo
videatur eam cognovisse. TOURNEFORTIVS denuo non
habet.

§. XVII.

Circá *Biennam* passim elegantes plantulae visae sunt.
Raphanistri genus recte dictum KNAVITIO a) ex MORISONI
ob-

- o) In *Pinace*, ejus varietatis, quae longiori, & laxiori folio in *M. Wasserfall* provenit, cuius folia omnino simillima sunt. In *Phytopinace Meum alterum umbella alba* p. 254.
- p) L. c. III. p. 2. p. 15. & CHABR. p. 383. Quaerit, an sit *Daucus* brevissimis foliis in *M. Pilati* visus GESNERO, sed ea videtur *Daucus* fuisse.
- q) L. c. p. 460. cum asterisco.
- r) L. c. p. 888.
- s) L. c. p. 273. qui in *Umbelliferis* p. 76. removet eam a *Meo*, sed ex sola, ut fatetur, descriptione DALECHAMPII.
- t) L. c. III. p. 58.
- u) *Histor.* p. 460. cum asterisco, quo videtur distinxisse omnes plantas sibi non visas neque certae notitiae.
- w) L. c. p. 295.
- a) *Enumer. plant. circu Hal. nascent.* p. 21.

observatione, *dispermon*, cum BAVHINI non ignoraverint quidem duos filiquae articulos, sed negligentius dissimulaverint, dicendo *monospermon*; & *Turritis Leucoji folio*, Germaniae, magis quam Helvetiae frequens, denique *Alyssi elegans species fructu rugoso Coriandri monospermo*. Ita voco plantam, quae ad *Alysson arvense folio auriculato acuto* I. R. H. ex naturali caractere proxime pertinet, ipso fatente LINNAEO b), habitu toto, foliis & luteis flosculis, & siliculis erectis in longis pedicellis, & earum permanente Tuba ita simile, ut etiam absque VAILLANTII c) observatione, a *Rapistris* ad *Alysson segetum* debuerit revocari. Nunc & fructum novimus consentire, rugosum equidem, & rotundum, qui glaber est & compressus *Alyss*o, sed pariter medio septulo divisum, licet omnino unum loculum in omnibus, quos multos aperui, vacuum habeat, alterum majorem, uno triquetro semine foetum. Habitum fructus rugosum, neque inventoris GESNERI d), neque CASPARI BAUHINI e), neque LOESELII f), neque MORISONI g), icon exprimit. *Paronychia* vero *secunda* TABERNAEMONTANI h), si quidem huc pertinet, ut visum SCHWENCKFELDIO i), omnino male pin-

b) Quo *Myagra* veterum, ex *Alyssi*, *Rapistris*, et *Myagri* generibus in unum revocavit, contemta fructus diversitate *Hort. Cliff.* p. 328. consentiente ROVENO. *Flor. Lugd.* p. 330.

c) Qui septum in media silicula observavit *Bot. Paris.* p. 171. & ad *Myagra* iussit referri.

d) Apud CAMERARIUM in *Epit. Matth.* p. 902. nomen additum est *Pseudo-Myagri* alia minor species vasculis rotundioribus.

e) *Myagro similis siliqua rotunda* Prodr. p. 52.

f) *Myagrum Monospermon siliquis rotundis* *Flor. Pruss.* p. 174. ic. 56.

g) *Seet.* III. T. 23. n. 5.

h) p. 804.

i) p. 36.

pingitur : sed calyces ad basin filicularum certo persuadent, pertinere eam ad *Alysson campestre minus*, & verba SCHWENCKFELDI fere ea sunt, ut de eodem dixisse videatur, licet nostrae plantae nomen ex CAMERARIO excitet. Idem *Alysson* ex comitatu *Neocomensi* habuimus a D. D. DIVERNOI,

§. XVIII.

In iisdem rupibus elegans illud *Phalangii* genus provenit, *parvo flore non ramosum* dictum c. BAUHINO, quod florem *Allobrogico* illo *Phalangio* minorem gerat. Non bené fecit MORISONUS a), quod id *Phalangium* suadet conjungere cum *ramoso parvo flore* passim in *Helvetia* frequente. Nam id foliis quidem & habitu non humilior, flore & fructu triplo est minore, licet pinguiori, quam alterum, & planiori loco nasci amet. Deinde ad ripam lacûs, in lapidoso littore serpit *Ranunculus*, quem ante aliquot annos *Morati* decerpsi, eo omnino loco, ubi primum a BURSERO b) lectus est. Eum pro nova planta proposuit in *flora Laponica* LINNAEUS c), *varietatum* perpetuus hostis, & cum nova icone denuo AMMANVS d). Sed, nisi omnino fallor, hic ipse varietas est vulgaris *longifolii palustris*, maligno solo reptans, quae frequentes juxta caulem radículas extrudit. Namque per continuos gradus, vidi recedendo a lacu, versus uliginosa prata, majorem fieri, & latiori folio, & denique a *vulgari* non ultra

a) *Hist. Oxon.* II. p. 333.

b) *Ranunculus longifolius minimus reptans* in *Catal. horti sicci* BURSERIANI, qui exstat in *Act. suecic.* 1724. p. 505.

c) *Ranunculus foliis linearibus caule repente flor. Lapon.* 236. cum nitida icone T. III. f. 5.

d) In *Iconibus plant. Ruthenicar.* p. 80. T. XIII. f. I. Nomen fecit *Ranunculus repens gramineis foliis e singulis geniculis radículas agens.*

tra differre. An idem est *flammeus angustifolius* LOBELII e)? In Lacu frequens est elegans *Potamogeton*, nimis angustis foliis pictus a JOHANNE BAVHINO f), lucidis, nervosis *Plantaginis* foliis g), qui ex imo lacu, ex orgyrum plurium profunditate caules et folia erigit. Proximus est, si foliorum habitum & fabricam spectes, *Potamogetoni foliis latis splendidibus*. Incolae vocant *hechtenkraut*, quod in sylvulis hujus herbae perpetuo submersis udisque lucis sibi placeant *Lucii* pisces. Denique creber proventus est in vineis ad orientem sitis, *selenitis rhomboidalis* quem *Pierre de Berne* h) vocaverunt academici Galli. Idem in *Stokhornio* M reperitur, & in omni Helvetia non rarus est.

§. XIX.

Bienna profectus die 29. Junii comitem habui eundem D. SCHOLLIVM, cujus come sodalicium in aliquot per *Juræ* culmina itineribus, anno 1731. & 1734.; alioque per alpes suscepto anno 1732. expertus fueram. Supra vineas ericetum sequitur dumosum, plurima *Rosa pimpinellæ folio* impeditum: deinde adscenditur per sylvam quernam, in qua & alias montanas plantas legi, & *Pedicularis* illam varietatem, quae cum nomine *Cristae galli angustifoliae montanae* describitur a CASPARO BAVHINO a). Est utique folio perquam angusto, habitu alto, & ramoso,
D 2 foliis,

e) *Illustrat.* 136. in tanta brevitate vocum definiri non potest.

f) *Fontalis lucens major* III. p. 777.

g) Recte dictus TOURNEFORTIO *Potamogeton alpinus plantaginis folio* I. R. H. nisi quod in omnibus, etiam ab alpibus remotissimis Helvetiae lacubus reperiatur.

h) *Histoire de l'acad. des scienc.* 1724. p. 84.

a) *Prodrom.* p. 86.

foliis, quae inter flores sunt, in caudas quasi productis; Nam quod rictu fit coeruleo, in eo nihil differt a vulgatissima *Crista Galli* calyce levi, quae & in *Germania* & in *Helvetia* fere semper coeruleis barbulis, vix aliquoties pallentibus visa est, loco palustri, prope *Bernam*. Sed, ut verum fatear, folii nervi & crenae, calyx, flos ipse, ita se habent, ut non possim recedere a priori b) sententia, et confirmatior nunc hanc *Cristam Galli ramosissimam* pro varietate vulgaris *pratensis* habeam.

§. XX.

Ea sylvia superata, prata sequuntur acclivia, late patentia, & fertilissima, quae multum habent de alpina indole. Sparsa per ea dumeta viam reddunt obscuriorem, quae ex *Corylis* aliquando congregantur, plerumque vero ex *Aria Theophrasti*. Ea etiam nunc nomine *Mälbaum* venit accolis. Primus inventor GESNERVS a *Sorbum alpinam* fecit, quo nomine bona exstat descriptio IOHANNIS BAVHINI b), nam icon nulla placet. LOBELIANA c) folia neque ferrata satis, neque oblonga habet. Eam TABERNAEMONTANUS d) suam fecit. LUGDUNENSIVM e) flores quadrifidi pinguntur, folia meliora sunt. Multa ibi *Linofyris*, *Thestum* dicta LINNAEO, & *Lilium montanum floribus reflexis*, cujus petala, quando primum flos se explicat, repanda

b) *Dissert. de Pedicul.* §. IV. p. 15, 16.

a) *De hort. German.* p. 282. b.

b) I. p. I. p. 65.

c) *Adversar.* p. 425. *Ic.* Tom. II. p. 167.

d) *Ic. omn. stirp.* p. 1021.

e) p. 202.

anda sunt, uti albi *Lilii*, paulatim vero retorquentur donec mucrone fere basin adtingant f). Id vario colore aderat, etiam *album*, punctis ferrugineis adpersum.

§. XXI.

Passim ibi *Melampyrum flore minore flavo* a), mistum vulgari, & *Pyrola tuba incurva*, b) & *Dentaria folio quino*, aut septeno, neque enim veram diversitatem invenio; & coeruleo flore *Aconitum* c) sive *Napellus*, quem, nihil formidantes vulgi fabellas, & decerpimus, & nuda manu absque noxa gestavimus d): & *Geranium batrachioides montanum folio Aconiti*, & *Cacalia*, tunc in primis florem explicans. Ea autem ibi nascebatur varietas, cui folia subtus albo tomento rariori pubescunt, qualis etiam in alpebus frequentior est. Altera varietas, folio utrimque glabro, in sylvis *Montis Falconarii* post aliquot dies & ipsam legi. Varietates voco, quod nihil veri discriminis, quale quidem CLVSIVS e) proposuit, in folii figura aut omni planta reperiam, tomentum vero, modo densum, & album, modo rarum &, colorem folii

VIX

f) Uti in *Oxycocco* observat LINNAEUS.

a) Conf. *It. bercynic.* IX.

b) *ibid.* III.

c) Imo vero in *Britannia minore* innoxium esse, des LANDES *recueil d' obs. phys.* p. 98. uti neque alterum *Aconitum* in *Laponia* noxium est LINN. *flor. Lapon.* 221.

d) Nam neque gustasse venenosas plantas unquam nocuit GESNERO, non semel temeritatis exprobrationem passo *Epist.* p. 57. neque demum etiam adsumsisse noxia *Epist.* p. 71. b.

e) Quod antequam non ita coeant, & pediculos non striatos habeant, sed teretes, *Pannon.* p. 501. *hist. rar. plant.* CXV. Sed in utraque invenio, modo subito mucronem in cordis speciem exire, modo longum esse. & triangulare folium.

vix mutet, modo foli nervi pubescant, donec glabrities perfecta varietatum seriem claudat. Nihil ergo differre puto *Cacaliam foliis crassis hirsutis*, eamque quae *foliis cutaneis acutioribus & glabris* dicitur. Ut eo minus curiosum esse oporteat in extricandis utriusque varietatis synonymis, neque CLUSIUM carpere, quod pro varietate glabra iconem dederit LOBELII f), desumptam ex stirpe du CHOULIANA, montis nempe *Pilati*, quae hirsuta est: neque RAIUM, quod ad *glabram*, quam solam in *Jura* invenerat, ita citaverit IOH. BAUHINUM, quasi is non utramque una voce comprehendisset, solam autem glabram proposuisset. RAI lapsum g) tamen non possumus dimittere, qui *tomentosam* conjunxit *hirsutae*; & BOECLERI enormem, qui *Cacaliam Alsaticam* proposuit h) nomine *tomentosae*, stirpis summarum alpium, sine dubio de nostra locutus. Fabrica floris ea fuit. *Calycis* quinque folia purpurea. ad basin connexa. *Flosculi* in uno flore non ultra quatuor, pauciores, quam in ulla, quantum novi, congenerum, hermaphroditi: *Tuba* in cincinnatas antennas revoluta. Ut adeo congener sit vulgari *Petasiti*. Cognovisse eam videtur CORDUS, cui *Bechium sylvestre* est i), deinde GHINUS k), eodem *Cacaliae* nomine eam demonstravit MATTHIOLO.

§. XXII.

Iniis pratis *Veratrum* flore albo subviridi, & *Rapunculus* folio oblongo spica orbiculari passim exit. Ejus flos non est monopetalos, neque campaniformis, recte id contra

TOUR.

f) Ex *Adversar.* p. 255.

g) *Histor.* p. 291.

h) In HERMANNI *cynosur. mat. med.* II. p. 488.

i) *Sylv. observ.* p. 222.

k) Apud MATTHIOLUM, p. 1185.

TOURNEFORTIUM DILLENII C. G. p. 65. Quinque enim ungues albi, ex quibus singulis singulae cyanae ligulae educuntur, in cornu coeuntes, conglutinati sunt equidem ad basin, sed per maturitatem, & cornu & ungues, in quinque partes diffiliunt. Lati ungues ex quibus stamina longa educuntur, & tres *Tubae* unius antennae antiquam cum *Campanula* adfinitatem confirmant. *Siliculae* tres rotundae in unum *ovarium* etiam connascuntur. Caeterum ab hoc nostro vulgari certe *Rapunculo*, nihil differt *Rapunculus alpinus petraeus coeruleus foliis flori substratis longis angustioribus* SCHEUCHZERI in *Itin. alp.* VI. p. 460. frequentissime enim noster folium sub flore habet unicum. Neque *alpinus corniculatus foliis ab imo caule ad summum angustioribus* id. ib. p. 461. nam & hoc commune est nostro, & praeterea specimina *Tiguro* missa non differre confirmant. Multa hic *Campanula rotundifolia alpina* quae a vulgari & habitu molliori, splendente, & foliorum ferris tenerioribus, frequentioribus, etiam ad caulem, & flore latiori quasi & magis ventricoso differt, colore variabili. Hic glaucam, & pene albam vidimus, alias etiam albam, sed plerumque saturé coerulea est. Deinde per montanam planitiem, tritico consitam, per pagos *Lamblingen* & *Dess* versus *Linieres*, in pratis fere montanis iter fecimus. Ibi multa *Gentiana major lutea*, ut in omnibus Jurae & alpium humilioribus pascuis. In ea *calyx* aperto flore diffilit, spatham efficit ad unum latus hiantem, altero in quinque dentes non profunde sectam, *flos* ex brevi tubo, ut quasi rotatus aliquando fit, in quinque vel sex segmenta ultra dimidium sectus. *Stamina* quinque longis rubris apicibus inserta. Ad ortum ovarii tot viridia tubercula, quot floris sunt lacinae. Ab extremo ovario repanda cornua. *Semina* in fusi formi ovario
mul-

multa disciformia. Ergo haec *Gentianarum* certe & ob speciosam magnitudinem, & ob vim medicam princeps, differt a pene omnibus sui generis, flore ultra dimidium tubi inciso, & glandulis sub ovario virentibus; quarum notarum priorem habet SWEERTIA a) LINNAEI, posteriorem non eandem, sed nectaria tamen, licet speciosiora sint &c. Ergo, si quidem separandae sunt *Gentianae*, huic principi plantae possit relinqui nomen antiquum GENTII, reliquis tubulosos, & infundibuliformes & campanae effigie flores habentibus nomen inponi CENTAVRII; cum omnino ex rei veritate LINNAEUS b) minus *Gentaurium* conjunxerit *Gentianae*. Sed ut verum fatear, nimia est florum *Gentianarum* varietas, qui modo ex lato tubo modice finduntur in quatuor c) & quinque d) lacinias, pene planas, cum ornamentis, aut auricularum similibus e,) aut fimbriatis f), aut nullis g), modo ex tubo gracili ad angulum rectum reflectunt floris segmenta, cum auriculis pene ad *Lychnidum* morem h), ut certe
aut

a) *Char. gener.* 126. *Hort. Cliffort.* p. 53.

b) *Char. plant.* 97. & *flor. Lapon.*

c) Brevissima in *cruciata*, cui tubus modice latus est, longiora in *Gentiana coerulea oris pilosis*.

d) In *pratensi flore lanuginoso*, quae quatuor & quinque laciniis ludit, & omnibus, quae ad notas e & g recensentur.

e) Et plerumque reduplicata fiunt substantia floris, segmenta minora interiiciente divisionibus majorum, uti in *Gentiana Alpina magno flore*, ea quae *Asclepiadis folio* est, & *angustifolia autumnali majori*.

f) In utraque pilosa.

g) In *majori purpurea*, & *majori flore punctato*.

h) In *alpina pumila verna majori*; in *elegantissima CAMERARII*, in *Gentiana utriculis ventricosis*, in *alpina pumila centaurii minoris folio*.

aut plura genera, aut unum praestet statuere. *Glandulae* verò non ejus videntur dignitatis, ut nostrae genus mutant. *Gentiana* praeterea, cui fauces pilosae sunt, in *Jura* M. mense Junio abunde floret, in Germania demum Septembri. De ea, certe confusissime a scriptoribus exhibita, alias dicemus.

§. XXIV.

Ad *Neocomensem* comitatum pertinet pagus *Linieres* ex lapideis aedificiis eleganter exstructus, & late patens. Inde per dumeta descendimus ad pagum *Cressier*, qui in valle est *Lacui Neocomensi* & *Biennensi* interjecta, supra quem & *Mahaleb* iterum, & *Trifolium spica longissima rubente* magna copia nascitur. Breve inde iter *Neocomum* fuit, ubi a Medico Regio D. DIVERNOI comiter exceptus, multas elegantes plantas & vidi, & accepi, quas in *Helvetia* vel nasci desperaveram, vel non inveneram ipse, ut *Euphrasiam folio tenuissime dissecto* BOCCONE a), *Valerianoidem*, & *latifoliam* b), & *angustifoliam* c), & alias. Comes ei fuit D. GAGNEBIN, qui in *Ferrariis* officinis vallis *Erguel* Medicinam utramque exercet, multasque & in *Cottiis* Alpibus, & in nostra *Helvetia*, *Jurae* que, quas incolit, vallibus rarissimas stirpes legit. Huic commode ex *Valle Rivaria* (*vaux de Ru*) adlatum fuerat gratissimum donum, *Limodorum Austriacum*, nova civis, quae specioso spectaculo mire mihi placuit. *Scapus* erat squamis temere sparsis obiter vestitus, sed longissima violacea spica ornatio, totus & ipse violaceus. *Siliqua* uncialis, orchidea. Ex ea supremum latum petalum, magnumque. Ad
ejus

a) *Mus. di piant.* T. 60. nascitur in *Creux du vent*.

b) Ad muros arcis *Neocomensis*.

c) Ex *Creux du vent*, ubi invenimus inmaturam,

ejus latus duo majora petala ; totidemque intercesserunt minora, qualia solent *cucullum* efficere *Orchidum*. Lata *barba*, integra, qua re differt a *Nido Avis*, & facile demonstratur CLUSIUM in *historia rar. plant.* d), non *Limodorum* quod descripserat, sed *Nidum avis* depinxisse, icone desumpta ex LOBELIANIS e). A *Barba* calcar conicum descendit, eaque ad fauces alba est. In centro floris *staminum* machina semilunaris, fungosa, in qua resident duo apices. Ea fabrica LIMODORVM ab *Orchide* separat, etiam si radices & habitum aphyllon repudies. Nam *Orchidi* perpetuo membranei duo cuculli sunt, in quibus petiolati apices reconduntur. Similis *Nidi avis* fabrica in mentem hic mihi redit, qua non alia evidentius *Tubae* officium demonstrat. Nempe ex suprema ovarii sede, continua erigitur spongiosa firma substantia, ex qua petala proveniunt, cylindrica fere, quae superne brevior crassum & articulatum corpusculum gerit. Id corpusculum ad superiora quidem obtusa rotunditate terminatur, inferius duos *loculos* gerit, polline luteo plenissimos. Eos sustinet *foliolum* elasticum, paulo longius, linguae figura, terminatum fine fusco & triangulari, ortum ex inferiori sede emarginata spongiosae, quam dixi, cylindri. Inter id foliolum, & loculos staminum, continuus *canalis* ducit in continuum ovarii cavum, conspicuo argumento, viam esse semini masculino staminum ad impraegnanda ova. *Orchides* eam viam habent, sed paulo obscuriorem.

§. XXV.

d) p. 270.

e) ubi certe LOBELIUM immerentem accusat IOHANNES BAHHI-
NIUS. Non enim LOBELIUS *Limodori* iconem pro *nido avis* de-
dit, sed CLUSIUS *Nidum avis* exhibuit nomine *Limodori*. Pot-
est error PLANTINI fuisse, qui omnes icones LOBELII. DORO-
NAEI & CLUSII possidebat.

§. XXV.

Postridie lacus opportunitate usus sum, ad montis *falconarii* radicem, comitibus iisdem amicis, D. D. DIVERNOI & D. GAGNEBIN, & D. SCHOLLIO, pernoctaturus. Pulcherrima certe hic terrae facies est. Lato aequore & raro minaci lacus *Neocomensis*, separat *Jurae* radices a mollissimis clivis, qui retro se positum habent lacum *Moratensem*. Urbs cultissima, elegantes villae, pagi mundissimi, fabricae omnis generis, vineae, & permisti scopuli, retroque vineas adscendentes herbose montes, efficiunt certe picturam, in qua vix deficit, quod placere possit. Atque jam adtigeramus plantatas ex ordine *Tilias*, quae pulcherrima ambulacra praebent, prope *Colombiers*, praedium celebre olim futurum possessore MURALTO a,) eminus videramus nascens in arenis ad lacum *Glaucium* flore luteo & speciosum illud *Chamaenerion angustifolium* b), quando resistens venti vis inter Occasum & septentrionem oriunda, quam praecipuo nomine *ventum* c) dicunt, frustra diu contra conatos repulit *Neocomum*, laboris premium id solum nacti, quod paulo propius Montem nostrum conspexissemus.

§. XXVI.

Altera die, quae I. erat IULII, molliori jam coelo, denuo lacui nos commisimus, & sereno aëre advenimus

E 2

in

a) Auctore *literarum de Anglis, Francis & Itineribus*.

b) TOURNEFORTIUS *Alpinum* dixit, non apposite. Arenas amat, fluviorum alveos, lacuum littora. Nascitur in *Vallesia*, planissimis locis, ad ripas torrentium & *Rhodani*, in ipso alveo fluvii *Arve*, ad ostium fluvioli *Wiese* propè *Basileam* &c.

c) Athenis ocreatus magno suo merito & aquam fundens pictus est, nomine *Σιῆων*, SPON *voyag. en Grèce & en Dalm.* II. p 136.

in pago *S. Aubin*, qui paulo minus leuca distat a monte, quem *Falconarium* IOHANNES BAUHINUS a) vocat, vulgo a celebri *Creux du vent* nomen habet. Neque morati, postquam corpora procuravimus, imminente fine diei cepimus per agros & prata, deinde per sylvam humiliorē, & infidas umbras inclinanti soli apertas adscendere. In ea, ad montis fere radicem frequens fuit *Veronica maxima*, de qua aliqua addere visum est, cum adeo in omnibus *Floris* rara sit, ut paucos inveniam etiam *Classicos* auctores, qui certo eam viderint. *Folia* equidem & habitum habet vulgatissimae, cui *folia ima rotundiora* sunt, imo verò & hoc habet commune, unde illa nomen habet. Sed altior est, & fruticosior, ut ad pedes tres, & quatuor adscendat. Deinde *folia atrovirentia*, multo acutiora habet, quam vulgaris, & *urticae urentis* simillima, acutis dentibus, longoque mucrone. Sed *floris* etiam evidentius est discrimen. Is in similibus racemis ex alis foliorum prodeuntibus nascitur, sed in planta multo majori minor, ut vix duarum linearum diametrum expansus superet, inaequalis equidem, ut maximum segmentum sit supremum, imum minimum, media medio modo se habeant, sed nunquam coeruleus, perpetuo languide carneus, pictus venis, quae ex albo tubo purpureae veniunt. *Stamina*, *Tuba*, *Ovarium*, non evidenter differunt, hoc compressum, emarginatum, & in utroque loculo polyspermon est. In *Helvetia* fere ubique in sylvosis frigidis. Prope *Bernam* in sylvula *Weilerholz*, ad algida ambulacra, quae toties adii, delectatus remota solitudine: sub clivo *Sandrein* ad *Arolam* in dumetis. Circa balneum *Weissenburg Augustae Rauracorum*, in valle *Emmenthal*, *Creux du vent* &c. **CLUSI-**

US

a) III. 56.

us a) eam non videtur descripsisse. *Teucrium* enim *Pannonicum I.* quod ad suam non satis dubius refert IOHANNES BAUHINUS, & ex coeruleis floribus, & ex folii figura est *Veronica supina folio Teucrii pratensis*, qualis altior in herbosis Helvetiae collibus saepè prodit. Sed LUGDUNENSES *veronicam maximam* b) dixerunt, cum icone non mala, uti non incommoda est IOHANNIS BAUHINI c) icon, qui Genevae inventam, absque synonymo, vocat *Chamaedryn falsam maximam, an Teucrium I. sive majus Pannonicum Clusio?* Ex LUGDUNENSIBUS dixit in *pinace* CASPARUS *Chamaedryn spuriam majorem latifoliam. In Phytopinace vero spuriam majorem primam* d). *Chamaedrys* verò *mas* utraque CAMERARII e) de quarum altera dubitavit CASPARUS, videntur omnino verae *Chamaedryes* esse, non *Veronicae*. Neque *Chamaedrys fruticosa* JUNGERMANNI & HOFMANNI f) huc videtur facere, sed ad CLUSIANVM illud *Teucrium I.* Apud PARKINSONUM quod non invenio, miror. RAIUS LUGDUNENSIVM plantam non vidit g), IOHANNIS BAUHINI nomine vero dixit idem *Teucrium I.* CLUSII, h) neque MORISONUS verbis, quae excubuit, LUGDUNENSIVM, quidquam addidit i). TOURNEFORTI-

E 3

us

a) Pannon. p. 612, & ic. p. 613. quod in *historia* IIII. est p. 349.

b) p. 1165.

c) III. p. 2. 286. si quidem, quod dubium est nostram velit. Eadem est CHABR. p. 428.

d) p. 474.

e) *Hort.* p. 39.

f) *Flor. Altdorf. delic. sylv.*

g) Teste Asterisco, *histor. pl.* p. 848.

h) ib. 849.

i) *Hist. oxon* II. p. 322. L. 23. S. III. fig. 18. vocat *Veronicam maximam latifoliam s. quercus folio*, quae similitudo non a natura desumitur.

usk), GARIDELLUS l), TILLIUS m), MAGNOLIUS n) no-
men habent LUGDVNENSIVM, absque ulla distinctionis
nota: neque quidquam HERMANNVS o), & PLUKNETI-
US p) & BOERHAAVIUS q) & AMMANN r) reliquerunt,
ex quo constet, eam ipsis fuisse cognitam. Unus super-
est BUXBAUMIUS, qui *Veronicam s) pratensem omnium
maximam*, in Bithynia inventam ita depinxit, ut nostrae
sit simillima: neque loci natalis insignis diversitas nos
terret, cum *Olympus s) & Cappadocia* Alpinas, *Byzantin-
us* autem ager Pannonicas CLUSII ferat, eodem teste t)
BUXBAUMIO.

§. XXII.

In iisdem sylvis plurima eleganti spectaculo nasci-
tur *Rosa non spinosa*, ramosissima, folio levi duro, flore
odorato, vividissimi coloris Kermesini, centro pallente, fru-
ctu raro lenissimis spinis & ad basin solum hirto, plerum-
que levi, uti tota planta glabra est, praeter petiolos flori-
geros, qui hirsutiem aliquam habent. In ea planta ob-
servo

k) *Veronica maxima* IRH. in *Schol. Bot.* verò nomen habet C. B.

l) *Hist. des plant. qui naiss. aut. d' Aix* p. 485. eodem nomine.

m) *Hort. Pisan.* p. 171. Nam is fere nullam *TOURNEFORTII*
plantam non habet.

n) *Hort. Reg. Monsp.* 203. eodem nomine.

o) *Flor. Batav.* p. 72. cum nomine *MORISONI*.

p) *Almagest.* p. 343.

q) *Ind. alt.* p. 225. si quidem nostram intellexerit, nomèn enim
amicissimi ROYENII appositum plantae BOERHAAVIANAE videtur
demonstrare, quod *Teucrium* I. sub nostrae nomine in horto
Leydensi alatur. *Flor. Lugd. Batav.* p. 303.

r) *Char. plant. natur.* p. 327.

s) *Cent. I. rar. plant.* p. 23, T. XXXIV,

t) *Gentur.* II, p. 25.

servo , I. Omnino huc pertinere , *Rosam sylvestrem quae a Majo nomen habet* , spinis non perinde minacibus GESNERI a). Nam idem *Rosas majales sine spinis* vocat alibi b). Deinde II. *Rosae sylvestris genus tertium* TRASL e) iisdem pene vocibus describi , quibus GESNERVS usus est , & eodem pertinere : Ut adeo *Rosa sylvestris odoratissima rubro flore* CASPARI BAUHINI expungi possit , & ad *Rosam* ejus X. referri , quo & XIX. revocari debet. CORDI certe *quarta Cynosbatos* , d) si lanuginosa & incana folia habet , longe utique a nostra distat. Deinde *Rosa saxatilis minima flore ruberrimo* CAMERARII e) cujus icon admista esse videtur aliis *Rosis* in una tabella depictis , factis similis est nostrae. *Rosa Graeca* & *Cynorrhodon leve* ex monte *Pilati* f) odoratum LUGDUNENSIVM nostra est , & facit ut nostrae eadem sit *Rosa canina spinis carens biflora* CASPARI BAUHINI. *Rosa alpina pumila spinis carens* , BURSERS g) omnino huc pertinet. Bona vero descriptio est IOHANNIS BAUHINI h) , quae & RAII i) est , uterque , vero in *Jura M.* nostram legit. Nam in *Dolaz M.* & in asperis rupibus , qua ex *Vogelberg* descenditur in *Wasserfall* , eandem legi anno 1736. *Rosa Provincialis minor* k) ,
quam

a) Hort. Germ. p. 126.

b) Tab. coll. stirp. p. 102, b.

c) p. 988.

d) In Dioscorid. I. c. 124.

e) Epic. p. 99. GESNERIANAM in horzo Medico p. 144. *Cinnamo-*
meam simplicem vocat.

f) p. 126.

g) Act. suecic. p. 535.

h) *Rosa rubello flore parvo simplici non spinosa* II. p. 39.

i) eodem nomine RAII p. 1470. & syll. stirp. exter. p. 219.

k) p. 1085.

quam ad nostram excitat TOVRNEFORTIVS, nihil mutata sententia per reprehensionem IOH. BAUHINI, ea manifesto spinosa est.

§. XXVIII

Paulatim *Aria* & *Ranunculus montanus aconiti folio* frequentius visi. Et hic quidem trium, quatuorve pedum altitudine, semper idem visus est cum Alpino humillimo. Deinde *Thalictrum alpinum aquilegiae folio staminibus floris, albis, flavis, & purpur ascentibus*: *Cyanus major*; *Oreoselinum majus*; *Christophoriana*: *Prenanthes VAILLANTII latifolius flore purpureo*: *Melissophyllum albo, & carneo flore*. *Valeriana alpina folio scrophulariae*: *Geum rotundifolium majus*: *Polygonatum angustifolium non ramosum, & aliud flore majore odore*: *Hieracium latifolium glabrum ex valle Griesbachiana, & aliud asperius Conyzae folio*; *Myrrhis palustris latifolia*; *Dentaria*; *siler montanum*; *Lonchitis aspera*; *Polypodium angustifolium flore vario, omnino alio genere, & proprio, dignum, cum inter nostras filices solum feminalia folia propria, & diversa gerat a sterilibus a)*. *Laserpitium foliis latioribus lobatis*: *Melampyrum floribus parvis luteis*; pluresque aliae.

§. XXIX.

Frequens erat ad viam, uti in omnibus Alpium humilioribus pascuis non infrequens est, *Cardui* genus, vulgare, sed obscurissimae notitiae. Ego *Carduum mollem* voco, *foliis rigidis molliter spinosis, scapo longo paucifloro*. *Radix* longa lignosa est. *Caulis* unus plerumque, aut plures, erecti, cubitales, & ultra, alis foliaceis spinosis passim obducti, quas faciunt foliorum initia, priusquam

a) RUPPIUS *Spicant* dixit. AN LINNAEUS ad *Acrosticha*?

a caule recedant. *Folia* solida , & dura, perpetuo glabra, nervo medio conspicuo, margine omni mollibus, & perexiguis spinulis aspero, alias pene integro, ut salicina aemulentur, alias dentato, alias profunde, & varie laciniato; Color hinc sature viridis, inde caesius, sive ex glauco pene virens, non sine lutei mistura. *Rami* pauci, iique fere non foliosi, *florem* gerentes, qui erigitur eundem, sed postquam vigor plantae declinavit, pendet et invertitur. Is magnus est, colore ex laeta purpura dilutiori. *Calycis* squamae longae, simplices, innocuae, apice non recurvo, virentes, mucrone saepe purpurascente. *Flosculi* numerosi, in quinque lacinias profundissime secti. *Tubus* longus, *Staminum cylindrus* alba eminens, purpurea: *Tuba* simplex; *Semen* striatum, coronatum, pappo simplici, argenteo, in thalamo papposo. Hujus, adeo frequentis plantae, antiquam descriptionem nulla reperio. Nam etsi utcunque convenit icon *Cirsii majoris singularibus capitulis magnis*, C. B. quae exstat in *Observationibus* LOBELII a), diversissima tamen est, habitu, & plumoso pappo. Ita *Cirsium Pannonicum primum pratense* CLUSII b) foliis quidem caesiis convenit, & loco natali, & habitu monocloro; sed diversum esse, ex *herbario vivo* CASPARI BAUHINI didici, atque refero nunc ad *Cirsium* simile nostro *Carduo*, sed mollius, quod in altissimis pratis *les Mosses* inter *Aquilegiam* & *Chateau d' Oex* olim reperi. Sed BAUHINORUM prima hic est inventio. Et varietas quidem laciniatis foliis, est *Carduus dictus Cirsium, folio laciniato nigrius* IOHANNIS BAUHINI c) lectum in *Wasserfall & Thuri*, *Jurae* partibus

a) *Cirsium majus* ic. 582.

b) In *Pannon.* 656. & in *hisor.* CXLVIII.

c) III. I. p. 43.

bus, frequens etiam mihi visum est. Inde RAIUS d), qui prope *Genevam* eandem plantam reperit, historiam non illustravit. MORISONVS e) male retulit ad *Carduum Asphodeli radice*, neque enim tales sunt nostro, neque dixerat IOHANNES BAVHINVS, sed *Hellebori nigri* similes. Verum alter frater, CASPARVS, in eodem *M. Wasserfall* idem invenit, descripsit, dixitque *Cirsium angustifolium* f). Inde *Cirsium angustifolium Germanicum* PARKINSONI g). Recentiores, & princeps TOVRNEFORTIVS, nihil addunt. Sed altera varietas, *foliis integris*, in eodem *M. Wasserfall* lecta est a CASPARO BAVHINO, ibique, & protinus supra *Dornach*, etiam ego inveni. Id nominavit *Cirsium capitulis singularibus parvis* h), & synonyma fecit *Cirsion* DODONAEO i), *Cirsium III. montanum* I. CLVSII k), *Cirsium alterum* LOBELII l), haec certo, CAESALPINIANVM ex conjectura. Verum id, simile utcumque nostro, in maritimis regionum calidarum provenit, ubi & RATIO visum est, loco certe remotissimo a subalpino, quem nostrum solum amat. LOBELIVS omnem similitudinem excludit, quando caules *teneros* dicit: DODONAEVS autem *Lactucae* foliis comparat, cum nostro folia sint duritie *Lauri*, caulisque firmus. Figura, uti in universum non

re-

d) *Syll. plant. extra Brit.* p. 85. *hisor.* p. 305.

e) *III.* p. 151.

f) *Prodr.* p. 155. *Catal. plant. circa Basil.* p. 102. & *Pin.* p. 377. Idem nomen exstat in RAIU *syll. plant. extra Brit. nasc.* p. 99. & in I. R. H.

g) p. 962. *Theatri.*

h) *Catal. plant. circa Basil.* p. 102. *Pin.*

i) In *purgant. hislor.* p. 451. *Pemptad.* p. 737. edit 1616.

k) *Pannon.* p. 655. *hisor.* p. CXLVIII.

l) *Observ.* p. 314. *Advers.* p. 251. *icon.* p. 382.

recedit, ita nimis ramosa, & frondosa est. Nisi velimus CLUSIANAM plantam cum nostra conjungere, DODONAEI & LOBELII stirpem, utcumque eadem omnes icone sint usi, separare, & a nostro, & a CLUSIANO *Carduo*. Quod, & si non probabile videtur, forte non esset a vero remotum. Nostram enim plantam CLUSIVS, qua erat diligentia, vix potuit non vidisse. IOHANNES tamen BAVHINVS & RAIVS nullibi ejus in Helvetia inventae meminerunt, sed exscripserunt fere ex CYSIO.

XXX.

Jamque enixi per sylvam, aliquamdiu delectati pulcherrimo prospectu per lacum *Neocomensem* & pagi *Aventici* magnam partem latisime patente, per angustam vallem, mistam sylvis & pascuis, iter nostrum ursumus. In sylvis *Cacalia glabro folio*, & *Campanula folio drabae minoris* nascuntur. Et ad hanc quidem, quod confusior sit ejus historia, aliquas animadversiones addimus. *Radix* unus est napulus scaber & teres. *Caulis* angulosus rectus, ad duos pedes, & ultra. *Folia* leniter hirsuta, & aliquando glabra a), ora acute denticulata, brevi acumine, & aliqua *urticae* similitudine. *Calyx* capillaribus segmentis; floris color semper visus est coeruleus intensus. Multi caeterum ex alis foliorum, uno fere versu prodeunt in raram spicam, & in eo, uti toto habitu, *campanulam hortensem* rapunculi radice refert. Ea est *Campanula Drabae minoris foliis* CASPARI BAHINI b), qui ex *Thermis Valesis* habuit, ubi copiose eam legi; nam in alpinis pratis, & praetera similibus locis &

F 2

in

a) Id ideo addo, quod JOH. BAVHINVS suam *flore dilutiori* glabram dicat, CASPARVS vero suam, *folio Drabae minoris* subasperam.

b) *Prodr.* p. 36. & in *Pinace*.

in *Ursaria* valle, & circa *Candersteg*, & in *M. Suchet*, qua parte ad pagum *Baume*, viperarum copia non incelebrem, descenditur, non rara est. Ex eo PARKINSONVS c), & RAIVS d), & TOVRNEFORTIVS e) eodem servato nomine. Deinde ipse TOVRNEFORTIVS huc revocavit *Rapunculi genus folio serrato rotundiore* f) IOHANNIS BAVHINI, quod ex *Stiria* habuit, consentiente SCHEVCHZERO, neque recedente icone IOHANNIS. Erit ergo *Campanula stiriaca nonnihil hirsuta imis foliis rotundioribus per ambitum profunde crenatis* PLVKNETI g), & *Rapunculus folio serrato rotundiore flore convolvuli* MORISONI h), qui IOHANNEM sunt secuti. Sed omnino etiam videtur huc facere *Campanula alpina urticae foliis minor, floribus reflexis, & unico ordine dispositis flore coeruleo* PONTEDE-RÆ i), quam pro nova dat, diversam solo colore a *Campanula alpina glabra flore dilutissime cœruleo* IOHANNIS BAVHINI k). Nam & haec, repetita a MORISONO l), TOVRNEFORTIO m), RAIIO n), TILLIO o), nostrae eadem omnino videtur, quam siccam, quod non temere autumo, acceperat

c) *Theatr.* p. 646.

d) p. 733. cum asterisco. *Syll.* p. 81.

e) *I. R. H. & Schol. Bot.* p. 75.

f) *Il.* p. 798. CHABR. p. 261. SCHEVCHZ. *It. alp.* I. p. 47. Simile nomen est *Campanulae foliis subrotundis* CASPARI BAVHINI, sed eam in *notis meis* invenio folio paulo rotundiori a nostra differre.

g) *Almagest.* p. 77.

h) *Hist. Oxon.* II. p. 455.

i) *Comp. Tabular. Botan.* p. 74.

k) *Il.* p. 806 CHABR. p. 263.

l) *Hist. Oxon.* II. p. 453.

m) *I. R. H.*

n) *Histor.* p. 733. cum asterisco.

o) *Hort. Pisan.* p. 29.

rat ab AGERIO BAUHINUS, colore vitiato, ut solet. Denuo, idem est p) *Rapunculum Teucree* folio BARRELERII q), qui *Rapunculus* est *alpinus Teucree folio rhomboidalis* COCCONIS r), & *Campanula alpina Teucree folio angulato* I. R. H. Tandem eadem omnino videtur nostrae, *Campanula hortensis rapunculi radice* SCHEUCHZERI s) in *valesiorum* altis pascuis lecta, cum ea *Campanula* similis utique nostrae, & maxime calycis latis segmentis diversa, alta loca & alpina non amet, nostra vero, iisdem locis in *Valesia* frequens sit,

§. XXXI.

In pascuis, quae in mediis sylvis pinguissima offendimus, pulchra *Orchidum* genera proveniunt. *Orchis purpurea spica congesta pyramidalis*, cujus egregiam iconem debemus DILLENIO, a) & *Orchis rotundus* DALECHAMPII b) frequens in *Jurae* pratis, sed & in praealtis alpium gramineis a me repertus in *M. Rohtenborn*. Tenuis ejus est memoria. LUGDUNENSES brevem historiam habent, iconem adeo rudem, ut pene sit inutilis. CASPARUS BAUHINUS nihil addidit, praeter falsum epitheton *lutei floris* b*), quod (ad emendationem forte FRATRIS) correxit in *PINACE* c). Nihil JOHANNES BAUHINUS d) addidit, nihil RAIUS,

F 3

prae-

p) Consentiente SCHEUCHZERO. I. c.

q) *Icon. posth.* 567. quae bona est.

r) *Mus. di Pianta* p. 75. T. 61.

s) It VII. p. 510.

a) *Synops. RAIAN.* III. T. XVIII.

b) p. 1556.

b) *Phytop.* p. 122.

c) Ubi dixit *Orchidem globoso flore.*

d) Nomen retinuit DALECHAMPII. II. p. 765.

CHABR, p. 250.

praeter locum natalem e). PARKINSON f), MORISON g), TOURNEFORTIUS h), & qui nulla stirpe caret, TILLIUS i), non videntur plantam vidisse. VAILLANTIUS k) etiam expungere conatus est. Nomen ejus habent etiam SCHEFFERUS l), KNAUT m) & BUXBAUM n), & THALIUM o) citant auctorem. Sed THALIUS quidem *umbellatum* florem dixit : Ipsi vero nihil addiderunt, ex quo discamus, quod plantam nostram viderint. Sed nimis singularis est fabrica floris, quam quae omittatur. *Testiculi* quidem de more, & *folia* oblonga modice acuminata, conveniunt generi. *Spica* breviori est habitu, & densissima, qualis in *nigra* est. *Foliola* sub ovariis longula. *Ovarium* longum, & gracile. *Barba* trifida, segmentis lateralibus simplicibus, medio leniter trifido, interjecta divisioni spinula, punctato. *Cuculli* vero petala ab omni alia *Orchide* remotiora, nam omnia in longam caudam gracilissimam producuntur. Eorum duo, quae interiora sunt, puncta etiam habent. *Color* vero ubique roseus. *Calcar* longum. *Machinula* *Staminum* ex more gentis. Possset ergo verissime dici, *Orchis spica brevi densa petalis caudatis*.

§. XXXII.

- e) *Histor. p. 1216. cum nomine C. B. Invenit in montibus circa Genevam. In Syll. plant. extra Brit. p. 191. Orchidem rotundam DAL. VOCAT & CASPARUM CONTRA FRATREM male defendit.*
 f) *Cynosorchis capitulo globoso Theatr. Bot. p. 1345.*
 g) *Cum nomine C. B. III. p. 492.*
 h) *Eodem. I. R. H.*
 i) *Hort. Pisan. p. 124.*
 k) *In Botanic. Parisin. p. 194. refert ad Orchidem Pannonicam III. CLUSII.*
 l) *Orchis rotunda Dal. delic. Bot Halens.*
 m) *Orchis rotunda flore puniceo magno. Enum. plant. circa Hal. p. 71.*
 n) *Enum plant. curatior. p. 241. eodem nomine.*
 o) *Orchidis species flore in umbellam Sylv. hercyn. p. 81. 82.*

§. XXXII.

Cum ea & hic, & in pratis *Grandvi*, uberrime provenit *Orchis palmata angustifolia Alpina nigro flore* a), odore non adeo, ut in alpiibus eximio, qui oleum-caryophyllorum stillatitium aemulatur. Accolae vocant *Jalousie*. Planta nota est. Flos singularis, & ni fallor, non satis cognitus. Spica densa est & brevis. Foliola sub ovariiis longa, purpurea. Ovarium brevissimum, valde proportione longitudinis latum. Flos inversus. In angulo nempe acuto, inter ovarium & scapum intercepto, Calcar est brevissimum, ut pene nullum sit, & Barba ad latus duobus dentibus incisa, lata & triangularis, hederæ folio non absimilis. Sed Calcar & Barba solent sub ovario esse, in angulo ovariiis cum scapo obtuso. In eo vero loco in *nigra* Orchide cucullus est, qui quinque fit petalis, quorum duo reliquis angustiora sunt. Haec omnia ex atro purpurascunt. Domuncula staminum coccinea, apices lutei, ut in *Orchide fucum referente*, nam in plerisque speciebus sunt virides. Commode itaque diceretur *Palmata angustifolia flore supinato, calcare brevissimo.*

§. XXXIII.

Superata hac valle, per sylvam abiegnam, ingruente nocte, non absque aliquibus erroribus, per tenebras in alpinam casam, sed lautiolem, pervenimus, haud procul *Noiraique* pago vallis *Travers*, sub ipsa ima valle, quae dicitur *Creux du Vent*. Ibi fragis melle & lacte liberaliter excepti, ut solennis jubet *Helvetiorum* monticolarum hospitalitas, quieti

a) Omnium primo dicta RHELLICANO in *Stochorniadæ*. quae apud GERNERIUM de *M. Fracto*. prostat, anno 1536.

b) Neque bene descriptus a SCHEUCHZERO *It. alp.* IV. p. 339.

ti nos dedimus, nam ante diluculum viam denuo ingressi fu-
 mus, die II. Julii. Non *Digitalem parvo flore*, neque *Trollium*
 valde morati, quae plurimae ibi nascuntur, pervenimus ad
 scendendo in *caveam* vastissimi amphitheatri, solidis & abrup-
 tis ad perpendicularum rupibus in semicirculi speciem cinctam,
 nova loci facie. Patet vero & ad vallem, unde veniebamus, &
 ad occasum per difficilem aditum *le pertui de la bise*, ad orien-
 tem demum faciliori persylvam adscensu. Paululum substiti-
 mus mirati altissimos quasi muros, nulla manus opera ere-
 ctos, falconum, & vulturum tutissimas arces, deinde incum-
 bentes angustae valli aeternas sylvas, ex frequenti ruina,
 quam dederat venti inmanis saevitia per omnes fere *Hel-*
vetiae sylvas, etiam magis, & horridas & impeditas. Sed sta-
 tim poti ex gelidissimo fonte, diversos in calles secessimus,
 conventuri denuo in pascuis *Grandvi*. Ego ad Orien-
 tem adscendi, per salebrosam viam mediasque sylvas. Ibi
 plurima *Lunaria filiqua longiore*, & *Cardamine hirsutior*,
 loco subhumido & umbroso.

§. XXXIV.

In iisdem umbrosis & udis, similibusque locis per om-
 nia montana *Helvetiae*, multum provenit *Leucojum vernum*
perenne album majus a), cujus non memini, quod aut ra-
 rum, aut monendum sit, idem esse *Leucojum vernum perenne*
album minus I. R. H. b), id enim dudum alii senserunt: sed
 ut comparem cum *Turritide minore* c) I. R. H. Ab ea enim
 planta, nae non facile utique distinguet, qui utramque plan-
 tam per varias aetates persecutus fuerit. Folia, flores si-
 liquae,

- a) *Draba* II. CLUS. *Pannon.* p. 562. *hiflor.* CXXIV. CXXV. bené.
 b) *Draba* III. *succulento folio* CLUSII *hifl.* CXXV.
 c) ZANICHELLII ICON 170. & C. B. *Prodr.* p. 42. nomine *Eryfimo simi-*
lis hirsutae albae, commoda sunt.

liquae, similia sunt. Ego sollicite comparatis multis utriusque speciminibus, invenio florem *Leucojo* paulo majorem, filiquas paulo latiores esse, habitum magis brachiatum, & procumbentem, filiquas a caule majoribus angulis recedentes, folia paulo, sed non multum, profundius ferrata. Varietas *Leucoji* incola summorum alpium saepe flores habet lividos fere violaceos. Sed & id *Turritis minor* imitatur. *Nectaria*, quae LINNAEUS d) in *Leucojo* nostro invenit, & tanti facit, ut etiam genere distinguat, ea in meis ficis invenire non potui. An quod de diversis plantis loquamur?

§. XXXV.

In iisdem nemoribus, conspicua statura erigitur *Caruus mollis foliis imis laciniatis, superioribus integris, squamis calicis reflexis*. Is, quoniam paucissimis cognitus est, meretur describi. *Folia* ejus ima valde a superioribus discrepant, suntque *Dipsaci* laciniati, aut *Acanthi* foliorum non dissimilia, costa lata, ad quam primo vagae solutaeque pinnae junguntur, deinde latiores, & ipsae non leviter ferratae, quarum ultimae in latum quasi urticae folium, longum, mucronatum, acute ferratum confluunt. Omnis margo mollissimis pilis quasi ciliis ornatur. Pars cauli obversa subhirsuta est leviter, prona album tomentum ad nervulos habet, sed tenue, & rarum. *Suprema folia* absque ullis pinnis, uno continuo ambitu terminantur, ex difformiter elliptico productiori, paulo magis tomentosa. *Caulis* altissimus est, vidi olim qui meam statuam superaret, profunde
ful-

d) *Char. gener.* 544. *Hort. Cliffort.* p. 335. *Flor. Lapon.* 257. Humanissimus ROYENIUS & ipse ad *Arabim* refert *flor. Leid. Prodr.* p. 339.

fulcatis, alis spinosis subinde abundans, fragilis. Flores ad caulis & ramorum vertices congesti, & seni septenive ad unum petiolum sessiles, quam primam cum *Lappa* similitudinem habet. Sed *calyx* & ipse *Lappam* imitatur, gracilibus squamis, quarum apex mutata directione vel ad latus, vel retrorsum etiam, gracili mucrone flectitur, in eo diversus a *Lappae* calyce, quod non brevissimo hamulo, circulariter flexo, sed longo mucrone, eoque utcunque falcato terminetur. *Flosculi* purpurei profunde dissecti. Seminis *pappus* simplex, quo a *Cirsii* VAILLANTII differt. Passim in *Jura* provenit, v. g. ad longam illam acclivemque viam, quæ ab *Orvins* versus *M. Chasseral* ducit; deinde in valle *Grindelia* in dumis, priusquam pagum subeas; in valle *Ursaria*, & circa *Thermas valesiorum* ad sepes. Non est certe noster, *Carduus mollis latifolius* a CASPARO BAUHINO in *Prodromo* a) descriptus, quem *Lappae capitulo* vocat in *Pinace*. b) Nam folia ei tribuuntur rumicis. Neque *Cirsium acanthoides altissimum polycephalon Lappae capitulis* VAILLANTII c) utcunque nomen conspiret; nostro enim pappus non est plumosus. Sed omnino videtur huc referri debere *Cirsium majus caule alato polycephalon capitulis majoribus personatae aemulis* a SHERARDO lectum in *Jura M. prope Genevam* d).

XXXVI.

Passim in humidis *Chrysosplenion* provenit, quod in Germania semper alternis foliis provenire, & differre a DODONAEI a) *Saxifragia aurea*, dudum ante PETITUM b) obser-

a) p. 155.

b) p. 377.

c) *Memoir. de l' Acad. des scienc.* 1718. p. 203.

d) *In syll. Scirp. extra Brit. nasc.* p. 399.

a) *Pemptad.* p. 316. qui conjugata folia pinxit.

b) *Lettres dun Medecin Namur* 1710, lettre III, p. 39.

servavit JUNGIUS c). Deinde & prius, quam penitus ex sylva ad scopulos perveniatur, *Cynoglossum minus folio virgente*. Tum vero paulatim tenuior sylva, graminea spacia relinquit, quibus ad Austrum modicæ rupes opponuntur. Ibi, mutato loci ingenio, subito multæ plantæ proveniunt minutiores, & magis alpinae.

XXXVII.

Primam memoramus *Bistortam alpinam minimam*, quæ adeo sæpe repetita est apud Scriptores rei herbariæ, ut operæ precium videatur dispersas nomenclationes in unam colligere. Antiquissimum nomen est ARETI a), qui *Bistortam minimam uno in caule foliolo* legit in *Nesso*. GESNERUS *Limonii speciem minorem* b) dixit in altis montibus nascentem. Deinde CLUSIUS *Bistortam minorem* e). In ejus icone folium imum ellipticum desideratur, nervi tamen ad oram folii exprimuntur. Sed CAMERARIUS d) iconem eximiam proposuit, quæ folia ima elliptica, nervis ad oras exiguis, egregie exprimit: verum eam a GESNERO habuisse videtur, plantam ipsam parum cognovisse, siquidem alibi e) cultu in vulgarem speciem degenerasse dicit, quod in tanta diversitate seninis foliique fieri posse non videtur, CLUSIANAM vero, æque nervosis foliolis, æque longa spica & gracili præditam, a sua distinguit. LOBELIUS *minoris & minimæ* in *Adversariis* f) absque distinctione, in *Illustra-*

G 2

64

c) *De homou. plant.*

a) Post CORDUM. p. 234. b.

b) *Add. ad p. 265. de hort. German.*

c) *Pannon p. 478. histor. LXVIII.*

d) *Bistorta minor f. Alpina Epit. p. 684.*

e) *Dicitque Bistortam alpinam minimam hort. p. 28.*

f) p. 121.

tionibus g) vero *Bistortam minimam nostratam* pro nova describit, incertum, qua nota distinctam. JOHANNES BAUHINUS h) ut solet, sapiente consilio usus, CLUSII & CAMERARII plantas conjunxit. Contrario more FRATER *Camerarianam* in *Phytopinace* i) *minorem*, in *Pinace alpinam* *mediam* dixit, CLUSIANAM vero illic quidem *minorem alteram*, hic *alpinam minorem*. PARKINSONUS una addita ex LOBELIO tres habet, *minorem nempe nostratam* k) a LOBELIO, *minorem alpinam* l) ex CLUSIO & CAMERARIO, & *minorem pumilam variam* m) ob foliorum diversitatem denuo pro nova. Ab eo tempore etiam aucta est confusio; cum enim MORISON in hortensi stirpe, per ocium observato semine, id rotundum esse inveniret in *Genevensi* & *Westmorlandica*, PARKINSONIANAM vero, incertum ex qua traditione, existimaret simile semen habere vulgari, tres denuo plantas fecit, *Bistortam minorem seu Alpinam* n) ex CAMERARIO o); *Bistortam pumilam foliis variis rotundis & longis* ex PARKINSONIANA *varia* p); *Bistortam alpinam minimam soboliferam* q) ex CLUSIO, nam & is suo tempore jam observaverat, ludere *pumilam Bistortam* foliolis loco feminum in spica provenientibus, *Minorem vero nostratam* PARKINSONI omisit, aut tacite junxit *soboliferæ*. Idem in iconibus etiam multiplicavit

g) p. 80. Semen primus subrotundum describit.

h) *Bistorta minima* Ill. p. 539. ex M. *Thuri* CHABR. p. 507.

i) p. 357.

k) p. 392. pro distincta a stirpibus veterum. Id nomen habet MORISON in *hort. Bles.* p. 29.

l) Ibid.

m) Ibid.

n) *Hist. oxon.* II. p. 585.

o) Qui & ipse, si recte video, semen habet gigartinum in icone.

p) Ibid.

q) Ibid.

vit errores. Nam pro *majore radice magis intorta* nostram pinxit, ex crenis marginalibus facile agnoscendam, CAMERARIANAM vero, quam a CLUSIANA in descriptione separaverat, conjunxit in icone r). RAJUS, sapiens scriptor neque amans specierum inutilium, feminis figura motus, quam vere existimaverat observatam a MORISONO, *Bistortam alpinam pumilam variam* f) PARKINSONI sibi non visam, separavit a sua *Genevensi*, etsi pene ultimo certitudinis gradu constare videatur non duas, diversissimo semine, *Bistortas* in alpibus nasci, quarum utraque folia ima subrotunda, reliqua longa habeat. Idem RAJUS non ausus est *Bistortam alpinam mediam* t), nempe CAMERARIANAM, conjungere CLUSIANAE siue *minori* u), cum omnino evidens sit, iconem siue GESNERI, siue CAMERARII, nostram exprimere foliis ludentem, oris crenatis, *Juræ & alpium* incolam. Ergo & PARKINSONUS, & MORISON, & RAJUS tres reliquerunt *Bistortae* species, quae nihil a se invicem differunt. Eadem deinde ratione HERMANNUS w) & *mediam alpinam* ex CAMERARIO habet, & *alpinam minimam soboliferam* x) ex CLUSIO. SUTHERLANDUS y), SIBBALDUS z) VOLCKAMER aa), BOER-

G 3

HA-

r) *Secl. V. T. 28. f. 3. & 5.*

f) *Hist. p. 187. In Synopsi III. p. 147. vocat Bistortam alpinam minimam foliis imis subrotundis, & minutissime serratis, quod nomen, ex PLUKNETIO ortum, fere definitio est nostrae, licet pro nova, & a CLUSIANA & CAMERARIANA distincta exhibeatur.*

t) *Syll. stirp. extra Brit. nasc. p. 77. & Hist. l. c.*

u) *Cat. plant. Angl. p. 42. Hist. 187. Syn. III. p. 147. quo revocat minorem nostratens PARKINSONI.*

w) *Flor. Bat. p. 140.*

x) *Flor. Bat. l. c. Hort Lugd. Bat. p. 89.*

y) *Hort. Edimb. p. 50.*

z) *Scot. illustr. p. 13.*

aa) *Flor. Noric. p. 64.*

HAAVIUS bb) hoc nomen repetierunt. TOURNEFORTIUS cc) vero, MAGNOLIUS dd), TITA ee), & TILLI ff) *alpinam minorem* vocaverunt post CASPARUM BAUHINUM. Et TOURNEFORTIUS gg), & TILLI hh), *alpinam mediam* distinxerunt, eundem secuti. PLUKNETUS ii) *alpinam mediam* ab ea separat, quam eo nomine dixit, quo usus est DILLENIUS in *synopsi* III. RAII ll). Interim in ultimo septentrione visam vir industrius MARTENS mm) eam depinxit: MENZELIUS nn), ex varietate CLUSIO & MORISONO visa, dixit *minimam spica prolifera sive foliolis ex spica proliferis*, & ob eandem varietatem RUDBEKIUS oo) *Bistortam alpinam minimam soboliferam*. SCHEUCHZERUS *alpinam pumilam variam* dixit pp). PONTEDERA observavit, florem plerumque album esse, quod verum est, novum nomen qq) fecit, quod non erat necesse. WEINMANNUS rr) pro more suo, ita depinxit *Bistortam alpinam minimam*, ut nemo agnoscat. LINNAEUS ff) *Bistortam* dicit

bb) *Ind. alt. hort. Lugd. Bat.* II. p. 87.

cc) *Schol. Bot.* p. 7. I. R. H.

dd) *Bot. Monsp.* p. 33 & *H. R. M.* p. 33.

ee) *Hort. Maurocen.* p. 28. & *It. alp.*

ff) *Hort. Pisan.* p. 24.

gg) *Schol. Bot.* I. c. & I. R. H.

hh) l. c.

ii) *Almagest.* p. 68.

ll) *Bist. min. alp. foliis imis subrotundis & minutissime serratis.*

mm) *It. Spitzberg* c. 7. T. I. lit. a.

nn) *Pugill. plantar.*

oo) *Act. suecic.* p. 96.

pp) *Inventam in Rhaetiae Alpibus It.* II. p. 130.

qq) *Bistorta minima candida comp. Tab. Botan.* p. 29.

rr) *Phytanthozoiconograph.* T. 245.

ff) *Flor. Lapon.* I & 2. *Hort. Cliffort.* p. 150. Idem nomen exstat apud ROYENIUM p. 217. cum synonymo CLUSIANO.

dicit *foliis lanceolatis*, & ad eam refert, post MORISONUM, illam *folio minus rugoso radice magis intorta*, quam pene certus sum esse varietatem *vulgaris majoris*, nullas ad oram crenas, neque spicam gracilem habentem, neque folia ad terram elliptica, uti ex iconibus FUCHSII comparatis tt) satis constare potest. Eas notas, cum non habeat *Bistorta montana minima* BARRELERII uu), ad *maiores* potius videtur referenda esse. Tandem AMMANUS ww) *Bistortam* describit in Sibiria lectam, quae procul dubio eadem nostrae est, flore albo, semine subrotundo, sobolifera. Reliqua vero omnia nomina, adeo multa hic recensita, sunt *Bistortae foliis variis ad oram nervosis, semine gigartino*, quae ubique, & in editioribus *Jurae*, & in asperis alpium pascuis provenit.

XXXVIII.

In illis lapidosis plurimus provenit *Ranunculus ille albo flore minimus*, de quo loco opportuniori dicetur a), & *Saxifragia sedi foliis serratis*, & *Filicula saxatilis caule tenui fragili*, & pulchrum *Alchimillae genus folio quinquefolii subtus argenteo* a*), in alpibus & *Jura* passim frequens, cujus ideo memini, ut separem ab *Alchimilla alpina quinquefolia* CASPARI BAUHINI b), quae, cum eadem sit cum *Alchimilla alpina pentaphyllea minima lobis fimbriatis* BOCCONE c), nostrae aliquando

tt) p. 773. 774. conf. *It. Hercynic.* XIII,

uu) *Icon.* 489.

ww) *Plant. Ruthen.* n. 243. p. 199.

a) §. LXXVII. LXXXI.

a*) Cujus egregia icon est GESNERI apud CAMERARIUM *epit.* p. 908. Alibi *Argentariam* dixit, *descr. mont. fract.* p. 61, & *Argentariam petraeam hort. German.* 248.

b) *Prodr.* p. 138. & *Pin.*

c) *Mus. di piante.* p. 18. T. I.

quando non optime conjuncta est ab eximio LINNAEO c): Haec enim nihil habet villosi, neque argentei, & folia multo minutius *Ranunculi* quadam forma divisa, summarum alpium incola. Character nostrae idem est cum *vulgari* quatuor staminibus, semine. Umbilicus calycis villo expletur, qui saepe fuscus & niger fit, unde singularis plantae habitus oritur.

XXXIX.

Multa etiam ibi *Androsace alpina perennis angustifolia glabra*, quae plerumque flore est multiplici, diversissima a *Diapensia* LINNAEI a), quae mihi incognita & nova stirps visa est. Nostrae enim certe *calyx* semiquinquefidus, & *Campanulae* calyci similis est, quam praecipuam adfinitatem habet cum *Androsace altera* MATTHIOLI b). Neque enim novi, num ea decem illas nostrae *glandulas* habeat in centro tubi floris, ubi expanditur, facientes corollam, qualis est in *Scorpiuro palustri*. *Calycem* vero communem certo nostra non habet, nec peculiaris *calycis* folia serrata, neque floris segmenta integra d), neque magnam illam calycis ad florem rationem e), ut folia omittam, quae non bene characteri *Androsaces* inmiscuit magnus BOERHAAVIUS f). Caeterum nostrae commodam iconem dedit CLUSIUS g) Tres alias Helveticas, adgnatas nostrae, alias dicemus.

XL.

d) In *flor. Laponica* 67. Nam in *horto Cliffortiano* sententiam mutavit.

a) *Flor. Laponic.* 88.

b) Cujus pulchra est icon in *Epit.* CAMERAR. p. 639.

c) TOURNEFORT. I. R. H. T. 46. A.

d) *ibid* ter. & KNAUT *Char. plant. gen.* 42.

e) Nostrae enim flos facile ultra calycem expanditur.

f) *Hort. Lugd. Bat. Ind. alt.* p. 201.

g) *Sedum alpinum alterum lacteo flore Pannon* p. 489. 490. *Sedum minus* X. *hiflor.* LXI. IC. LXII.

§. XL.

Multa ibi *Pulsatilla alba*, & *Pinguicula* GESNERI, & *Campanula alpina rotundifolia minima*. Sed in primis, jam a JOHANNÉ BAUHINO eodem loco lectus, *Daucus Creticus*, cujus hic quidem varietas *rariori folio*, & *longiori* & *pene glabro* nascitur, superius in planitie montis *falconarii*, quæ summa est, altera varietas, *brevi* & *hirsuto* folio & *latiori* frequentior est. Hujus *Dauci*, in omnibus *Alpibus*, & in altioribus *Juræ* pratis non rari, historia confusissima est, ut eam expedire non sit inutile futurum. In *Dauco* ergo, *breviori* & *hirsutiori folio*, *radix* magna conica, perennis, fuscis foliis obducta, plures caules, multaque folia fundit, squamosoque, neque piloso capite terminatur. *Folia* ad terram prodeunt ex longis, latis & striatis vaginis, quarum quaelibet vel unum, vel terna edit denuo divisa *folia totalia*. Horum *maximo*, si tria sunt, conjugatarum accedunt alarum non facile ultra sex paria: Harum alarum, quæ primæ, & *maximæ*, denuo quatuor fere tertia divisione pinnas educunt. Quarum denuo, quæ *maximæ*, tria congesta conjugata segmenta habent, quorum prima trifida, aut quadrifida, secunda bifida, tertia simplicia esse solent, ultimo inpare, brevia omnia, vix trium linearum longitudine. Hæc in maximis, reliqua & minores & pauciores divisiones habent. Ultima segmenta semper aliquam latitudinem servant, ad tertiam lineæ partem, nihilque habent de capillari habitu *Mei* vel *Fœniculi*. Omnia hæc præ hirsutie albescunt ex viridi. *Caules* palmares pedalesque multi, similia, sed minora, ex latis magnisque foliis *folia* educunt, hirsuti ipsi, firmique. Sub *umbella involucrum universale* quatuor vel quinque fit *foliis* inæqualibus, longis, quorum, quæ latissima, ea lata sunt unam lineam. *Octo* fere *umbellis minoribus* fit major, aut parum intra eum numerum, aut ultra. Quarum denuo quaelibet calycem habet ex quatuor

quinque, ad septem, latiusculis foliis hirsutis factum, ex albo virentibus, mucronatis. *Semina* hirsuta, striata. *Petala* alba, paulum inæqualia, ita profunde divisa, ut ex duobus sibi adplicatis semicirculis fieri videantur, aut cordis profundius dissecti imagine. *Stamina* alba quinque. Alba etiam placenta duas *Tubas* memoria dignas edit. *Odor* & *sapor* acris & aromaticus. Reperi in M. *Scheidek vallis Grindelwald*, in M. *Dolaz*, alibique. In *altera varietate*, omnia simillima, sed glabra, & segmenta longiora, habitusque laxior. Et de *Dauco* quidem MATTHIOLI a), quem & utraque *Epitome*, *Italica* b), & CAMER. c) repetit, & CASTOR d), & LUGDUNENSES e), & TABERNAEMONTANUS f), de eo nihil lucis habeo, quod adferam. CASPARUS BAUHINUS g) eum diversum existimavit, conjunxit FRATER non sine conjectura, MATTHIOLLO suum *Daucum* parum cognitum fuisse. JOHANNEM BAUHINUM plerique recentiorum h) sequuntur, BOERHAAVIUS CASPARUM i). Sed ad nostrum pertinet *Daucus montanus brevissimis & minutissimis foliis* GESNERI k), & certo *Daucus creticus* ejusdem l), cujus etiam iconem habet inter CAMERARIANAS m). *Legitimus daucus Creticus* CLUSII n) *Daucus cretensis*

a) *Daucum* I. 779.

b) *Daucum* p. 480.

c) *Ibid* p. 535.

d) *Herb. nuovo* p. 156.

e) *Daucus* I. *Matth.* p. 716.

f) *Daucus creticus* p. 45.

g) Dixitque *Daucum faniculi foliis tenuissimis* PIN.

h) RAJUS. MORISON, TOURNEFORT & C.

i) Qui *Creticum* MATTHIOLI vocat *Myrrbidem Orientalem folio angustiori Peucedani semine villosa* Ind. alt. p. 69.

k) *Descr. mont. fract.* p. 64.

l) *Hort. Germ.* p. 292. b & add. ad 256. b ex montibus *Rheticis*.

m) *Epit.* p. 35. in *horto* vero *Creticum verum* dicit. p. 54.

n) *Pannon* p. 700. *hisor.* CXLVIII. absque icone.

tensis verus Diosc. LOBELII o), lectus in *Genevensium montibus*; *εὐροκερυχτος* THURNEISERI p), si quid in eo homine ferii est; *Daucus Creticus semine hirsuto* JOHANNIS BAVHINI q) ex hoc ipso, in quo versamur, *Falconum monte*. *Daucus montanus umbella candida* CASPARI BAVHINI r), & ejusdem *Daucus montanus multifido longoque folio sive montanus umbella candida* s), in posterioribus operibus, cujus varietatem, longiori & rariori t) legit in *M. Wasserfall*; *Daucus alpinus Cretico similis* PARKINSONI u). Et hæc facile fluunt, primus rem impedivit MORISONVS, quando CAESALPINI w) obscuris *Daucis* non satis intellectis, & planta, ut ex ejus verbis adparet, nunquam visa, & solum per descriptiones aliorum sibi nota, nomen c. b. bis repetiit. Inde enim factum est, ut *Daucum* nostrum x) *Saxifragam* dixerit, *multifido longoque folio*, quem ex suis legibus debebat *Myrrhidibus* adnumerasse, quæ ejus etiam in *Umbelliferis* y) fuerat sententia. Idem eundem *Daucum* denuo, conjunctis MATTHIOLI & CASPARI

H 2

BAV-

o) *Advers* p. 323. cum icone non bona foliis *Mei* aut *Anethi* & in *observ.* p. 416. Is minime dubitavit huc revocare *Daucum* I. MATTHIOLI.

p) *Hist. plantar.* LXII.

q) III. 2. p. 56 CHABRAEUS *Daucum creticum* *Sciagr.* p. 389. *Dauci* vero *Tiburtini* p. 54. brevissima est descriptio, ut non videam, quomodo de eo definiri queat, RAJUS certe & MORISONUS nostro faciunt eundem.

r) *Phytopin.* p. 260.

s) *Cat. plant. circa Basil.* p. 45. *Pin.*

t) *ibid.*

u) *Theatr.* p. 896.

w) *Lanuginoso Creticis simili* L. VII. c. 16. & non *lanuginoso montano* C. 17.

x) Cum synonymo C. B. quod nostrum designat, *Hist. Oxon.* III. p. 273.

y) p. 84.

BAUHINI nominibus, vocat *Myrrhidem tenuifoliam annuam Creticam semine lanugine alba pubescente z)*. Et ex eotempore inter *Myrrhides* plurimi muneraverunt. *Myrrhidem* nempe *annuam* semine *striato villoso incano* vocant, ex eodem MORISONO aa), HERMANNVS bb), TOURNEFORTIVS cc) BOERHAAVIUS dd) MILLER ee) BOECLER ff). RAJVS JOHANNEM BAVHINVM secutus est gg). TOURNEFORTIVS in scripto priori hh), & TITA ii), & SCHEVCHZER kk) nomen CASPARI retinuerunt, PLVKNET ll) & SIEGESBECK mm) JOHANNIS appellationem. MVNTINGII *Daucus Creticus latifolius & angustifolius* nn) quid sint, & qua ratione differant, an demum sint duæ nostri varietates, id quidem in ea brevitate defini non potest. Non video, qua ratione ductus TOURNEFORTIVS nostrum alio nomine, ad aliud genus retulerit *Ligustici* oo), cui semina alata sunt, ita ut in priori nomine, *Myrrhidis*, JOHANNIS BAVHINI nomen, in hoc *Ligustici multifido longoque folio* CASPARI nomen citet, utut duo *Fratres*, non unius generis duas species, longe minus duorum generum plantas, sed eandem certissime descripserint. Opor-

z) Cum eodem omnino CASPARI BAVHINI synonymo p. 230.

aa) *Umbellif.* p. 44. 67.

bb) *Hort. Lugd. Batav.* p. 423. *Flor. Batav.* p. 15.

cc) *I. R. H.*

dd) *Ind. alt.* p. 69.

ee) *Garden. dictionar.*

ff) ad *Hermann* p. 293.

gg) *Sylog. stirp. exter.* p. 114. *hiflor.* p. 463.

hh) *Schol. Botan.* p. 162.

ii) *Hort. Maurocen.* p. 62. & in *Itin. Alp.*

kk) *It. alp.* l. p. 34.

ll) *Daucus Creticus semine hirsuto Almagest.* p. 129.

mm) *Flor. Petropol primit.* p. 40.

nn) *Waarc oeffening van den planten.* p. 399.

ret utique, aliam a nostra, & diversissimam stirpem ob oculis verlatam fuisse TOVRNEFORTII. Nihil enim nostra harrarum habet in semine. BESNIER pp) *Daucum creticum officinarum* vocat. *Daucum Creticum* DALE qq), LEMERIER), ZORN ff), & ALLEYNE tt). LINNAEVS, determinato verissimo, uti solet, caractere, *Meo* junctam *Athamantam* habet, *foliis capillaribus seminibus hirsutis* uu), quod nomen retinet ROYENIUS ww), sed diversam plantam denotans, & ab altera, simili sed latioris folii planta MORISONIANA. *Myrrhidae nempe annua semine striato villoso incano* separat. BLACKWALLIA denique iconem *Dauci Cretici* xx) proponit, quæ ROYENI & LINNAEI *Athamantam* foliis capillaribus exprimere, & a nostra, alto atque laxissimo fœniculi habitu differre videtur. Et revera, si *Dauci* characterem ingrediuntur folia laciniata sub umbella cava, uti visum est LINNAEO yy), non poterit ibi manere. Ex TOVRNEFORTII vero legibus non video, quare debuerit removeri a *Daucis*. *Calycis* ratione habita certe vel *Meo* similis erit, cum quo & habitum communem habet, petalis tamen diversus, quæ *Meo* integra sunt, *Dauco Cretico* cordata; vel *Myrrhidibus* & *Cherophyllis*, quibus simillimum habet *calycem* singularem. Tandem mirari licet, stirpis in officinis receptæ, neque rarissimæ, unam omnino iconem esse, quæ

H 3

apud

oo) I. R. H.

pp) *Tournesf. mater. medic. III. p. 325.*

qq) *Pharmacol. p. m. 197.*

rr) *Dictionnaire des drog. p. 150.*

ff) *Botanolog. p. 60.*

tt) *Dispensator p. 3.*

ww) *Flor. Bat. 97.*

xx) *Herbal. tab. 471.*

uu) *Hort. Cliffort. p. 93.*

yy) *Char. nat. plant. 206.*

a) *Flor. Bat. p. 218.*

b) *Cont. Char. nat.*

apud CAMERARIUM est, & aliqua non habet, quæ desiderari possent.

§. XLI.

Et jam in summum montem eramus exi, quem late occupant laetissima certe pascua, quibus pinguiora non vidi, infinita florum varietate depicta, & planissima, in lunæ crescentis speciem flexa circa oram horreni præcipicii, quod ad imam arenam (*creux du vent*) juxta abruptissimos scopulos descendit. In ea ipsa ora *Dryas LINNAEI* plurima provenit, in pratis vero dominabatur *Anemonoides montana hirsuta polyanthos*. Multus ibi, ad rupium supercilia, *Ranunculus minimus albus*, plurima *Pulsatilla alba*, quæ nihil habebat coerulei coloris, qui petala exterius pingere solet in alpibus; & *Gentiana alpina flore magno procumbentibus floribus*, & *pumila verna major*, & *Hieracium montanum latifolium villosum magno flore*, & *Thlaspi folio globulariæ* petalis certe integris & æqualibus, quæ, nescio quam ob rationem, RUPPIO a), visa sunt irregularia; *Globularia ipsa montana humillima repens*, cui folia hilum excisum habent. Ejus flores, cum nondum ita viderentur descripti, ut fidum characterem ex Auctoribus decerpere ausus sit veracissimus LINNÆUS b), eam ipsam ob rationem propius contemplatus sum. Sub quovis flore foliolum fuscum est, quorum conjunctione imbricata fit calycis generalis species. Proprius *Calyx* difformis quinquefidus bilabiatus, in duas partes discedens: Superiores duæ angustissimæ, tres inferiores latiores, & minus profunde excisæ sunt. *Stamina* libera quatuor. *Tuba* unica cum globulo, ex ovo, quod nunc in imo calyce minimum est. Hæc omnia cyanea.

a) *Flor. Jenens.* p. 218.

b) *Conf. char. nat.*

TOURNEFORTII c) certe icon, quæ superius labium refectum habet, inferius trifidum, KNAUTIUM d), NISSOLIUM e), & LINNÆUM f) seduxit, ut florem existimarent unilabium. BOERHAAVIUS g) nihil satis definivit, neque PONTEDERA h), nisi quod post NISSOLIUM staminum numerum addiderit. Videtur ergo nobis non longe removenda a *Scabiosis*, sive *Asterocephalis*, a quibus *semine* in medio flore, absque vagina radiata, differt, reliquis dotibus, flore, staminibus, tuba, calyce, convenit. Neque ad excludendam a *Dipsaceis* Globulariam videtur sufficere, quod folia non conjugata habeat, semenque intra florem. Neque enim *Caraxeron* semen habet coronatum, neque aliæ *Dipsacæ* VAILLANTII; folia vero classium certe characteres subire non debent.

§. XLII.

Ad lapides non frequentissime reperi aliam *Dauci* speciem, si a semine hirsuto denominetur, quam in *Helvetia* variis locis alias videram, supra *Dornacum*, inter *Mümmelismühl* & *Falckenstein* ad rupes, ad ipsam etiam arcem *Falckenstein*. In ea planta aliqua sunt, quæ merentur animadversionem nostram. Est ei *radix* acris & aromatica, villo coronata. *Folia* insigniter varia magnitudine, vix sui in diversis plantæ aetatibus similia videntur, modo cubitalia, modo triuncialia, & tunc tenuiter ferrata, firmaque, adultiora vero & amplis incisionibus, & mul-

to

c) Tab. 265.

d) Char. plant. p. 85.

e) *Memoir. de l' Acad. des scienc.* p. 446, & ex eo DILLEN. *supplem. for. Giessens.* p. 161.

f) l. c.

g) *Ind. hort. alt.* p. 131.

h) *Dissert.* p. 120.

to tenujora, semper tamen eundem characterem servant, quo solo planta, quando non floret, facile dignoscitur, & quem solum fere *Carvi*, atque *Pimpinella crispa* imitantur. Nempe cujusvis secundarii folii, ad princeps folium coeuntis, prima ala, intervallo distat a reliquis ejusdem secundarii folii alis, & alia directione, ut ad earum decusim incedendo quaternæ ibi alæ crucem ad costam primarii folii efficiant. Caulis *Julio M.* exeunte florem profert, densissimis Umbellis, quibus singularis habitus globosus efficitur, quadraginta omnino minoribus coalescentibus in unam majorem. *Calyx* uterque aliquot longis, neque divisis ligulis constat. *Semen* alba hirsutie obductum. *Florem* non examinavi, cum planta junior esset, visam deinceps in scopulis, non potui attingere, ob loci difficultatem. Huc solent referre *Apii montani genus* in *M. Legerio* prope *Badam* a), brevissime certe descriptum; deinde *Daucum angulosi caulis* CORDI b), pariter non satis definitum. Longè minus *Seseli montanum II.* CLUSII c) huc facit, quod nostro *Dauco* jungit CASPAR BAUHINUS, id enim flores habet pallentes, estque aut verum *Oreoselinum majus*, aut simillima certe planta; Sed verius huc refertur *Libanotis alba minor seu amara* THALII d), qui diversitatem insignem foliorum non neglexit. Deinde *Apium petræum sive montanum albicans* IOHANNIS BAUHINI e), qui & eam notam, & se-

mina

a) *Hort. German.* 247. b.

b) *Histor. plantar.* p. 103. b.

c) *Pannon.* p. 691.

d) *Sylv. bercyn.* p. 41.

e) III. p. 105. ex *M. Wasserfall, Crenzach.*, & *Bada*, cum icone non mala. CHABRÆVS p. 397. Cæterum fratrem culpam, quod eum *Daucum* pro tertio *Dioscoridis* dederit, non satis æquus. Eo enim

mina hirsuta, & in universum bonam descriptionem dedit, ut meruerit ejus nomen vel eam ob rationem conservari apud RAIUM f), MAGNOLIUM g), & BOERHAAVIVM h). CASPARVS nos multis difficultatibus implicuit. *Daucus montanus apii folio albicans* i) utique in Herbario vivo est noster, de quo scribimus *Daucus*. Nomen CLUSII male huc refertur. Deinde *Daucus montanus apii folio minor*, in *Prodromo* depictus, lectusque in *M. Waserfall* huc pertinet, ex fide horti ficci HAGENBACHIANI, qui CASPARO a manibus fuit, propriæque CASPARI collectionis. Tandem *Libanotis minor apii folio* k), non reperta est inter siccas ejus plantas. Ad eam CORDI & THALII nomina referuntur, non recedentia a nostra stirpe. *Libanotis verò Theophrasti minor* LOBELII l) omnino diversa est, itidemque eadem huic & desumpta a LOBELIO *Libanotis panacea* TABERNÆMONTANI l*); Fecit ergo sapienter RAIUS quod huic *Libanotidi minori* CASPARI BAVHINI asteriscum apposuerit m), incaute vero MORISONVS, quod post *Daucum* nostrum alibi descriptum repetierit eandem ex CASPARO *Libanotidem*. PARKINSONUS n) ex CLUSIO *Daucum selinoi-*

linoi-

nomine in herbario C. BAVHINI planta est Oreoselini majoris similis, sed rotundiori & villosa folio.

f) *Syll. plant. extra Brit.* p. 66. *Histor.* p. 460. *synops* III p. 218. Ipse legit in *Jura M.*

g) *Hort. Reg. Monsp.* p. 20.

h) *Ind. alt. hort. Lugd. Bat.* p. 59.

i) *Pin.* p. 150. *Basil.* p. 45.

k) In *Pin.* *Libanotis apii folio* in *Phytopin.* p. 277.

l) *lc.* p. 705.

l*) Ex edit. C. B. 315.

m) p. 449.

n) *Theatr. Botan.* p. 898.

linoidem maximum dixit, qui a nostro diversissimus est. MORISONUS *Pimpinellam saxifragam minorem Daucoidem sive semine lanuginoso o)*, ex quadam cum *Tragoselino crispo* similitudine habitus. PLUKNETIUS junioris plantae elegantem figuram dedit, nomenque fecit *Daucum montanum Pimpinellæ saxifragæ hircinæ nostræ folio p) Dubriensem*, in quo nomine & feminis & habitus rationem habuit. RIVINVS r) lectum in *Gigantum montibus Libanotidem* dixit, genus constituit peculiare, & iconem dedit ad adultum, & latifolium, specimen, characterem non satis definivit. Id nomen mansit apud RYPPIVM s), BUXBAVMIVM t), WALTHERVM u) & HEVCHERVM w). TOVRNEFORTIUS hac planta omnino caret. An huc facit *Daucum montanum Boiemicum* SCHWENKFELDI x). Ea planta denuo, si character *Dauci* est in laciniatis sub *Umbella* foliis, debet emigrare ad aliud genus. RIVINVS a *Dauco* breviori lanugine feminis videtur distinxisse.

§. XLIII.

Inter medios flores, & virentia pascua e longinquo nivem vidi. Quare memor *Croci Alpini*, nunquam a me visi, licet in *Jura* frequens sit, & antiquum nomen *Levrette* apud incolas conservet, accurri; neque spem fefellit
flos

o) *Hist. Oxon.* III. p. 285, In *Umbelliferis* p. 84. ejus meminit.

p) *Almagest.* p. 129.

r) In *Pentapet. irregul.*

s) *Flor. Jenens.* p. 226.

t) *Enumer. plant circa Hal.* p. 185.

u) *Ind. horti sui.* p. 83.

w) *Prov.* I. p. 69.

x) p. 61. semen huc facit, descriptio justo brevior.

flos amabilis, quem toties perreptatis alpibus *Juraeque* tra-
ctibus, non inveneram; neque enim nisi in spongiosa
flavescente terra nascitur, a qua modo ante paucissimos dies
nix defluxit, & brevissimi ævi est. Duplex erat varietas.
Priori ad imum floris tubum violaceus color subnasceba-
tur; segmenta vero petalodea omnino alba erant. *Alteri*
tria petalodea folia exteriora violacea, interiora tria alba,
cum crebris venis violaceis. Utrique cæterum bulbus, &
folia pauca lata, media albicante linea, & *Stamina* tria *apici-*
bus flavis ex ortu segmentorum floris, & *Tuba apice*
trifido plumoso, qui ad expansionem floris terminabatur,
brevior quam ut emereret. Alias varietates in hortis vidi,
flore ampliori, omnes vero nonnisi coloribus floris discre-
pant. Quare omnem apparatus omitto nominum, quæ
multo cum labore congesseram, ex confusissimis *CLVSII* at-
que *CASPARI BAVHINI Crocis*, omnesque quotquot sunt *Hel-*
vetiæ cives, *SIMLERI* a), ut loquitur *CLVSIVS*, nam sunt *ARE-*
TII, & *JOHANNIS BAVHINI* b), & *RAII* c) & *SCHEVCHZERI* d) in
alpibus lectos *Crocos* in unum unio *vernum latifolium*. *AU-*
ctorem habeo, quem ubique maximi facio, *LINNÆVM* e).

§. XLIV.

Per ea pascua, ad lapides tenui gramine vestitos *Os-*
mundam lunato folio, & *selaginoides crispum*, *Graminumque*
I 2 spe-

a) *Croci montani speciem flore candido, flore cæruleo, & ex candido at-*
que cæruleo mixto *ARETII* in *Ness.* p. 235. & *SIMLERI* in *Valles.* &
Alp. p. 333. Quorum priorem, & tertium imprimis legi.

b) *Il.* p. 641.

c) *It.* IV. p. 333. videtur nostrorum primum esse.

d) *Latifolius vernus flore purpureo minori* in *sylloge stirp. extra Brit.*
p. 109. in *Jura* lectus, est secundus *ARETII*.

e) *Hort. Cliffort.* p. 18.

species, *typhoides spica densa brevi & villosa*, aliudque *glumis variis*, tum aliud *panicula speciosa variegata*, aliaque, nunc non dicenda reperi; & bene onustus plantulis pedem retuli, conventurus socios in pascuis *Grandvi*, quæ sola in *Helvetia* a) *Meum* mihi dederunt; Sed id non obscurum est, neque quidquam habet difficultatis. Neque diu morati, in casa alpina, mundiori ut solent in *Jura* esse, reduces adtulerunt stirpes in *pertuis de la bise*, five *orientali exitu* lectas, admodum elegantes. Aderat *Bupleuri* species, olim cognita GESNERO b), & inter CAMERARIANAS c) picta; aderat *Valerianoides angustifolia* VAILLANTII, sed in maturior. *Tozziam* etiam adferebant, quam olim in *Biennensium* montibus d) legeram mediis in sylvis, deinde in *M. Stockborn* lapidoso loco. Hanc ita pulchre depinxit MICHELIUS e), ut nihil desit præter *stamina*, omnino quaterna, diversæ longitudinis, uti solent in floribus, quibus quatuor semina nuda subsunt, vel ovarium uniloculare, vel biloculare, paucis exceptis. *Tuba* cylindrica simplex. *Barba* trifida maculata, & lineata, cum superius labium duobus, brevioribus & immaculatis flavis segmentis fiat.

§. XLV.

Adtulerunt etiam *Hesperidis* genus suavissimi odoris. Id dissimile videri poterat ejus, quod a CLVSIO *sylvestre* a) dictum

- a) GESNERUS, sed ex relatione pastoris, narrat in *Pilati M. nasci*, Ego nullibi in alpibus, aut *Jura* vidi.
- b) *Perfoliata montana* s. *perennis* *Epist.* p. 110. b.
- c) *Perfoliata montana hort.* p. 38. ic. xxxviii.
- d) Unde primum adlata est ad CASPARVM BAVHINVM inventorem, qui *Euphrasiam luteam radice squamata* dixit *Prodrom.* p. 111. neque debuerat præteriri a MICHELIO.
- e) *nov. plant. gen.* p. 20. T. XVI.
- a) *Pannon* p. 337. *histor.* p. 299.

dictum, in *Valesia* provenit, supra *Leucam*. Nam multa folia penitus obtusa habet, omnia vero valde latiora, ut sint, quæ femunciæ latitudinem habeant & excedant, margine modo obiter, modo profundius serrato, flos vero multo major est angustifolio CLUSII, & fativorum aut æqualis, aut major, pallidus, longo etiam pallidoque calyce. Sed collatis multis speciminibus utriusque, iis etiam, quæ in M. *Chasseral* lecta dono dederat D. *Schub* V. D. M. plantarum amantissimus, nimis adparuit, continua serie, & angustissima folia dari, illa *Valesiæ*, & quæ prope *Acidulas Mauritianas* legerat D. *HUBER*, mediocria, aliquando vagis dentibus serrata ex *Chasseral*, lata, profundeque dentata ex monte *Falconario*. Ut nunc fidentius asseram nihil adesse veri discriminis. Cæterum, huc omnino refero, etsi nostrum apprime odoratum sit, *Leucojum sylvestre inodorum flore parvo pallidior* HORTI AICHSTETTENSIS a) *Leucojum luteum sylvestre Pannonicum serrato folio obtuso & acuto* JOHANNIS BAVHINI b) *Leucojum luteum sylvestre hieracifolium* FRATRIS CASPARI c), etsi nostrum quidem constanter glabrum sit. Huc etiam pertinet *Hesperis sylvestris hieracii folio hirsuta* GARIDEL d) ex CASPARO BAVHINO. *Hesperis Leucoji folio serrato siliqua quadrangula* TOVRNEFORTII, non absque ratione adeo vicina CLUSIANÆ, deinde TILLII e), BOERHAAVII f), VAILLANTII g). *Keiri sylvestre folio hieracii* RVPPII h). Et hæc omnia nomina cum

I 3

sua

a) *Aest. ord.* II. T. 13. f. 2. bona ic. RAI p. 781. cum asterisco.

b) II. 872. cum icone; Suo jam tempore dubius fuit, annon esset varietas.

c) *Prodr.* p. 101. *Pin.*

d) *plant. aut d' Aix* p. 229.

e) *hort. Pisan.* p. 79.

f) *Ind. alt. hort. L. Bat.* II p. 20.

g) *Botan. Paris.* p. 101.

h) *Flor. Jenens.* p. 61.

sua planta merito migrant ad *Leucojum sylvestre* CLVSII. Plantæ vero ZANONI, & BARRELERII k) a variis huc relatæ, diversæ sunt, & ZANONI quidem angustifoliam plantam, nihil a CLVSIANA nisi floris magnitudine diversam, describit. BARRELERII *Leucojum montanum angustifolium pallido flore* folia utrunque nostri habet, sed floris petala angusta & incisa, quæ nostro integra, lata, & rotunda sunt. SIEGESBEKII *Hesperis Leucoji folio angusto dentato flore minore luteo* l) ad nostram, flore magno, referri non potest. De PONÆ altissimo orgyali *Leucojo* non liquet. THALIANVM *Leucojum luteum sylvestre* m) ita describitur, ut vix possim cum BAVHINO definire, nostrum esse, distinguere vero ab ipsissimo *Leucojo* CLVSIANO.

§. XLVI.

Adtulerunt etiam *Quinquefolii albi* speciem, quam anno 1728. cum ultimo vitæ discrimine in M. *Leitern Valesiæ* legi, in angustissima semita super præcipitium pendente, sæpe gradibus in rupe excisis, sæpe ponticulis ex rudibus Abjetibus interrupta; deinde ad *Agaunum*, asperrimis etiam in rupibus. Ejus historia vix sola tradi potest, quæ utique difficilis est, & duobus affinibus *Quinquefoliis* ita implicatur, ut neutrum sine altero queat intelligi.

Maximum nempe Germanicum illud *Quinquefolium album* FUCHSII non valde caulescit, folia vero amat educere ex propriis pediculis, hirsutis vis, & longis, quina perpetuo

i) *Istor. Botan.* p. 110. ic. 59. similis nostræ stirpi ex *Chasseral*: vocat *keiri alpinum foliis dentatis flore parvo odorato*. Ex eo RAJVS p. 783.

k) ic. 884.

l) *Prim. flor. Petr.* p. 53.

m) *Syl. bercynic.* p. 69.

petuo, nullis alis accedentibus digitata, quorum medium maximum est, integris oris, folis apicibus & parte, quæ apici proxima est, rectis & non profundis denticulis sex septem, neque multo pluribus, inciso. Pars altera folii viridis, & glabra est, averſa tota sericea lanugine candicat. *Flores* ex petiolis parum foliosis, quinque petalis cordatis constant, sub quibus *calyx* est decem in alterno ordine segmentis, de more, constans. *Stamina* multa. *Semina* nuda oblonga pappum ex vertice undique fundentia, quem & placenta plurimum delapsis floribus retinet, brevem, & argenteum. Talis in *Germaniæ* sylvis provenit, eamque prope arcem *Tubingensem* ante plures annos legi.

§. XLVII.

Alia species *caulifera* pedalis & ultra, ramoso caule & folioso. Huic *folia* quina ex brevioribus cauliculis, apice tribus majusculis dentibus inciso, hinc glabra, inde ora & nervo sericea pube albicante, reliqua folii parte, aut non hirsuta, aut leviter, *stare* majusculo ejusque petalis integris, longis, distantibus, venosis. *Semina* pari modo papposa a). Hæc in *herbario vivo* CASPARI BAVHINI fuit nomine *Quinquefolii erecti albi majoris*.

§. XLVIII.

Tertia a nobis lecta in *M. Leitern*, & *Agauni*, & in *Creux du Vent*, folia habet ad terram primæ similia, apice multis denticulis inciso. Sed & caules ramosos & foliosos profert. Flores petalis ovatis lactei, simillimi. Deinde folia differunt, non adeo sericea pube villosa, sed hinc quidem gla-

a) Villi in floribus hujus *Pentaphylli* RAJO & JOHANNI BAVHINO vis si sunt,

glabra, inde hirsuta, ita tamen, ut nihil decedat herbaceo color, quo utrinque obducuntur. Pyriformia femina simillimum pappum educunt. Id ergo cum secundo (XLVII) petalis foliis & caule consentit, differt utcunque statura, foliis majoribus, & frequentius incis. A primo distinguitur folio & caulescente habitu, florisque petalis. Cæterum in hujus speciminibus *stamina* luculentius vidi, latis planisque barbatis foliolis, non cylindricis stylis; *Tubas* verolongas, cylindricas, non plumosas, ex acuminato ovarii apice.

§. II.

Multiplex hic occurrit observatio. De pappo feminum non satis dilucide scribunt Auctores rei herbariæ, qui tamen *Caryophyllatis* nostra *Quinquefolia* proxime unit, & in Eboracensi etiam uberrimus est, in aliis *Quinquefoliis* rarior, aut omnino nullus. Sed & species definire in scriptoribus Botanicis non est facile. Conabimur tamen, & adductis ad singulam nominibus, addemus, quid de earum diversitate de nobis videatur. Ad primam ergo speciem refero *Quinquefolium majus candidum* FVCHSII a), quod folia ex radice in peculiaribus pediculis profert. Idem est *Quinquefolium* TRAGI b) & huc etiam referri solet *Quinquefolium secundum* MATTHIOLI c) *flore albo*. In *Epitome* vero *Italica* d) exstat utique *Quinquefolium album* longis ex radice pediculis, idem TRAGIANO. Eodem nomine apud CAMERARIVM e) exstat, & LVGDVNENSES f), qui in eadem pagina denuo

a) *Hist. plant.* p. 623.

b) *Herbar.* p. 507. edit KYPERI.

c) p. 1018. in descriptione, nam icon *Pentaphylli albi* p. 1020. est luteum, cui folium *subtus argenteum* est.

d) p. 684.

e) *Epit.* p. 761.

f) *Hist. gener.* p. 1265.

denuo habent idem g) *Quinquefolii albi* MATTHIOLI nomine. In ADVERSARIIS *Pentaphyllum album* h) est. GESNERUS *Pentaphyllum album Tragi Lupino simile* i) dixit, unde profecta videtur denominatio THALII, *Pentaphylli* Θερμοφυλλου k), ex quo spuria species & inutilis orta est *Quinquefolii Lupini foliol* l) CASPARI BAVHINI, AMBROSINI m), & RAJI n). TABERNÆMONTANVS *Quinquefolium sylvestre* o) dixit. Huc *Pentaphyllum albo flore* CAMERARII p), & *Quinquefolium sylvaticum* SCHWENKFELDI q) huc potius referendum videtur. Idem etiam nomen est in *horto AICHSTETTENSI* r). CASPAR BAVHINVS *Quinquefolium album majus* s) dixit in priori opere, in posteriori *Quinquefolium album majus alterum* t). JOHANNES BAVHINVS *Pentaphyllum album* u) nominat ex TRAGO & MATTHIOLO. Nomen CASPARI BAVHINI retinuit PARKINSONVS,

g) ib.

h) p. 307. absque icone.

i) *Hort. Germ.* p. 271.

k) *Sylv. hercyn.* p. 88.

l) PIN.

m) *Phytolog.* p. 614.

n) *Hist.* 614. cum asterisco, ex quo constat, non visam plantam RAJO.

o) *Icon.* p. 620.

p) in *horto* p. 119. Siquidem non diversum videtur intellecturus fuisse nomine pene eodem.

q) *Stirp. Siles.* p. 174.

r) *Vern. O.* 7. T. VI. f. 2.

s) *Phytopin.* p. 650.

t) *Pin.* p. 325. CLVSIANVM eo refert synonymon *Pentaphylli albi* I. CLUSII. Sed hoc ad speciem nostram tertiam refero post I. B.

u) II. p. 398. d. CHABR. p. 171.

SONX), RAJVS Y), TOVRNEFORT Z), BOERHAAVE aa), & SCHEVCH-
 ZER bb). *Quinquefolium seu Pentaphyllum* I. dicit AMBROSIVS
 cc); *Pentaphyllum minus rectum subtus incanum flore albo* MORI-
 SONVS dd), de nostro enim dicere videtur, etsi descriptionem
 adferat CLVSH. Eo nomine usus est HERMANNVS ee). KNAV-
 TIVS corruptit, ut sit *Pentaphyllum sive Heptaphyllum minus
 rectum flore albo subtus incanum ff)*; & alibi HERMANNVS
 facit *Pentaphyllum sive Quinquefolium album majus alterum
 gg)*; *Pentaphyllum candidum majus* MVNTING hh); *Penta-
 phyllum foliis argenteis & splendentibus majus & minus* MEN-
 ZEL ii), ut videtur, *Quinquefolium Lupini folio argenteum flo-
 re albo* RVPP kk) in sylvis repertum. *Pentaphyllum album*
 TITA ll), & BVXBAVM mm), & GEMEINHART nn). *Pentaphyl-
 lum sylvestre majus? an minus?* SCHAEFFERI oo), nemo dixerit.
 Pen-

- x) *Theatr.* p. 396. sed *Pentaphyllum* vocat & CLVSH I. huc refert,
- y) *Histor. plant.* p. 614. *syll. stirp. extra Brit.* p. 212.
- z) *In Sabol. Botan.* p. 231. & I. R. H.
- aa) *Ind. alt.* p. 46.
- bb) *In itin. Alp.* VI. p. 460. si quidem de nostro loquitur; nam petala subrotunda & locus videntur facere, ut sit tertium nostrorum LI.
- cc) *Phytolog.* p. 452.
- dd) *Hist. oxon.* II. 189.
- ee) *Hort. Lugd. Bat.* p. 480.
- ff) *Enum. plant. circa Hal.* p. 112.
- gg) *In Flor. Botan.* p. 5.
- hh) *Waare affening* p. 562.
- ii) *Pugill. plant. rar.*
- kk) *Flor. Jenens.* p. 84.
- ll) *Hort. Maurocen.* p. 137.
- mm) *Enum. plant. circa Hal.* p. 254.
- nn) *Catal. plant. circa Laub.* p. 77.
- oo) *Delic. Botan. Halens.*

Pentapbyllum album majus alterum DVVERNOI pp), si quidem id est *album Quinquefolium*, quod prope arcem *Turingensem* me decerpisse memini. *Penatpbyllum flore albo montanum* WALTHER qq), *Pentapbyllum Lupini folio flore albo* SIEGESBECK rr). *Potentillam denique foliis digitatis superne conniventis serratis caulibus filiformibus* dixit LINNAEVS ff) noster. TILLI tt) ex MICHELIO adeo multa habet, quæ ad nostra *Quinquefolia alba* referri possunt, ut ex iis me expedire non potuerim. Principes hujus notæ sunt, flores & folia ex radice, caules aut nulli, aut parum foliosi, petala cordis effigie.

L.

Alterum, & multo obscurius *Quinquefolium*, descriptum XLVII. caulescens, erectum, & foliosum, est sine dubio, cum erectum sit, & minus, CLVSII *Quinquefolium* II. a), quod in magno opere *Quinquefolium* II. minus albo flore b) dixit. *Quinquefolii albi species* GESNERI c) tantum nominatur, ut vix definiri possit, quo pertineat. CASPARVS BAVHINVS ex CLVSIO d) dixit *Quinquefolium album minus alterum*; quod

K 2

nomen

pp) *Cat. plant. circa arc. Tubing.* p. 112.

qq) *Ind. horti sui* p. 100.

rr) *Flor. Petrop. prim.* p. 85.

ff) *Hort. Cliffort.* p. 194. & ipse cum C. B. RAJO & MORISONO *album* I. CLVSII huc refert: Idemque nomen habet ROYENVS *flor. Leid. prodr.* p. 276.

tt) *Hort. Pisan.* p. 141.

a) In *Pannon* p. 425. icon, in qua flores nimis & lati & cordis formes.

b) p. CV. & ex eo RAJVS p. 614. cum asterisco.

c) *App. ad hort.* p. 295. b.

d) *Pin.* p. 325.

nomen HERMANNVS e), TOVRNEFORTIVS f), SCHEVCHZERVVS g) retinent. Sed idem præterea pro novo descriptum est a CASPARO, *Quinquefolii albi minoris* h) nomine, lectum in faxosis circa *Curiam* Rhætorum, idque nomen RAJVS i) & TOURNEFORTIVS k) habent. PARKINSONVS l) ex CLVSIO dixit *Pentaphyllum album minimum*. MORISONVS n) *Pentaphyllum minus erectum hirsutum flore albo*, quem PLVKNETIVS o), & alibi HERMANNVS p) sunt secuti. Porro non dubito huc referre *Pentaphyllum rectum* RAII q) in SALEVA lectum, cum & folia apice incisa, & floris petala longiuscula, & eorum distantia major, & villi tomentosi in medio flore huc respiciant. *Pentaphyllum vero foliis inferne & superne incanis* JOHANNIS BAVHINI r) ex Baldo M., ad quod fere refert CLVSIANVM alterum, differt a nostro in ea nota ipsa, a qua nomen habet.

§. LI.

Tertium (XLVIII), quod a priori, maxime caule non erecto, torte & petalis paulo latioribus, & foliis amplioribus differt,

e) *Flor. Bat.* p. 5.

f) *Schol. Botan.* p. 231. I. R. H.

g) *It alp.* II. p. 139. multis *Rhetia* locis.

h) *Phytopin.* p. 650. *Prodr.* p. 139. *Pin.* In *herb. vivo* C. B. nomen adjectum erat *Quinquefolii erecti albi minoris*.

i) *Syll. stirp. extra Brit. nasc.* p. 212. & *biflor. plant.* p. 614. cum Asterisco, conjungit vero stirpem CLVSII non certissimus.

k) I. R. H.

l) *Theatr.* p. 397. & *Pentaphyllum album minus* ibid.

n) II. p. 139. ex Clusio. Inter icones adjicitur nomen *primi* ad hujus numerum.

o) *Almagest.* p. 285.

p) *Hort. Lugd. Bat.* p. 480.

q) *Hist.* p. 614. *sylog. stirp. extra Brit. nasc.* p. 212.

r) II. p. 398. e. villi in medio flore observati non recedunt. LOBELIANVM alpinum petrosum, quod ibidem citat, est *Alchimilla sericea*.

differt, a GESNERO a), lectum in muris urbis *Wallenstat*, *Pentaphyllum petræum* dictum fuit, & alibi *Pentaphyllum album petræum* b), ut mirari liceat, CASPARVM BAVHINVM in eisdem omnino oppidi muris lectum pro novo describere; Dixit autem *Quinquefolium album majus* in *Prodromo* c), addidit *caulescens* esse in *Pinace*, nam caule folioso a II. *Pinacis* differt: Et ea ipsa nota, deinde quod CLVSIVS non nisi ignota *Pentaphylla* se descripturum testetur d), persuadeor, huc pertinere, non ad TRAGI *Quinquefolium*, id, quod I. *majus albo flore* vocat CLVSIVS e), etsi non dissimulem, nostrum rupes potius, quam sylvas amare. Nobiscum sentit JOHANNES BAVHINVS f), qui *Pentaphyllum album* I. CLVSII seortim proposuit. CHABRÆVS g) iconem flavæ speciei addidit, cui homini, non immerenti *Auctori* imputasset, si libuisset justum esse, *hallucinationes* plerasque operis BAVHINIANI, censor MORISONVS. Nomen CASPARI TOVRNEFORTIVS h) repetiit, & TILLIVS i). RAJVS & MORISONVS & plerique alii non habent. De MENZELII k) *petræo flore albo* non liquet.

§. LII.

Et hæc ita videntur sibi constare. Sed, ut dicam, quod verum est, non levis mihi est suspicio, tria hæc *Quinque-*
K 3
folia

a) Tab. collect. stirp.

b) Hort. German. p. 271.

c) p. 139.

d) Dudum vero illud TRAGI in hortos receptum erat conf. LOBELII *advers.* p. 307.

e) *Pannon.* p. 423. *bistor.* p. CV. cum icone, quæ nostram omnino exprimit, a *Quinquefolio* TRAGI valde aliena.

f) Il. 398. e. Inde PLVKNET *Almag.* p. 285.

g) *Sciagr.* p. 169.

h) I. R. H.

i) Hort. Pisan. p. 141.

k) *Pugill. rar.*

folia tuto posse in unum uniri. Examinatis Speciminibus, adparuit mihi, continua degeneratione *Erectum* illud (XLVII.) ad radicem non foliosum, & petalis longis, & folio pene glabro, degenerare in nostrum (XLVIII.) in M. *Leitern & Creux du Vent* lectum, cui foliosus caulis, latiora petala, folia subhirsuta flava. Inde absque saltu conjunguntur Specimin a ejusdem (XLVIII.) lecta *Agauri*, argenteo villo, foliis plurimis ad radicem, eisque peramplis, simile TRAGIANO, uti caule folioso, neque penitus sericeis foliis cum *erecto* & cum Speciminibus in *Creux de Vent* consentit. Et si quidem, quod non existimo, petala cordata TRAGIANI sint sufficienti discrimini, certe tamen & *caulescens* BAVHINI (XLVIII.) & ejus *erectum* (XLVII.) nulla vera nota diversa sunt. Flos certe & villosa stamina, & papposum semen, & folia apice incisa omnibus unam perpetuamque notam inperitunt.

§. LIII.

Reduces, eandem viam iteravimus. Circa *S. Aubin*, aridis locis, *Buglossum angustifolium majus*, & *Caryophyllus prolifer*, & *Linum* illud *capillaceo folio flore variabili* a) provenit; in agris vero *Astragalus*, qui *Cicer sylvestre* dicitur MATTHIOLO b). Læti discessimus, & ego quidem nave *Moratum* petii. In *Broja* fluvio, qui ex *Moratensi lacu* in *Neocomensem* fluit per media humidissima prata, passim *Solidaginem palustrem Persicæ folio subtus incano*, sex pedum altitudine se efferentem ex arundinibus, & *Tithymalum* vere fruticosum palustrem vidi, & utramque majorem *Nymphæ-*
am

a) Albo, albo cum lineis variis, subpurpureo lineato &c. quod CASPARUS BAVHINUS & *angustifolium flore magno* vocat, & *angustifolium floribus dilute purpurascensibus vel carneis*.

b) cum magn. fig. p. 418.

am vidi. In earum ea, quæ luteo flore est, eleganter vidi expressam *staminum* & *Petalorum* adfinitatem, qua fit, ut in floribus plenis mutata *stamina* se in petala explicent; Vnde & non alii flores frequentius pleni sunt, quam ii, in quibus abundant *stamina*, in *Gymnopolyspermis*, & adfinibus *Rosis* arboribusque *pomiferis*, & denuo alio modo adfinibus *Aquilegiis* &c. Nempe extrema corona, facta 14. petalis, veram habebat in *Nymphaea lutea* naturam floralem. Verum, quæ interiora propius coronabant ovarium, ea angustiora, solidiora, duabus pulverulentis lineis inscripta, degenerant paulatim in verissima *stamina*. MORATO paludosa prata vicina sunt, plenissima *Scordio*, quo universa fere *Helvetia* inde sibi prospicit, & *Gratiola*. Ad ipsum litus lacus, denuo *Ranunculus longifolius* BURSERI c). Inde sterilis via, & plantis rarioribus omnino destituta *Bernam* me reduxit.

§. LIV.

Post aliquot dierum moram in Montem *Neunenem*, comite viro verissimi iudicii ALBERTO HERPORT, iter repetii, quod ante octo annos non infœcundum fuerat. Ex summa alpium catena passim promontoria, & secundaria juga producuntur: Id quod conscendi, pars est catenæ, quæ haud longe *Aquilegia* orta ab altissimis alpibus, versus solis ortum secedit, & longa serie *Sanensem Simmiamque* vallem a *Friburgensium* ditione separat. Ad eum montem iter fit per vallem pascuis lætam, quæ ab amœnissimo pago *Belp* continua ducit ad arcem *Burgenstein*. Sed prius, relicta valle, versus occidentem seceditur in pagum *Rieggisberg*. Inde ascenditur per prata subuda, plena olim *Sedo palustri purpureo*, nunc exusta sole, sub ipsis initiis dierum *canicularium*. Deinde

Deinde per vallem *die rute* algidis aquis irriguam, modicis, sylvisque montibus septam undique. Sed & ea valle relicta ad meridiem nos convertimus, & adscensu non lenissimo ad sylvam venimus, atram, abiegnam, alpini ingenii, uvido solo, & pene palustri. Passim procella strages ediderat immensas arborum, in earum everfis truncis, loco in perpetuum sole carente, speravimus muscorum copiam & invenimus.

§. LV.

Vberrium ibi fuit novum genus *Bryi, capillaceum crassifis capitulis per caulem exeuntibus*. Nascitur in cespites late virentes, habitu pene ejus, cui capitula globosa sunt. *Caulis* fusci, aliquando vero viridissimi, unciales & ultra, erecti, recurvo vertice. *Folia* pallida & virentia, ad unum plerumque latus vergunt, mollia, capillaria, incurvata & falcata. Per caulem subinde prodeunt *setæ* ruberrimæ, breves, vix trium linearum. In iis crassa ovata *capitula* subrubella, aut flava, operculo conico, quo delapso ciliari rubro villo coronantur. *Calyptras* non vidi. Habui etiam a STÆHELINO nostro, ex altioribus sylvis *Juræ*. Maximo Botanico DILLENIO NOVUM visum est. Conjecturam propono, num fuerit *Muscus Alpinus medius foliis tenuissimis & acutissime denticulatis, capitulis subrotundis unam partem spectantibus* MICHELI a).

§. LVI.

In everfarum arborum truncis plurimum nascebatur, mistum *musco plumoso eleganti* VAILLANTII a), *Bryum*, quod soleo

a) *Nov. gen.* p. III. n. 41.

a) Cujus folia avulsa a caule, conicæ & dilatatæ setæ specie mihi aliquamdiu inposuerunt, donec lentis accederet verax industria. *Botan. Paris.* p. 132. T. XXVII, f. 7.

soleo vocare *alternans calyptra variegata*, & *scyphulis foliosis*. Dudum notum est, sed character imperfectius cognitus. Nempe *Bryo* nostro *caules* sunt inclinati, per sex fere lineas tantum foliosi, *foliis* distinctis, læte viridibus, ex lata basi acuminatis, serpylli, nervo medio. In summo cauliculo alias pallida *seta*, uncialis, erectum *capitulum* gerens. Id longum est, cylindricum, leniter spadiceum. *Calyptra* infra albissima, fulva superius, qua vel sola dignoscitur. Sed aliæ plantulæ, ex eadem tamen radice nascentes, nulla capitula gerunt, & alienissima sunt facie. Earum cauliculus nudus aliquamdiu terminatur velut *scyphulo*, tacto ex foliolis virentibus, aut rubentibus, quando seniores sunt, conjunctis, superius cavum intercipientibus. In eo *scyphulo* viridissimorum foliorum rosa est, si exquisitiori microscopio utaris. Nam toti hi *scyphuli* nudo oculo pulverulenta capitula imitantur, & non aliter innotuerunt plerisque Botanicis. Primum DOODY nomine *Musci trichoidis parvo capitulo conglomerato sive Botryoidis* dedit RAJO b), novamque simul classem inde constituit, quod *capitula pulverulenta* absque ulla calyptra haberet. Eadem planta PLVKNETIO est *Muscus trichoides, capitulo racemoso nostras* c). TOVRNEFORTIO d) *Muscus capillaceus minimus capitulo minimo pulverulento* dicitur: deinde RVPPIO e), & VAILLANTIO f), cujus non mala est icon, melior tamen BVXBVMII g), qui *Muscum fossis angustis & brevibus capitulis minimis rotundis in brevibus pediculis*

b) *Hist. plant.* III. p. 39. n. 6.

c) *Almagest.* p. 27.

d) I. R. H.

e) *Flor. Jenens.* p. 285.

f) *Botan. Paris.* p. 18. T. XXIX. f. b. *Muscoides* vocavit, & ipse, quod solo pulvere constaret capitulum, absque membrana.

g) *Act. Petropol.* III. p. 273. T. XIV. f. 2.

diculis h). DILLENIVS, cum *Muscorum* genera constitueret, *Mniis*, quibus pollen absque calyptra & capsula nasceretur, principem hunc muscum fecit, dixitque *Mnion perangustis* (& *brevibus foliis* i). Sed idem, ut est veritatis amantissimus, in literis satis ostendit, se hanc sententiam mutasse, & nostrum restituere *Bryis*. Quem vero ex RAJO k) nominat MICHELII l), pingitque, adeo a nostro recedit foliis capillaceis, ut non videatur idem esse, figura etiam ad lentem facta a nostra diversa est. Similis certe huic est figura MORISONI, quando *Muscum Coronatum minimum foliolis pediculis* (& *capitulis minimis erectis* m) depingit, cujus descriptio, repetita a RAJO n) capitulum tradens puncto non majus, omnes vero musci partes minimas, ita differt a nostro, ut diversum existimarem, nisi conjungere juberet DILLENII o) auctoritas. Noster enim & major dimidia *Bryorum* parte, & lato folio est, & scyphuli multorum *Bryorum* capitulis majores. Quidquid sit, capitulum certe illud pulverulentum, certissime est rosa foliorum juniorum, & planta, in qua enascitur, verissimum *Bryum*.

§. LVII.

Eadem ratione scobs illa in scyphis simillimis MARCHANTIE visa, & ambitiose delineata a MICHELIO a), merum est foliorum

h) *Enum. plant. circa Hal. nasc.* p. 228.

i) *Cat. plant. circa Gieff.* p. 214. & *nov. gen.* p. 84. cum icone, valde angustifolia T. I & denuo in *synopsi* RAJANA p. 78. Primus, in fallor, vidit capitula,

k) Nomen ad not. b.

l) *Nov. gen.* p. 108. T. 59. fig. 8.

m) *Hist. oxon.* III. p. 631. sect. xv. T. 7. f. 20.

n) *Muscus capillaris omnium minimis foliis pediculis capitulis* *Hist. plant.* III. p. 35. n. 10.

o) In *synopsi* RAJANA.

a) T. I. ad G. H. I. M. pro feminibus,

liorum juniorum germen, ut in hac ipsa sylva observavi in *Marchantia capitulis integris*; neque forte diversa scobs fusca in roseis illis gemmis *Polytrichi* vulgaris maximi, nam ex mediis scyphis novas plantas provenire certum est. Sed ad sylvam nostram redeo. In ea, & circa *Drakau* prope *Bernam*, non rarum est ad terram novum *Sphagni* genus, quod *acaulon maximum* voco, *foliis in centro ciliaribus*. Huic ex *radiculis* albis, & teneris, primo *folia* prodeunt in orbem reclinata, lætissime virentia, lineis terminata parallelis, sine etiam obtuso. In eorum foliorum medio alia prodeunt *folia*, longa, pallida, glumarum similia, fusco nervo in longum pilum educto. Amplectuntur hæc *capitulum* inter *Sphagna* maximum, raræ molis in toto *Muscorum* genere. Junius operculum habet, acuminatum, pellucidum. Id dejicit adultius, & in saccum fit e luteo rubentem, pyriformem, ore paulum contracto, & plerumque ad alterutrum latus propiori, plenum polline viridi. Longum vidi ad tres lineas, latum ad duas, DILLENIVS NOVUM *Muscum* esse confirmavit.

§. LVIII.

In corticibus arborum nascitur elegans illud *Sphagnum*, quod *Muscum terrestrem majorem ramulis compressis superficie crispis* vocat VAILLANTIVS, cum elegante icone a), quod & nomine b) & foliorum transversis undis simile est *Musco Linariæ folio majori & crispo* c) TOVRNEFORTII. Sed is *Hypni* species est, & circa *Zweylutschinen* copiosissime provenit. Emersimus tandem ex sylva, & per breve pascuum

L 2

ad

a) T. xxvii. f. 4.

b) Nam iisdem omnino vocibus MORISONVS & RAJVS in *hist. plant.* III. p. 44. ad fine *Hypnum* intellexerunt, teste DILLENIO in *synops* p. 89.

c) *Hist. des plant. aut de Par.* p. 504. & l. R. H.

ad medicatas Aquas, quæ a M. Gurnigel nomen habent, pervenimus. Ibi dum corpora procuramus, aquas infectas odore ovorum putridorum bibimus, limpidas, summo in æstu innoxias, quarum multus ad vicia ventriculi, & fluores albos, & mensium defectum usus est apud nostrates. Olim examinata aqua multum dedit innatantis petrolei, quod cuticulam efficit in superficie, non semel renascituram, si demseris. Viridi colore tingit violarum syrupum, & adjecto liquore Tartari magnam vim terræ teneræ albæ deponit, quæ luculenta sunt indicia terræ calcariæ.

§. LIX.

A meridie prima ambulatio nostra fuit in Montem *Ober Gurnigel*, leuca fere altiorem balneo, quod & ipsum sublimi situ positum est, ut & prospectu lætissimo fruantur incolæ, & sole diutissime fulgente, dies haud paulo longiores sint, quam in vicina. Via ducit per sylvam, similem priori (LV), in qua magna provenit vis elegantis plantulæ, quam ob semen *Aparinen* dixeris, a) nisi ob folia quaterna lata malis *Cruciatam* vocare. Descriptio JOHANNIS BAVHINI b), & icon ejus, deinde icon BOCCONE c) sufficiunt, neque enim video verum aliquod esse utriusque discrimen: Nostræ certe folia subhirsuta sunt, BOCCONIANÆ plantæ similia. BAVHINORVM d) stirps vero a nostra non diversa est. Id enim &

- a) Ob flores in paniculis ex alis summorum foliorum, & semina hispida.
- b) *Rubia quadrifolia semine bino hispido* III. p. 712. CHABR. p. 547.
- c) *Rubia semine duplici hispido, latis & hirsutis foliis plant. rar. Sicil. &c. p. 10. T. VI. f. 1.*
- d) *Rubia quadrifolia vel rotunda levis Prodr. p. 145. Pin. & ex eo I. B. III. p. 711.* Nam peculiari, suoque nomine describit lectam circa *Thermas Valesias* CASPARVS, *Eam Rubiam quadrifoliam rotundam*

& locus natalis, & ipsa planta in *herbario vivo* CASPARI visa persuadet. Vox *glabra* fraudi fuit BARRELERIO e) & BOCCONE, ut novam facerent, RAJO f) MORISONO g) ut eam, BAVHINIANA distinguerent. TOVRNEFORTIVS h) BOCCONIANAM solam habet.

§. LX.

Supra eam sylvam lapidosa pascua sunt. Nihil ibi frequentius *Dente Leonis floribus croceis*. Ei in universum habitus est vulgaris *Taraxaci*. Folia tamen & minus profunde dentata, minusque hamata sunt, extremo segmento sub rotundo, & lenissime acuminato. *Caulis* firmior, quam *Taraxaci*, pedalis, quando altissimus est, uniflorus. *Flos* quam *Taraxaci* minor, sature aurantius & pene rubens. COLVMNA a) stirpem habet nostræ similem floris colore, folia non respondent. Ex ea *Dens Leonis minor laciniatus flore croceo* MORISONI b); *Dens Leonis alpinus minimus glaber* TOVRNEFORTII c); & *Dens Leonis spatulæ folio dentato* forte

L 3

VAIL-

dam levem dixerunt PARRINSON p. 276. RAI *syll. stirp. extra Brit.* p. 225. *Hist.* p. 278. cum asterisco. PLVKN. p. 323. & MORISON III. p. 329. qui eandem stirpem ter in eadem pagina repetit,

e) *Cruciata major villosa flore molluginis alba* BARR ic. 324. qui I. B. plantam dixit *Cruciatam minorem glabram flore molluginis albam* ic. 323.

f) Vtitur nomine BOCCONE, *hist.* p. 478.

g) Plantam I. B. vocat *Rubiam quadrifoliam semine duplici hispido* *Hist. oxon.* III. p. 329. quod nomen est HERMANNI *hort. Lugd. Bat.* p. 319. Plantam vero BOCCONIS eo nomine, quo usus est Auctor ib. p. 328. Idem PLVKNETVS habet p. 321.

h) *Cruciata floribus paniculatim nascentibus*, I. R. H.

a) *Hieracium alterum minus* IV. *Ecpb. var. stirp.* II. p. 129.

b) *Hist. oxon.* III. p. 74.

c) I. R. H.

VAILLANTI d), si quidem eandem intelligit. RAJVS COL-
VMNÆ nomen retinet e). Sed certiora nostri synonyma
sunt *Dens Leonis foliis extremo subrotundis floribus aureis*
SHERARDI f), quod nomen pene definitio est plantæ nostræ.
Hieracium minus saxatile dentis Leonis folio unico caule flore
flammeo TITÆ g). *Hieracium dentis Leonis folio obtuso mi-*
nus SCHEVCHZERI h), & *Hieracium dentis leonis folio obtuso*
minus flore ferrugineo ejusdem i). Mihi SHERARDI nomen
aptissimum videtur, Abunde vero per alpiam humiliora
pascua provenit.

§. LXI.

Leucanthemum pro alpino folio rigido habitum multum
ibi provenit, varietas omnino vulgaris, folio crassiusculo, fir-
mo, acuto, flore majori pro portione plantæ, sed nihil ve-
ri habens discriminis, uti neque in *Dolaz* & *Thuiari* habet,
ubi lectum RAJUS a) pro singulari describit. *Bellis vero*
alpina major rigido folio CASPARI BAVHINI b), & a nostra,
& a vulgari diversa videtur, ei enim folia ad terram eximiæ
longitudinis, omnia vero acuta & profunde ferrata sunt.

§. LXII.

Frequens & in *Jura* & in subalpinis est *Campanula*
alpina linifolia cœrulea. Ea & hic nata fuit, foliis imis re-
vera

d) *Comment. Acad. scient. Paris.* 1721. p. 231. sed is de planta CO-
LVMNÆ dubitat; *Spatbule* vero folium nostræ foliis dissimilli-
mum est.

e) *Histor. plant.* p. 246. cum asterisco.

f) In *Syllog. stirp. extra Brit.* p. 399.

g) In *itin. post hort. Maurec.*

h) *It.* l. p. 40. Planta nostra est, nomen alienissimum.

i) *It.* IV. p. 336.

a) *Syllog. stirp. extra Brit. nasc.* p. 76. nam & ibi legi anno 1736.

b) In *Prodr.* p. 120. & *Pinace.*

vera rotundioribus, reliquis Lini, primis ferratis leviter, plerisque non dentatis. Ea habitu differt a *rotundifolia alpina*, & duritie, foliisque nullis, ut in hac solent, latis ferratis, sed subito gracilibus omnibus, præter ea, quæ rotunda sunt ex radice. Avulgari *rotundifolia* magnitudine floris facile differt, qua ita eam superat, ut propior sit *Campanulæ persicæ folio* cujus tamen folia nulla rotunda sunt.

Inventor CASPAR BAVHINVS a) nomen dedit & descriptionem, quem HOFMANNVS b), MAGNOL c) TOVRNEFORT d) & RAJVS e) secuti sunt. JOHANNES *linifoliam cœruleam* f) dixit, idque nomen PARKINSONVS g), VOLCAMER h) & magno in opere RAJVS i) habent. LINNÆVS k) post MAGNOLIVM l) conjungit *alpinae rotundifoliae*: JOH. BAVHINVS m) & TOVRNEFORTIVS n) vulgaris varietatem fecerant. Sed potest distincta manere, media quasi inter *vulgarem rotundifoliam* & *persicifoliam*. Ejus varietas o) est omnino, ad pedem *Gottthardi* a me reperta, *Campanula alpina linifolia cœrulea, flore unico*

a) *Phytopin.* p. 139. *Prodr.* p. 34. *Pin.*

b) *Delic. sylv. flor.* Altorf.

c) *Bot. Monspel.* p. 47. ubi & icon addita est, postea vero sententiam mutavit.

d) I. R. H.

e) *Syll. plant. extra Brit.* p. 83.

f) II. p. 796.

g) *Theatr.* p. 650.

h) *Flor. Novic.* p. 79.

i) p. 740. cum asterisco.

k) *Flor. Laponic.* 74. neque certus tamen.

l) l. c. p. 291. postquam folia ima rotunda viderat.

m) Jungit enim *linifoliam* THALII; sed ea vulgaris est.

n) *Hist. des pl. autour de Par.* p. 184.

o) Folio latiori & hirsuto, flore pro humilitate plantæ magno, Sesi & nostræ ima folia subhirsuta sunt.

co grandi in summo cauliculo SCHEVCHZERI p), cui omnino similis est *Campanula montana minor angustifolia* BARRELE-
 RII q), neque recedit *Campanula caule unifloro* LINNÆI r).
Campanula foliis Anchusæ floribus oblongis ibidem in saxosis
 aliquoties obvia fuit, a qua, ut obiter moneam, neque *Cam-*
panula alpina aspera foliis Echii flore magno villoso PLVKNE-
 TII f), neque *Campanula minor hirsuta Drabæ foliis* t) di-
 versa est.

§. LXIII.

Alterâ die, quæ fuit 17. JULII post hanc quasi velita-
 tionem, in M. Ober Neunenen tribus aut ultra horis ab Aquis
 medicatis distantem, prima Aurora iter suscepimus. Pri-
 mum stadium per sylvam est abiegnam, in qua magna vis
Equiseti sylvatici tenuissimis setis, cujus spicam floralem, in
 folioso caule enascentem, brevem & subspadiceam tunc legi.
 STÆHELINI nostri hic recenseo experimentum, mutilatum
 certe in *Commentariis Parisinis* a), elegans, & quod vix fal-
 lit. *Equiseti* cujusvis, sed in primis *arvensis*, cui flos a foliis
 sejunctus nascitur, primo vere vigentis, spica excutiatu-
 pra Chartam, elabetur ex octenis capsulis, quæ sub scutis
 nutantibus adsunt, pollen viridis, adeo ponderosus, ut in aqua
 fundum petat. Is quando paulo siccior, neque siccissimus
 tamen, super vitrum effunditur, & admovetur microscopium,
 tripudium cernitur elegans, & aurium etiam indicio
 percipitur. Corpuscula nempe spermatica innato elatere se
 mo-

p) *It. alp.* IV. p. 454. f. 14. & *parva rotundifolia flore cœruleo pen-*
tagono grandi It. alp. II. p. 131.

q) *ic.* 487.

r) *Flor. Lapon.* 85. T. 9. f. 5. 6.

f) *Almagest.* p. 136. T. 153. f. 6.

t) *ibid.* f. 4.

a) 1730. *hist.* p. 88.

movent, & contorquent. Ea sunt sphaerulae fere, instructae cruribus duobus, ad quinque usque, quae extrema parte bifida denuo conjunguntur in laquei speciem. Ea cruscula elatere summo resiliunt, & per plura horae minuta subsiliunt in aliquam distantiam. Ita vulgarissima planta omnes *Polypodii sensibilis*, & *Oxyoidis GARCINI*, & *Mimosae* motus longissime superat agilitate & constantia. Saepe in *Helvetia*, saepe in *Germania*, elegans experimentum iteravi, quod primum apud STAEHELINVM b) videram.

§. LXIV.

Supra eam sylvam acclive pascuum est, in quo fons medicatus, lignea casa tectus, scaturit: Ibi aqua valentior bibitur, & odore graviori. Deinde alia sylva sequitur, & ipsa uligine impedita, atque hanc longissima adscendenti pascua, neque quidquam habentia, quod invitet Botanicum. Supra ea sequitur sylva suprema, ad quam ex altioribus mapalibus lignatum veniunt. Ibi praeter vulgarissimam *semper virentem Vitem Ideam fructu rubro*, in cavis arboribus reperi *Chamaenerium alpinum alsines folio*. Et jam ex sylva in pascua *Unter Neunen* veneramus, ubi *triste Caelum* a) expertus fueram ante octo annos, casa debili, & perflata ventis defensus ab horribili tempestate, quae omnium intra hominum memoriam atrocissima & maxime diuturna fuit. Supra ea mapalia secuti dorsum eminens inter duas convalles, paulatim vidimus stirpes rariores augeri, uti decedebat altitudini. Plurima ad viam *Myosotis alpina latifolia*, quae variabili ingenio modo glabra, modo villosa est, folio auriculæ

b) Dum hæc scribo, reperio descriptum, in ejusdem STAEHELINI *Thef. Anat. Bo.* 1731. p. 4

a) Id nomen fecit SCHEVCHZERVS libro singulari, in quo ejus noctis calamitates descripsit.

culæ simili brevique, aut longiori, semper fimillima *arvensi subhirsuta magno flore*, nisi quod folioli latiori, & breviori sit. Ibi & *Pedicularis illa foliis conjugatis* b), cujus alibi descriptionem dedi, & ea, quæ *Teucris* est *folio coma atrorubente*, nobis *STÆHELINIA* dicta b*). In uliginosis vero pratis, jam legeram vulgarem *palustrem elatiorem*, alias *albo flore*, alias adeo exiguam, ut a cubito ad duas uncias reduceretur ejus statura, semper sui similem magno flore, cujus crassus tubus est, & folio. *Monorchis* dudum apparuerat, hoc ipso vero loco frequens illa *Pseudorchis* c), de qua alio loco dixi. *Veronica saxatilis serpyllifolia* d) non crebra, frequentior nostra, cui *calyces hirsuti, floresque congesti* e) sunt; frequens etiam *RAJANA saxatilis cauliculis nudis* f). Dudum etiam nascebatur *Phalangium alpinum palustre Iridis folio*, cujus *stamina* leve pediculum habent, filiquæ distinctæ sunt, uti recte *MOEHRING* g) atque *LINNÆVS* h). Plurimus ibi *Dens Leonis croceo flore* i), & *Tragoselinum umbella rubente*, elegans varietas vulgaris speciei. Plurima ad vias *Acini pulchra species*, quam *Aquilegienses* alpicolæ ad pectoris morbos commendant, grati aromatis plantula. Ubique cespites faciebat *Quinquefolium alpinum minus repens aureum*, magno flore, sericeisque villis ad oras nervosque. *Caryophyllata alpina minor* onusta hirsuto capite; *Auricula ursi lutea*, jam matura, *Gentiana alpina pumila verna major*, & *Gentiana*
quam

b) Diff. de *Pedicular.* v.

b*) l. c. III.

c) *It. bercyn.* XLII.

d) *Progr. de Veronic. alp.* II.

e) *ibid.* IV.

f) *ibid.* VI.

g) *Hort. priv.* p. III.

h) *Flor. Lapen.* 137. sed is de alia specie loquitur.

i) LX.

quam voco *elegantissimam* Bavaricam CAMERARII. Ea distat a priori foliis neque acutis, neque in rosulam ad terram congestis, sed rotundioribus, & multis conjugationibus ad caulem dispositis, demum segmentis floris non acutis. Cæterum & aures albas inter segmenta floris habet, & ipsum floris centrum album est. Vulgaris certe in alpibus plantæ, neque satis notæ tamen, CAMERARIUS k) bonam iconem dedit. CASPAR BAVHINVS non bene conjunxit *pumila vernæ majori*. Nihil ad ejus historiam PARKINSONVS l) addidit, nihil MORISONVS m), nihil RAJVS n), qui in natali solo prope *Augustam vindelicorum* plantulam CAMERARIANAM legerat, neque MERRET o), neque PLVKNETVS p). TOVRNEFORT & SCHEVCHZERVS non habent. BARRELERIVS, qui *Gentianarum* iconibus multiplicandis sibi videtur placuisse, & CAMERARII iconem habet q), & denuo videtur depinxisse cum nomine *Gentianæ alpinæ vernæ minoris folio subrotundo flore cæruleo* r).

§. LXV.

Alfines alpinæ serpyllifoliæ magna vis ubique est, quæ a *multicauli* vulgari flore multo majori distinguitur, & *Helianthemi serpyllifosii flore aureo odorato*, de quo vereor, ut satis distinctum sit, a vulgatissima specie. *Viola rotundifolia*

M-2

lia

k) *Hort. med.* Ic. xv, n. I. & p. 65.

l) *Gentianella minima elegantissima Bavarica Camerarii major. Theatr.* p. 407.

m) *Hist. oxon.* III. p. 482. eod. nom.

n) In *histor.* p. 720. eodem nomine. In *syllog. stirp. exera Brit. nasc.* vocat. *Gentianellam minimam flore unico cæruleo elegantissimo.* p. 132.

o) Si nostram intelligit, dum *Gentianellam minimam Bavaricam* recenset, quam vix existimaverim Angliæ indigenam esse. DILLENIANA certe *synopsis* non habet.

p) Eod. nom. *Almagest.* p. 167.

q) ic. 101.

r) ic. 98.

lia lutea passim ad saxorum umbrosas intercapedines. *Vio-
la* vero *montana lutea grandiflora*, in tenui gramine. *Plan-
tago angustifolia alpina*, *Osmunda lunato folio*, *Rapunculus
folio oblongo spica orbiculari*, *Chamærhododendros alpina gla-
bra*, gallarum vicio ludens a), *Bistorta minima*, *Selaginoi-
des foliis crispis*; *Lichen ille pulmonarius saxatilis tenuiter
laciniatus elegantis sulfurei coloris* SCHEVCHZERI b) varius
colore, & divisione, *Bryum alpinum crinium crisporum* facie
c), *Lichen alpinus corniculatus niveus*, d) varietas *pyxidati*,
& alia varietas oris fungosis ruberrimis, tum *Lichen crusta-
ceus saxatilis farinaceus globulis minutissimis undique refertus*
MICHELI, & alius fungosis carneis capitulis; *Gramen typhoi-
des spica brevi densa & veluti villosa*. *Gramen sparteum jun-
cifolium*, *Gramen Anthoxantho ad fine laxiori spica* e), *Gra-
men paniculatum elegans locustis proliferis* f), *Juncoidis & Cy-
peroidis* species aliquot, *Hieracium latifolium villosum ma-
gno flore*, nondum maturum, Ea omnia in *M. unter-Neu-
nenen*, frequentia sunt, alioquin in alpibus non rara, neque
adeo obscura, ut mereantur illustrari. Sed quam primum
inter inaccessos solidissimarum rupium vertices *Ganterisch &
Neunen* vallem subivimus frigidam, umbrosam, angu-
stamque, quæ *ober Neunen* vocatur, jam gratiores labo-
ris nostri fructus uberrime decerpere licuit.

§. LXVI.

Ad viam *Cardui* genus humile, ramosum, multiflorum,
foliis ciliaribus spinulis undique ad oras asperis, immaturum.
Id

a) SCHEVCHZ. It. II. T. XIX. f. 1. 2. 3.

b) It. VI. p. 114.

c) Ejusdem T. modo cit. f. 5.

d) Ejusd. p. 137. n. 58.

e) *montanum odoratum spicatum* J. SCHEVCH.

f) *Gr. montanum spica foliacea graminea* It. I. T. IV. f. 2.

Id ad *Carduum mollem* retulimus dictum alibi, (XXIX.) licet folio molliori, caule multifloro, capite etiam in juniori planta ampliori diversitatem quamdam affectaverit. Sed alia *Acanacea* planta ibi plurima est ad semitam, quæ ad causam alpinam ducit, *Cirsium nempe alpinum spinosissimum floribus ochroleucis inter flavescientia folia congestis*. Idem & alibi per alpes in convallibus, & ad rivos provenit. Ei dura radix, depacta. *Caulis* humilis, ad cubitalem usque. *Folia* inferiora copiosissima, *Carlinæ* facie, crispa, laciniata, omni lacinia in spinam acutam exeunte, suprema vero folia latiora, albida, *Cnici* instar nidum efficiunt *Floribus*, sessilibus, in summe caule congestis. Iis, quod abunde prospectum sit vallo foliorum, nihil inest spinosi; *calyx* simplicibus, longis, acutis foliis fit, quæ in mitem spinulam terminantur. *Flosculus* profunde quinquefidus; & *Tuba* & *Tubus staminum* ochroleuca. *Pappus* in placenta simplex, in feminum capite plumosus. Antiquissimus Botanicus *ARETIVS* a) descripsit, & nomen fecit *Gross Eberwurtz*. *Silybum* vocat *SIMLERVS* b) dum *ARETIVM* exscribit. *Carlina polycephalos alba foliis superioribus candidis* *CASPARO BAVHINO* c) est absque synonymo; & ex eo *Carlina polycephalos alba* dicta est *RAJO* d), *TOVRNEFORTIO* e), *MAGNOLIO* f), *TILLIO* g), *SCHEVCHZERO* h), cui nota fuit. Sed & *TITA* eam in alpi- bus legit, fecitque nomen *Cardui alpini spinosissimi polycephali*

M 3

- a) Ante hort. Germ. GESNERI p. 234. b.
- b) Valles & alp. deser. p. 327.
- c) In Pinace p. 380.
- d) p. 309. cum asterisco.
- e) Schol. Botan. p. 218. I. R. H.
- f) Hort. reg. Monsp. 44.
- g) Hort. Pisan. p. 33.
- h) It. alp. II. p. 131.

phali foliis in summitate albicantibus & albo flore i), quod nomen ita reformavit PONTEDERA, ut *Cnicum alpinum humile spinosum flore pallente* vocaret k). Et non videtur dubium, idem esse *Cirsium acanthoides coma florum flavescente montis Carthusiani* PLUMIER in posthumis apud VAILLANTIVM l). Ego nomen feci ex suis notis.

§. LXVII.

Ibi exoptatissimum pabulum *Phellandryum alpinum umbella purpurascente*, cum *Dauco Cretico* mistum ubique nascitur, humile, & pene sessili umbella. Ei calyx generalis nullus, particularis vero ex aliquot longis foliolis, femina sulcata, brevia *Petala* purpurascencia, inæqualiter cordiformia, inæqualia, quorum extimum insigniter majus est reliquis, apices purpurei globosi, cum duabus de more *Tubis*. In hac ergo planta felix fuit TOURNEFORTIVS, quæ *Phellandryo* undique, flore non solum & semine, sed calyce etiam convenit.

§. LXVIII.

Ex ipsa hac valle fluvius, *die Gürbe*, tenuibus principis oritur, deinde per vallem, quæ inter *Belp & Doffan* media est, descendit, & ligna in altissimis sylvis cæsa, non sine magno labore eorum, qui operi præsumt, in *Arolam* defert, civium destinata commodis. In exigua palude, quæ prima stamina generat hujus fluvii, provenit *Scorpiuri* species alpina. *Scorpiurum* voco post MORISONVM a) id genus plantarum

i) *It. alp. post hort. Maurocen.*

k) *In epist. ad SHERARD p. VI.*

l) *Comment. acad. Reg. scient. 1718. p. m. 203.*

a) *III. p. 451. eum solus MARTIN sequitur catal. plant. circa Cantabrig. p. 47.*

tarum, quod ab *Heliotropio* b) & *Lithospermo* c) separatum, DILLENIVS d), & LINNÆVS e) *Myosotidem* dicunt. Neque enim placet absque summa necessitate mutare classica nomina, neque *Myosotidis* nomen melius huic plantæ convenit, quam TOVRNEFORTIANÆ, imo vero *Myosotis RUPPIANA* signaturæ etiam minus respondet. *Scorpiurus* ergo *Alpina* folio est hirsuto, lato, caule humili, flore magno, vividissime cœruleo f). Hanc varietatem, nam vera est varietas *speciei palustris*, BOCCONE g) descripsit nomine *Echii scorpioidis alpini nani tomentosi supini*. Deinde *Lithospermum Alpinum tomentosum minimum* TOVRNEFORTIVS h), SCHEVCHZERVS i), TILLIVS k). *Lithospermum alpinum minus flore purpurascens, & flore albo* PONTEDERÆ l), ejus varietates sunt. Is, cum SCHEVCHZERO ad *arvense* potius retulit, sed flores majores facile demonstrant, ad *palustre* referendum esse. Verum nihilo magis differt a palustri, *Myosotis scorpioides latifo-*

b) Cui ad censuerat HERMANNVS & BOERHAAVIUS, differt omnino segmentis nullis intermediis; deinde globulis luteis, qui corollam faciunt, qua fauces clauduntur.

c) Eo retulerat TOVRNEFORTIVS ob semina, differt floribus tubo breviori, & floralibus spicis Scorpii caudam referentibus, quæ vetustissima similitudo est, GESN. tab. coll. stirp. 80. b. hort. German. p. 280. & Rondelet apud GESNER epist. p. 84. b.

d) *Nov. gen.* p. 99. T. III.

e) *Flor. Lapon.* 75. &c.

f) Quo solo a *palustri* recedit, & similior est *arvensis*: sed dudum notum est, plantas alpinas odore, sapore, vividitate coloris superare plantas folii humilioris.

g) *Mus. di piante* p. 149, T. 107, ipse *palustri* simile facit flore, semine, perenni vita.

h) I. R. H.

i) *It. alpin.* II. p. 137.

k) *Hort. Pis.* p. 106.

l) *Compend. Tabular.* p. 83.

latifolia hirsuta MERRETI m) & RAJI n), neque unquam, opinor, distincta fuisset, nisi adeo animis hominum infidisset opinio, glabram o) esse eam speciem, quæ flore est majori: Quare cum hirsutam hanc viderent Botanici, & altiorem, & nascentem in dumetis, umbrosisque, factum est, ut eam distinguerent. *Lithospermum arvense majus* dixit SCHEVCHZERVUS p), *medium* VAILLANTIVS, *Myosotidem hirsutam montanam* & *sylvaticam* DILLENIVS q), & SIEGESBECKI), *Myosotidem sylvaticam præcocem latifoliam hispidam* RVPP f), BVXBVM t), & ultimo loco inter Botanicos nominandus ERNDL u). Ego certe nonnisi duas *Scorpiuri* species agnosco, *flore minori*, cujus varietas est illud, quod a *luteis floribus* nomen habet non optimum w); & *flore majori*, cujus tres varietates sunt *palustris vulgaris*, *sylvatica maxima*, &

m) *Pin. rer. britannic.* p. 82.

n) vel DILLENII *Syn.* RAJAN p. 229. T. IX. f. 2.

o) Apparet ex nominibus HERMANNI, BOERHAAVII, MAGNOLII, VOLCAMERI, DILLENII, SIEGESBEKII, LINNÆI. Nostra vero, ubique vulgaris, & quam ex Belgio misit vir Clar. ADRIANVS a ROYEN, pilos habent utique, & augent in solo sicciore.

p) *It. alp.* II. p. 137.

q) *Cat. plant. circa Giess.* p. 46.

r) *Primit. flor. Petrop.* p. 77.

f) *Flor. Jenens.* p. 8.

t) *Enum. plant. circa Hal.* p. 231.

u) *Viridar. Warsas.* p. 80. Hanc censuram meretur, vel ob solum insignissimum plagium Fungorum omnium, quos ex HOFMANNI *deliciis sylvestribus* ad verbum exscripsit; & aliunde præterea patet, eum paucissimas unquam legisse plantarum, de quibus loquitur.

w) *Echium scorpioides minus flosculis luteis* C. B. in *Prodr.* p. 119. Nempe, etsi ratio luteoli umbilici ad segmenta cœrulea paulo major sit, non tamen flos luteus dicendus est, cujus maxime conspicua

& *alpina humilis*, si quidem hæc omnino etiam *varietatis* nomine digna fuerit.

§. LXIX.

In rupibus vicinis ubique *Rubeola saxatilis alpina* BOC-
CONE nascitur, quæ varietas est vulgaris (*alii albi minoris* a),
paulo, ob loci rationem, humilior, & asperior. Plurima ibi
Lychnis alpina pumila gramineo folio instar purpureum tape-
tum late saxis instrata, & *Saxifragia Pyrenaica foliis partim*
integris, partim trifidis; Namque verissime, ex una radi-
ce, in unum cespitem, enascuntur *foliola* & integra, & bi-
secta, & trifecta. Solitaria vero, & in eodem loco non
infrequens est *Saxifragia* alia, foliis modo integris modo tri-
fidis, quam cum priori non bene conjunxit SCHEVCHZERVUS
b). Eam diu c) pro nova habuï, neque certe quisquam,
præter COLUMNAM d), eam descripsit, ejusque verbis recen-
tiores nihil addiderunt, *Sedum vero alpinum pallido flore* GA-
RIDELLI e), ut icone nostram refert utcunque, alienissimum
nomen, habitum vero multo altiorem habet. Nostræ enim
ex gracili *radice* folia ad terram multa in obtusam lingulam
ex gracili ortu educuntur, viridia, non crassula, subhirsuta.

In

pars vividissime est cœrulea. Hæc cæterum varietas tota hispi-
dior, calyce hirto fusco, & habitu minimo distinguitur.

a) *Mus. di piante* T. 101.

b) *It. alp.* l. p. 49.

e) Et dixi *Saxifragiam alpinam habitu androsaces villosæ* Com. Lit. Phys.
Med. Norimb. 1732. p. 196.

d) Nempe dixit ille *Sedi alpini* III. var. *foliis integris* Ecpbras.
II. p. 66. *Saxifragiam* III. in ic. p. 67. RAJVS *Sedi alpini tertii* fr.
GREGORII *secundam varietatem* p. 1043. MORIS. *Sedum alpinum*
fr. Gregorii III. Col. Hist. Oxon. p. 476. descr.

e) p. 438, ic. 91.

In nostris alpibus semper integra vidi, incisa f) vero uno alterove dente ex *Rhaetia* adtulit D. HUBERVS in hac ipsa Academia P. P. *Caulis* vix foliosus, paucos flores gerit in vertice. *Ovarium* sub flore est, uti in *Saxifragiis* solet. *Petalata* obsolete alba ex viridi, atque lineata. *Stamina* decem, quorum quinque longiora, apicibus luteolis. Ex summo ovario *Tubæ* longiusculæ duæ apice recurvo. Voco nunc *Saxifragiam alpinam subhirsutam foliis longis raro dentatis.*

§. LXX.

In casa alpina *M. Ober Neunen* cibo & quieti aliquantum temporis dedimus. Circa eam casam, ut alibi in *Jura* & alpibus abunde provenit *Lapathum*, quod *rotundi-foium* dicunt, oblongo vero & obtuso folio est; & *Napellus*. In vestigiis defluentis nivis uberrima *Soldanella alpina*, nam majorem & minorem non distinguo. *Thlaspidium Anchusæ* folio ubique, & inter lapides *Juniperus alpina*, & *Leucosium vernum perenne album majus.*

LXXI.

Supererat adscensus unius horulæ, per angustæ vallis scopulosum limitem, atque salebrosam viam, vocant *die leiter*: id circa meridiem confecimus, non sine magna ex pulcher-
rimis plantis concepta voluptate. Nascebantur non remoti ab invicem *Ranunculi*, quos expedire & facile erit, & minime inutile. Ergo in *Alpibus* omnibus & hic etiam frequens provenit *Ranunculus* flore flavo splendente magno, cujus diameter etiam unciam superet, *foliis* ad caulem sub
ramo-

f) Ea est varietas foliis incisus *Sedi alpini* III. fratris GREGORII apud COLVMNAM l. c. p. 66. & *sedum alpinum tertium* in icone, eodemque nomine H. OXON. in icone s. XII. T. 9. f. 2. *Sedi alpini tertii* fr. GREGORII secunda varietas RAII p. 1043.

ramorum ortu gracilibus, digitatis, ad terram simillimis vulgaris *erecti acris*, trilobatis, lateralibus lobis bipartitis in duas partes, quarum interior tripartita obtuse, exterior bipartita est, Medius lobus tridentatus; Omnia, ut tota planta, & ipse calyx, hirsuta.

§. LXXII.

Alter non vulgaris, ad deliquia nivis cum albo, sed rarior, in *Gotthardo*, *Gemmio*, & hic in *Ober-Neunenen* provenit, humilis, nisi quod aliquando lætius exfurgat ad 3. 4. ve uncias, *radiculis* multis, longis & albidis, *foliis* & habitu levi, excepto *cauliculo*, qui hirsutus est; Ad radicem *folia* trilobata lobis lateralibus bifidis obtusis, medio trifido, subrotundis dentibus incisa, ambitu toto, orisque rotundis. Ad caulem fere uno loco unum trifidum vel quadrifidum folium, latis lobulis, quorum qui cauli proximi iidem minores sunt. *Flos* luteus splendens, in cauliculo triunciali, minor.

§. LXXIII.

Tertius alio tempore (Julio M. 1736.) lectus in *M. Thuri*, secundo (LXXII.) similis est, levitate folii, caulis hirsutie, statura; Est tamen altior, & folia ad terram multo acutioribus segmentis incisa, ad caulem vero profundius digitata sunt segmentis gracilibus.

§. LXXIV.

Quartus albo colore petalorum, eorumque figura cordis simili satis diversus, præterea unam tantum alteramve ad caulem ligulam habet ex albida vaginula, *folia* ad terram vel integra, & per ambitum rotunde dentata, vel minus profunde trilobata. Accedunt tamen ad folia ejus *Ranunculi*, quem secundo loco diximus (LXXII.) *Ovarium* longius & pene in morem *palustris apii folio levis*.

§. LXXV.

Omnes hi *Ranunculi* habuerunt suos Botánicos, a quibus distincti sunt suis nominibus. Et prior videtur esse *Ranunculus alpinus pratensi repenti similis sed minor* MICHELI a) apud TILLIVM. An & *Ranunculus* IV. MARTENS b)? non recedit. Mihi vero certissime, etsi in *Gotthardo* & supremis alpibus proveniat, est ipsissimus *erectus acris*, neque aliam ob rationem ejus memini, quam ut monerem, ne pro novo habeatur ab aliquo *ουρετιφοιτων*.

§. LXXVI.

Alter (LXXII.) dudum a JOHANNE BAVHINO a) traditus est pro varietate *albi*, & ejus icon *albi* iconi adjecta b). Eum MARTENS pro *secundo* c) delineat, nisi forte ob floris exiguitatem separari debeat. LINNÆVS *Ranunculum* dixit *caule unifloro foliis radicalibus palmatis, caulinis multipartitis sessilibus* d), deditque iconem nostri simillimam, uti neque desunt mihi specimina, in quibus caulis foliis destitutus humilitate *pygmæum* e) ejus refert. Eundem, ob lanuginosos cauliculos, & folia exigua, intelligere videtur SCHEVCHZERVVS, quando *Ranunculum saxatilem magno flore* f) in *alpihus* nasci dicit. Eo nomine plantam descripserat CASPAR BAVHINVS g), ita ut non recedat descriptio a nostro, sed

a) Hort. Pisan. p. 145.

b) It. Spitzberg c. IV. T. I. ad D.

a) III. p. 861.

b) Superiorum interior, non mala.

c) l. c. T. G. f. e.

d) Flor. Lapon. 232. T. III. f. 2.

e) n) varietas l. c. T. III. f. 3.

f) It. l. p. 46. in M. Joch & Laubersgrad &c.

g) Prodr. p. 96. Pin.

sed stirpem perpetuas nives amantem nasci *Monspeli* non visum est probabile. Neque quidquam inveneram in PARKINSONO h), RAJO i), TOVRNEFORTIO k) & TILLIO l), unde plura de *Ranunculi monspeliensis* historia discerem. Hic omnino videtur a vulgaribus diversus manere posse.

§. LXXVII.

Tertius (LXXIII.) pro novo descriptus fuit a JOH. BAVHINO a), qui eodem in loco eum legit, quo & ego inveni, cum *Thora* in supremis pascuis M. THVIRI nascentem. RAJVS b) eodem etiam loco, eundem invenit & distinxit. Figura BAVHINI rudior est, sed tenuis incisio foliorum, & ad caulem gracilitas sufficit. An satis a priori diversus? Multæ varietates intermediæ mihi videntur conjungere utrumque. Quia tamen JOHANNES BAVHINVS eos distinguit, & utriusque propriam iconem dedit, non intercedam, quin *Ranunculus tenuifolius montanus luteus* suum locum in familia distinctum tueatur, quem, nisi invenirem distinctum, non distinguerem, & etiam nunc invitatus distinguo.

§. LXXVIII.

Quartus abunde distinctus est, neque quisquam eum conjungere ausus est, nisi cum *secundo* (LXXII.) JOHANNES BAVHINVS a). Et dudum etiam monitum est b), *majo-*

N 3

rem

h) In C. B. *Theatr.* p. 338.

i) *Syll. plant. extra Brit. nasc.* p. 216. & *hist.* p. 595. cum asterisco.

k) I. R. H. *Schol. Bot. Paris.* p. 217.

l) *Hort. Pisan.* p. 144.

a) *Ranunculus montanus tenuifolius luteus* III. p. 416.

b) *Sylog. plant. extra Brit.* p. 216. *histor. plant.* p. 592.

a) Et ex eo, planta non visa, MORISONVS & RAJVS. Caterum icon JOHANNIS exterior hunc exprimit.

b) A JOHANNES BAVHINO & SCHEVCHZERO IV. p. 339. &c.

rem varietatem CLVSII a *minori* nulla vera nota separari. Vidi enim *majorem* folio rotundo integro, & *minor*, qui idem vulgator, plerumque est divisis foliis. Is omnino videtur, licet colore floris differat, vel simillimus certe est nostro, *Ranunculus caule unifolio* & *unifloro foliis tripartitis*: si forte LINNÆVS c) defluxo demum flore eum legit, ut ex nudo caule & foliis pulchræ iconis satis video. *Ranunculus* III. MARTENS d) omnino idem est nostro. Non videtur necesse esse, ut nomen addam *Ranunculi alpini humilis rotundifolii*, quem CASPAR BAVHINVS *majori flore* & *minori flore* distinxit, non cautissime distributis in vanam diversitatem synonymis.

§. LXXIX.

Per dumeta, quæ *Chamærhododendros alpina villosa* jam sola faciebat, altiora loca amans, & quam glabra rarior, ascendimus, donec & ex sylvulæ nos desererent. Ibi ad lapides, non uno loco, latissimo cespite plantula saxa tegebat, quam olim in *Gemmio Valesiæ*, deinde in *Gotthardo* legi, nunc uberrime ad scopulos viæ *die leiter* dictæ. Ei quidem, ex radiculis frequentibus folia in rosulas congesta eduntur, læte virentia, firmula, angusta, intra lineam, tres lata & ultra, confertissima. Si evolvatur cespes, repentes *cauliculi* apparent aliquot unciarum, cum foliolis conjugatis. Ex foliorum alis passim floriger *pedunculus*, vix duarum linearum altitudine, fert *florem* pediculo non brevior, viridem, conniventem perpetuo. Is *calyx* quinque foliolis oblongis fit. Intra eum, nudo etiam oculo, sed ad lentem facilius, adparent sive *ungues* sive *petala*, crassiuscula, neque petalodeæ teneritatis, apice teniter emarginato. *Quinque stamina*

c) *Flor Botan.* 231, T. III. f. 4.

d) Exemplar foliosum, ut sæpe solent. Recte addit diversitatem foliorum ad caulem aradicalibus hic nullam esse. c. IV. tab. H. f. c.

stamina ex eorum corpusculorum intervallo eminent, pal-
 lentibus apicibus, *Quinque* alia oriuntur singulum ad radicem
 sui *cordiformis unguis* s. *petali*, connatum mediæ ejus li-
 neæ, & ubi hæc definit, liberum & eminent, apiceque suo
 onustum. *Ovarium* in medio flore pyriforme tres *Tubas*
 repandas emittit. Intus ad axin medium *semina* aliquot ma-
 juscule, quæ ad lentem validius objecta augmentem, viden-
 tur fieri una convexa facie intercepta inter duas planas fa-
 cies. Hanc plantam pro nova edidi ante aliquot annos a),
 neque pœnitet. Nam etsi aliquantum cum nostra conven-
 niant plantulæ aliquot scriptorum vetustiorum, ii tamen
 non ita stirpem descripserunt, ut quisquam posteriorum eos
 intellexerit. Nempe forte huc pertinet *Sedum saxatile hu-*
millimumfoliolis densissime compactis flosculos fere sine pediculo
præferens diligentissimi BURSERI b), *Perpusillum sedum omni-*
um minimum LOBELII c), *Sedum montanum perpusillum luteo-*
lis floribus PARKINSONI d) ex LOBELIO, cum icone, quæ a nostra
 planta non aliena est. *Sedum montanum perpusillum luteum*,
 quod MORISON e), ex PARKINSONO, excitat planta non vi-
 sa. Et hi quidem eandem stirpem videntur in mente ha-
 buisse. Sed & *Lychnis alpina muscosis foliis densius stipatis*
floribus parvis calyce duriore PLVKNETI f), iconem habet,
 quæ possit plantæ nostræ convenire. Neminem vero de-
 scriptionem dedisse, quæ sufficiat cognoscendæ plantæ, id
 facile apparebit evolventi loca, quæ excitavi. Verum &
 genus novum videtur requirere similitudo cum *Alfine ma-*
 xima

a) *Comm. Lit.* 1736. *hebdom.* XIII, & T. 1. f. 5.

b) *Act. succic.* p. 531.

c) *Illustr. stirp.* p. 101.

d) *Theatr.* p. 738.

e) III. p. 471. & ic. cum nomine PARK. S. XII. T. 6. f. 14.

f) *Almagest.* p. 233. T. XLII. f. 8.

xima est, foliis, calyce, staminibus, Tubis: in eo differt, quod petala non caduca, non libera habeat, sed connata staminibus, & duriora; adde, quod calyce multoties sint minor, ex quo factum est, ut diu me latuerint. Novo generi superest ut nomen in ponam. STÆHELINIAM quidem vocabo, quam BARTSCHIAM dicit amicissimus LINNÆVS g), cum vetustiori mihi videar jure gaudere, & scripserim de planta, ante multos annos mihi cognita. Hanc *Cardistemonem* vocare possem, malo CHERLERIAM dicere, in memoriam Botanici eximii, cui plurimas & pulchras plantas debemus, quæ apud JOHANNEM BAVHINVM exstant.

§. LXXX.

Dum lente adscendo, *Lychnis alpina linifolia multiflora perampla radice* aliquoties adparuit, & *Linaria quadrifolia supina*, elegantissima plantularum, & uberrime proveniens *Pedicularis caule simplici foliis semipinnatis obtusis laciniis imbricatis* LINNÆI, rara planta, & hoc ipso loco primum a me lecta anno. 1731. Nihil admodum inveni, quod adderem descriptioni, quam alibi exhibui a). Cum ea *Salix pumila folio rotundo*, & alia *Salix*, de qua, cum dudum cognitæ plantulæ recentiores scriptores inventionem sibi adrogent, aliqua addere visum est. Repit per saxa alpium viridissima plantula, neque erigitur unquam, licet ad duos pedes serpat, ramosa & frondosa. *Folia* congesta, elliptica, ovi forma, splendida, virentia, glabra, longitudine dupla & tripla ad latitudinem, terminata obtuso ambitu. Sexu distincta est. Et *Mari* supra caulem, ex congestis foliis educitur

g) *Coroll. gener. 967. & Hort. Cliffort. eodem fere tempore*, quo ego *disl. de Pedicularibus* edidi. Malim CL, BARTSCHIO Americanam stirpem, STÆHELINO alpinam dari.

a) *De pedicularib. Helvet. VIII.*

citur spica nondum uncialis florifera, quæ fit foliolis circa scapum adgestis pallidis, in quorum sinu duo stamina latent coccineis apicibus. *Feminae* plantæ spicæ raræ paucis fiunt capsulis virentibus, erectis, longis, conicis, ex quarum apice Tubæ hinæ erumpunt pallentes. Primus hanc plantam cognovisse videtur ARETIVS a) cui est *Balmenstritten* frutex absque flore. EX eo SIMLERVS b). CAMERARIUS eximiam iconem habet cum nomine *Salix pusilla humilis* c), quam existimo ex GESNERIANIS esse. *Salix humilis repens* LOBELII d), *Salix pusilla utrimque glabra* JOH. BAVHINI e), ex quo PLUKNET f), TOURNEFORTIVS g) & TILLIVS h). *Salix alpina angustifolia repens* CASPARI BAVHINI i), an & eorum, qui idem nomen habent? RAII k), TOURNEFORTII l)? *Salix latifolia folio utrinque glabro superne splendente* RAII m), an & SCHEVCH-
ZERI

a) Apud GESNER. in CORD. p. 234. b.

b) *Valles. & alp. descript.* p. 330.

c) *Epit. Math.* p. 108.

d) *Advers.* p. 423. non recedit. *Icon.* II. p. 138.

e) I. p. 2. p. 217. ex LOBELIO, absque alio synonymo. CHABRÆVS addit glossema *cortice rubente* p. 66.

f) *Almagest.* p. 327.

g) I. R. H.

h) *Hort. Pisan.* p. 150.

i) Idque certo, cum & *Salicis* facie non esse post ARETIVM habeat, & brevia folia, utrinque glabra, & locum natalem *Prodr.* p. 159. *Pin.* CAMERARIANAM vero alio avocat, ad speciem CLVSII, quæ inferne sub cinerea est. LOBELIANAM male ad maritimam subincanam speciem revocat, quæ alpina, & utrinque glabra est.

k) *Sylog. plant. extra Brit.* p. 226. *histor.* p. 1423. incognitam sibi.

l) I. R. H.

m) *Syll. plant. extra Brit. nasc.* in summo Jura, & *Hist.* p. 1422. Conjungit huic *pusillam* I. CLVSII in *Pann.* p. 102. sed eius folia inferne sunt subcinerea.

ZERI n), *Salix pumila alpina latifolia glabra* o) ejusdem, huc pertinent. Post hos omnes BOCCONE bonam iconem dedit, dixitque p). *Salicem a'pinam minimam repentem retuso serpylli folio lucido*, quod nomen & SCHEVCHZERVUS q) habet,) & brevius in iconibus *Salicem alpinam serpylli folio lucido* r), uti TOURNEFORTIVS f)

§. LXXXI.

Jamque eram enixus ad montis culmen, quam longe accessus datur hominibus. Ibi ad rupes *Saxifragia montana ericoides* abunde provenit, sive cœruleo flore fuerit, sive purpureo, semen enim solum & capsulæ supererant. Nascitur ibi, sed & longe humilioribus locis Helvetiæ, *Onobrychis* illa quæ plebejo nomine *Esparsette* dicitur, passimque feritur alendo pecori idonea. Sed longe fuerunt gratiores quatuor conferti *Astragali*, qui pene unico loco gramineo, inter durissimas rupes juncti provenerant. *Astragalorum* feracissima est Helvetia. Præter *vulgarem ochroleucon* dulcibus foliis, qui hic etiam arduo in loco proveniebat, & alium, qui *Cicer sylvestre* dicitur, arvis calidioris *Helvetiæ* familiarem, habet planior *Valesia* a) *purpureum spicatum Pannonicum* CLVSII, pascua *Rhætiæ Astragaloides ochroleucum* TILLII b)

n) *It. alp.* l. p. 47. non videtur.

o) *Sylloge stirp. extra Brit.* p. 225. absque synonymo.

p) *Mus. di Piante.* p. 18.

q) *It.* l. p. 48. & V. p. 427. conjungit *Salicem saxatilem minimam* C. B. in *Prodr.* sed ea, ob folia rotunda, & venosa, & quod minima sit, est *Salix alnifolia* BOCC.

r) T. I.

f) I. R. H.

a) Inter *Leucam* & *Sideram* uberrime legi in itinere 1733.

b), prata circa *Grindelwald* & *Gemmius M.* *Astragalum* foliis viciæ ramosum & procumbentem flore glomerato oblongo albo cœruleoque SCHEVCHZERI c), idemque *M. Gemmi* & *Scheidek, Surenen,* & aliæ Alpes pyrenaicum *Barbæ Jovis* folio non ramosum procumbentem flore ochroleuco glomerato SCHEVCHZERI d), prata demum *Rhætiæ* inter *Lenz* & *Brienz* *Astragalum* illum *siliqua longa incurva,* qui *Polygalæ* nomine a CAMERARIO e), *Onobrychidis quartæ* a CLVSIO f) depictus est. Præter hos omnes, tres alii in rupibus vicini nascebantur. Eorum primus, qui paulo vulgatiores est, in *Gemio* abunde, imo vero si idem est RAJANO, etiam in *Jura* nascitur, similis utcunque ei, cui flores ex albo cœrulei sunt, ab eo tamen multis modis diversus. *Radix* enim plurimos caules fundere solet floriferos, plurimas foliosas alas, ex brachiis, qualia alteri *Astragalo* adpinxerunt CAMERARIUS & CLVSIVS. *Folia* multo propiora sibi & acutiora, & exiliora, quam cuicunque aliorum *Astragalorum.* *Florum* spica valde conferta: *Calyx* non ut in albo cœruleoque niger, sed viridis, firmis, levis, dentibus vix inæqualibus. *Flos* ex rubro purpureus, qualem & *Polygala* CAMERARIUS habet, *Vexillum* vix erectum amplum, *Alæ* amplæ & coloratæ, longissimis auriculis præditæ, non albæ, ut in illo SCHEVCHZE-

O 2

RI,

b) p. 19. T. 14. f. 2. quæ *Astragalus recticaulis hirsuta* JOHANNIS BAVHINI & SCHEVCHZERI. *It. alp.* IV. p. 330. Eandem existimo esse *Polygalæ similem luteo flore* GESNERI *add. ad hort. Germ.* p. 260. b.

c) *It.* VII. p. 519. hoc loco, & in *Itin.* IV. p. 330. alio nomine.

d) *It.* IV. p. 330. Eundem in l. itinere. vocat *alpinum foliis viciæ angustioribus flore ochroleuco.* p. 31. nisi is *Astragaloides* est, & in *Itin.* VII. *alpinum ramosum hirsutum flore ochroleuco* p. 509. de quo ex loco natali mihi constat.

e) In *MATTH. Epit.* p. 929. bon. ic.

f) *Pann.* 755. *hisor.* p. CCXL.

RI. *Carina* cœrulea breviorrostrata, *stamina* de more. *Siliqua* non longa ut in *Polygala* CAMERARII, sed brevis, tumida, media crena divisa bilocularis. Vno verbo, a *Polygala* CAMERARII foliis acutis, quæ *Polygala* omnino ovata habet, & siliqua brevi, ab eo vero cui *albi* & *cœrulei* flores sunt, & purpureis floribus, & foliis acutis, & calyce, atque siliqua non nigris differt. Omnino tamen huc videtur pertinere *Astragalus* quidam *montanus* sive *onobrychis* aliis RAII g), in Jura lectus, neque enim *Astragalum* JOHANNIS BAVHINI, cui idem nomen est, huc refero, cum is ex CLVSII *Onobrychide* quarta sit, quam ob longiores siliquas conjungo *Polygalæ* CAMERARII, etsi foliis acutis huic nostro sit propior. Est denique *Astragalus*, *incanus saxatilis hirsutus minor*, *acuminato folio*, *stompe purpurascente* TITÆ h), *Onobrychis foliis viciæ majoribus cœrulo purpurascens vel foliis Tragacanthæ*, non CASPARI BAVHINI, qui CLVSIANVM vult, verum SCHEVCHZERI i) forte.

§. LXXXII.

Alius, pulchra, & speciosa planta, *caule* erecto, plures conjugationes foliorum recipiente, *foliis* viciæ, ex ellipticis paulum ad verticem angustioribus, nervosis, glabris, *spica Astragalorum* omnium amplissima, laxa, in qua flores penduli. Ii flores *calycem* habent ex albo & purpureo varium, hirsutum, cujus dentes omnes capillares hirsuti, imi vero dentes longiores sunt. *Flos* ipse uncia longitudine, purpureus, *Hedysari* more splendens. *Vexillum* reliquis petalis amplius, sæpe reflexum, cordis figura, nervo, & lata ovali plaga ad ortum notatum. *Alæ* extremo ovato, separatae non auritæ,

g) *Syll. plant. extra Brit.* p. 72. *hist.* p. 937.

h) *In Itin. post hort. Mauroc.*

i) Nam synonymum conjungit ex T. quod alibi refert ad eum qui *stompe albo & cœruleo* est *It.* l. 1, p. 45.

auritæ, macula ad ortum alba, extremo purpureo. *Carina* vexillo longior, purpureo obtuso rostro definit. *Vagina* & *stamina* decem ex gentis indole. *Siliqua* pene *Orobi*, emittit *Tubam* cylindricam. Nascitur in horridis præcipitiis *M. Stockhorn*, in *Gemmio* vero supra *Spitalmatt* ubique. Vix reperiō synonyma: *Astragalus* enim *Helveticus* CLVSII a) ita breviter dicitur, ut nemo in turba *Helveticorum* eum distinguat. SCHEVCHZERUS b) vero omnino descripsit nostrum *Alpini Helvetici* nomine. Ego *alpinum erectum spica purpurea speciosa* dixi alibi c). An *Astragalus alpinus perennis* flore purpureo magno TITÆ d).

§. LXXXIII.

Sed nunquam neque SCHEVCHZERUS viderat, neque ipse vidi speciosum *Astragalum*, qui coronidem itineri meo imposuit, summo in cacumine *Neunen* lectus, neque alibi. Ei lignosa *radix* caules aliquot fundit foliosos & florigeros. Foliosi, habent decem pene paria foliorum, extremo inpare, ellipsi in acutissimum mucronem terminata, utrinque splendida, argentea lanugine obducta. Florigeri caules aphylli, firmi, gerunt spicam *florum* non multorum. *Calyx* villosissimus, longis albisque pilis, de more superius apertus, dentibus quatuor pene æqualibus, longiori quinto, villosis omnibus. *Flos* longus replicato *vexillo* stricto & prælongo instar *Trifolii*, longe ultra reliqua petala educto, oris replicatis. *Alæ* carina longiores, *Carina* brevior lata, in mu-

O 3

cro-

a) *Hispan.* p. 468. *Histor.* ccxxxiiii.

b) *It.* IV. p. 330.

c) *Comm. Phys. technic. med.* 1736. p. 101. T. I, f. 2, cum icone non bona.

d) In *Itinere post. hort. Mauroc.*

crone[m] singularem terminata? Hæc omnia violacea fere, absque splendore, Nomen facio *Astragalus alpinus totus sericeus foliis acuminatis*. In recentissimo opere AMMANI *Astragalum* reperio, cujus descriptio meum omnino imitatur. Nomen fecit, *Astragalus non ramosus, villosus & incanus, spicatus, floribus purpuroviolaceis* a).

§. LXXXIV.

Hic itineris terminus fuit, quod præcipitare coegit urgens iter in *Germaniam*. Inde per aliam viam *Bernam* repetii & supra pagum *Thurnen* frequentem legi *Alceam folio rotundo, & laciniato*, quæ a *tenuifolia crispa* JOHANNIS BAVHINI b), & a *vulgari minori* FRATRIS minime differt. Ei enim *Berne* vulgatissimæ, prima quæ prodeunt, folia rotunda sunt. Ibi *Scabiosa Dipfaci folio* VAILLANTII, quam a *Scabiosa latifolia rubro flore* non distinguo. Hanc enim in *Helvetia* RAJVS b*), illam uterque BAVHINVS c) legit. Ego vero & circa *Basileam* & circa *Juræ* radices in *Helvetia Aven-ticensi* eandem omnino plantam vidi. Trans paludosum pratum, quod *Gurbe* fluviolus medius perfluit, dum festini ambulamus, in fossis *Sparganium non ramosum, Lentibulariam, & Potamogetonem* invenimus, folio gramineo ramosum CASPARI BAVHINI d) foliis vix tertiam partem lineæ latis

a) *Plant. Ruthenic. n. 167. p. 126.*

a) *Malva montana s. Alcea rotundifolia laciniata* COLVMNÆ p. 148. cum icone opt.

b) *Il. p. 1067.*

b*) *Sylog. stirp. extra Brit. p. 228. histor. p. 378.*

c) *Scab. maxima dumetorum folio non laciniato* I. B. III. 1. p. 10. & *Scabiosa montana non laciniata rubra* G. BAVHINI *cat. plant. circa Bas.* p. 80.

d) *Prodrom. p. 101.*

latis, spicis pene *Adonidis* in brevi pediculo, crassis filiculis curvulis. Idem esse existimo cum *Potamogetone pusillo folio gramineo caule rotundo* MERRETI e) & RAII f).

§. LXXXV.

Berna profectus, dum Juræ humillimum dorsum supero, ab incisus rupibus dictum *Hauenstein*, non absque aliquo fructu speravi fore, si plantulas quærerem. Ergo primo ad arcem *Falckenstein* solidissimis rupibus superstructam, ascendi festinus. Ibi *Daucum* illum *Tragoselini crispifolio* (XLII.) in rupibus inaccessis vidi & folia legi, *Iridem* etiam *Germanicam*, *Acer crispum* laciniis in acutis mucrones exeuntibus, *Mespilum folio rotundiori fructu nigro subdulci* maturo, foliisque decusso omni tomento levissimis, quæ candida lana obducta Major M. legeram, *Caryophyllum saxatilem* g), quem eodem in loco primum invenerat CASPAR BAVHINVS, foliis cruciatis, deorsum replicatis, latis, in rigidum acumen exeuntibus, rubella lanugine in ortu petalorum; quibus notis facile didici eundem esse *Caryophyllum* II. CLVSII h), & *Caryophyllum sylvestrem flore magno inodoro hirsuto* CASPARI BAVHINI i). Tandem & *Cotoneaster* GESNERI k) ibi nascitur, quem facile demonstrarem, eundem esse cum ejusdem

e) *Pin. rer. Britan.* p. 97.

f) *Cat. plant. Cantabr.* p. 125. *Catal. plant. Angl.* p. 242. *hisor.* p. 190. *Syn.* III. p. 150. Ejus icon exstat apud VAILLANTIVM T. XXXII. f. 4.

g) Ita vocabatur, cum distinctionis nomine *latifolius* & *angustifolius* in *herbario vivo* CASPARI BAVHINI.

h) *Pannon* p. 317. *hisor.* p. 282.

i) Ad plantam CLVSII.

k) *Epist.* p. 94.

dem *Chamaespilo* l), nisi idem jam docuisset JOHANNES BAVHINVS m).

§. LXXXVI

Ad viam solet *Acetosa rotundifolia hortensis* reperiri, & *Chamaebuxus flore colutea*, sed utraque planta præcox est, & evanuerat. *Digitalis* utraque, *lutea magno flore* intus maculoso, folio hirsuto, & *parvo flore* foliis glabris, uberrime ad sepes. In omnibus etiam sepibus circa *Langenbrug* bicubitale *Aconitum Lycoctonum luteum*. In descensu vero ad *Wallenburg* *Stachys alpina* valde serotina, nam paucos adhuc flores explicaverat die 25. Julii. Ejus *Calyx* pentagonus est, Galea integra obsolete purpurea *Barba* concolor trifida, medio segmento longiore, recta protensa; fauces albæ, *stamina* obsolete purpurea. Odor non ingratus *Melissophylli*. Ex multis nominibus meminisse placet, me neque *Alpenkraut* LONICERI a) huc referre, neque *Salviam alpinam* TABERNÆMONTANI b), ut visum est CASPARO BAVHINO. Forte *Betonica* longe major CÆSALPINI c) huc facit. Sed certius *Urtica foetida Heracleæ* TRAGI similis vel *stachydi* JOH. BAVHINI d). Porro *Stachys folio obscure virente flore ferrugineo* MORISONI e), RAII f), BOERHAAVII g) & VAILLAN-

TII

l) Ad hort. p. 254. b.

m) licet distinguat utrumque *Epist.* p. 91. 6.

a), p. cxviii. ei enim flos cœruleus est in longis spicis. Est forte mala icon *Hormini pratensis*.

b) p. 372. quam referrem potius ad *Colum Jovis*, nisi florem diceret purpureum. Vide folia & Galeam floris.

c) L. XI. c. XLIV.

d) *Font. Boll. descr.* p. 187.

e) *Hort. Bles.* p. 198. *hist. oxon.* III. p. 382. T. X. f. 11.

f) *Hist. plant.* III. p. 304.

g) *Ind. alt.* p. 154.

FII h), utique huc referenda, & quæ inde dependent, PLUKNETII i) plantæ, & WALTHERI k).

§. LXXXVII.

In sepibus, quæ descendentibus ad lævam sunt, non raro provenit elegans *Aster Pannonicus* CLVSII a), conspicua altitudine ad tres pene pedes, nutans. *Folia* ima petiolata, latiuscula, longo mucrone, ora raris denticulis serrata, eaque & nervis leniter pilosis. Superiora graciliora sunt. In summo Caule pauci, sed conspicua magnitudine *flores*. *Calyx* firmus fit multiplice ordine latarum squamarum hirsutarum. *Radii* lutei, trinervii, nervis exeuntibus in totidem denticulos, *tubus* brevis, & *Tuba* eminens aureo apice. *Flosculorum* ova minora. *Tubus floris* longior in quinque triangularia segmenta fissus. *Tuba* longa fusca, perforans *stamineam cylindrum*. Discernuntur semina erectis, gracilibus *squamis*. Sine dubio hunc *Asterem* CLVSIVS descripsit, neque enim papposum dixit semen esse, ut videtur legisse RARIUS b), sed manere in quodam villo capituli. Præter ejus synonyma magis recepta, refero huc *Conyzam majorem alteram*

h) *Botan. Paris.* p. 189. nobiscum sentit.

i) *Stachys latifolia major foliis obscure virentibus flore galeato ferrugineo Almag.* p. 358. T. 317. f. 4. non optime, consentiente RAJO III. p. 302.

k) *Stachys folio obscure virenti flore purpurascente Ind. horti sui* p. 108. T. XIX.

a) *Pannon.* p. 526. *Aster III. Austriacus I. Hist.* p. XIII. cum omnibus synonymis, *Astere* nempe *luteo majori folio Succise C. B. &c.*

b) Qui inter papposos *Asteres* habet CLVSIVM, p. 267. Idem sentit MAGNOLIUS *Hort. Reg. Monsp.* p. 25.

THALII c), cujus icon plantam nostram egregie exprimit, semenque nudum habet. Superflua ergo est *Conyza montana lutea foliis oblongis* CASPARI BAVHINI, *Aster montanus luteus foliis oblongis* TOVRNEFORTII d). Porro huc revoco lectum haud procul *Aqua Helvetiorum Asterem montanum luteum flore pallido foliis non ita rigidis leviter unacum caule hirsutis* BURSERI e). Nam in M. Boezberg, quem Basilea adveniens necessario superavit BURSERVS, nostrum Asterem legit D. HUBERVS. In recentioribus, facile distinguitur. Est nempe *Chrysanthemum Asteris facie foliis Succisæ* HERMANNI f), qui verum characterem plantæ CLVSIANÆ primus detexit, MORISONVS enim eam habet inter papposas g). VAILLANTIVS *Asteriscum perennem villosum serratum calyce imo non folioso* h) facit. BOERHAAVIUS ex HERMANNO *Asteriscum calyce brevi angustifolium* i), LINNÆVS demum *Bupthalmum foliis lineari lanceolatis serratis, villosis, calycibus nudis*.

§. LXXXVIII.

c) p. 21. ic. II.

d) Cum uterque sit ad THALIANAM plantam solam. TILLIVS egregie plantam repetit, quæ nunquam distincta existit, p. 19. ut manifesto deprehendatur, sive error sive fraus fuerit.

e) *Act. Suecic.* p. 531.

f) *Flor. Batav.* p. 34. *hort. Lugd. Bat.* p. 144.

g) *Aster luteus Pannonicus primus hist. Oxon.* III. p. 117.

h) 1720. p. 430. Folia non villosa sed subhirsuta sunt.

i) *Ind. alt. hort. Lugd. Bat.* p. 105. & pene mavult distinguere, nomine *Asteriscoidis*, quod calycis imi foliola aberrantia non habeat.

k) *Hort. Cliffort.* p. 114.

§. LXXXVIII.

Jamque superatis, quæ erant asperrima, lenis declivitas nos comitata est *Basileam*, urbem, quam absque gratæ mentis recordatione nefas mihi est nominare. Ibi enim audivi JOHANNEM BERNOVLLIVM; Ibi in amicitiam DROLLINGERI, STÆHELINI & KOENIGII veni, quæ mihi semper erit dulcis, dulcissima fuit olim, quando juvenis iis viris in-mistus mihi vel ex eo placui, quod consortio eorum non penitus ipsis indignus viderer. Ibi primas herbulas legi, & etiam tum, cum *Botanices* rudimenta discerem, ad *historiam stirpium patriarum*, ex longissimo certe intervallo speratam, audaci consilio me paravi.

§. XIC.

Conservat ibi familia BAVHINIANA, & EMANVEL BAVHINVS, qui avorum æmulatione ad medicos honores nuper adspiravit, preciosum rei herbariæ cimelium, hortum siccum CASPARI BAVHINI, in quo, non eæ solæ plantæ, quas *Pinax* habet, eodem ordine collectæ existant, sed aliæ præterea non pauca, neque satis cognitæ, tum numerosæ icones, quæ lucem publicam nondum viderunt. Adsunt etiam doctorum virorum ad CASPARVM datæ literæ, ex quibus plurimæ de re herbariæ lites confici possent: adsunt denique schedæ, ex quibus Theatro Botanico non unum volumen addi posset.

§. XC.

Sed præter eum hortum siccum, Bibliotheca publica possidet herbas HAGENBACHII, qui ex itinere in alpes Bernenses multas & elegantes plantas in CASPARI opera contulit, ut ex graminibus in Theatri I. volumine æstimare

licet. Pulcherrimus est etiam hortus ficcus BENEDICTI STÆHELINI, a Patre botanico, & a filio felicissimo, atque industrio, stirpium inventore collectus. Eum plurimæ ab amico utriusque VAILLANTIO adceptæ stirpes decorant, pretiosiorum tamen reddunt multæ, & raræ plantæ, a BAVHINO prætervisæ, aut minus curiose cognitæ, quas in patria regione multorum annorum junctis laboribus detexit BENEDICTVS JOH. HENRICI F. STÆHELINVS.

§. XCI.

Sed eripuit me desiderabili moræ urgens necessitas. Per beata rura *Alsatiæ* rapido itinere properans, vix mihi permisi, ut plantulam aliquam decerperem. Plurimus ibi ad viam nascitur *Dipsacus foliis laciniatis*, quem eximius LINNÆVS a) cum vulgari conjungit. In iis tamen speciminibus, quæ per bidui iter cum *vulgari* copiosissime vidi provenire, visus sum mihi, non unam diversitatem reperire, etiam si ad folia non respicias. *Capitulum* longum, *flos* albus est, nunquam, ut in altero purpureus, *statura* altior, *squamarum* demum spinæ non rectæ, sed repandæ, & extrorsum conversæ. Poterit itaque, ut videtur, locum suum tueri. In *Alsatiâ* plurimum, *Wormatiæ*, unde ad latum esse testatur CASPAR BAVHINVS b), nullum omnino vidi.

§. XCII.

Circa *Drusenheim*, viculum in quo nihil est quod *Drusorum* nomine dignum sit, frequens est *Blattaria*. Ibi etiam *Raphanistrum flore melino* legi, elegantem varietatem, uti aliam *flore cœruleo* ostendit *Basileæ* vir felicitis industriæ STÆHELII

a) Hort. Cliffort. p. 29.

b) In herb. viv.

HELINVS. Sed utrumque non a) videtur differre a vulgari illo albo arborum, quod utique *Helvetiæ* multo familiarius est, quam nostræ *Germaniæ*. *Gernsheimi* in stagno cum *Hydrocotyle*, & *Salvinia* MICHELII, magnus est proventus *Tribuloidis*, cujus stamina, ut desiderato LINNÆI b) satisfaciam, sunt quatuor; *Tuba* vero ex rostrato ovario, una, recurvo apice, & virente.

§. XCIII.

Circa *Lauterburg*, in arenosa sylva, quæ *Spiram* ducit, ceperat comitem se addere euntibus *Stæchas citrina*, ea ubique ad *Oppenheim* usque frequens est. *Spiræ Alysson* illud floribus profunde incisus, quod *Thlaspi incanum Mechliniense* dicitur LOBELIO a), & *Chondrilla viminea*, & *Eruca tenuifolia perennis*, quæ *Manhemii*, *Wormatiæ*, *Oppenheimi*, frequentissima est, *Genevæ* in ipsis muris urbis familiaris. Circa *Guntersblum* in fossis *Althea* officinarum frequens est, ad aggeres vero viarum *Oreoselinum minus*, & *Onobrychis echinato capite*, quæ nobis montanæ plantæ sunt: deinde propius *Oppenheim* *Ammi perenne* sive *Falcaria* RIVINI, *Millefolium nobile*, & in ipsis ruderibus arcis uberrima copia *Daucus Alsaticus* CASPARI BAVHINI. De eo, cum non in vulgum notus sit, neque absque errore descriptus a quibusdam Botanicis, aliqua, priusquam finem faciam, visum est addere.

P 3

Ei

a) Neque RAI0 conf. *Syn.* III. p. 296. habet enim non habitum solum, sed & venas florum simillimas. Erit ergo exemplum, neque enim plurima sunt, floris absque cultu albo colore & flavo ludentis.

b) *Char. gen.* 899.

a) *Obs.* p. 108, in arenosis ubique, *Hanoveræ* similibus locis nascitur.

§. XCIV.

Ei *radix* unica est, non nimis acris, dura defixa. *Caulis* ad humanam altitudinem, profunde sulcatus, ut etiam angulosus videatur, plerumque purpureus, admodum ramosus, latis vaginis ad ramorum ortum, ut junior peculiarem habitum *Hippomarathri* RIVINI non male exprimat. *Folia* ad terram amplissima, & frequenter cubitalia, magnis & sulcatis costis. Numeravi ramosarum alarum *primarum* sex paria. In quavis earum, quæ inter primas sunt maximæ, *secundarum* ramosarum tria, quatuor. In maxima *secundarum* petiolatarum *tertiarum* unum par, sessilium unum. In *tertiis* trilobatus habitus. *Lobus primus medius* denuo trilobatus, lobis *secundis* lateralibus bifidis, *medio* trifido. *Lobi primi laterales* inæqualiter quadrifidi, quinquefidi. *Lobi ultimi*, modo dicti, lati, ad sesquilineam, incisionibus ultimis profundis, rectis, laciniis spinula terminatis. Omnia firma, glabra, ex flavo viridia, aromatica. *Umbellarum* petioli longi, ipsæque raræ, neque pro portione plantæ, ex peculiaribus umbellulis pene duodecim. *Calyx universalis* aliquot *foliolis* non latis, per ætatem non reflexis, vagisve. *Calyx* peculiaris latiusculis aliquot *foliolis*. *Semina* immatura striata, videntur alarum rudimenta quædam habere. *Tube* duæ ex tumida *placentula* bifida, breves. *Petala* quinque æqualia, integra, cum virescente luteola. Et ea quidem facies erat. In CORDI *Daucis* latere existimavi hanc plantam, neque tamen eruere potui. Ergo a *Dauco Alsatico* CASPARI BAVHINI a) initium feci, cujus icon non incommoda est. Nomen apud PARKINSONUMB),

RAIVM

a) *Prodrom.* p. 77. *Pin.* ex pratis palustribus. Noster sicco loco, in ruinis arcis antiquæ.

b) *Theatr.* p. 900.

RAIVM c), MORISONVM d) exstat, & in *Schola Parisina*. Deinde JOHANNES & ipse pro nova dedit *Umbelliferam albatricam magnam* e), *umbella parva sublutea*, quod nomen RAIVS f) habet alibi. MORISONVS feminis aliqua similitudine delusus, *Thysselino* non genere, sed ipsa specie conjunxit g). Inde factum est, ut RVPPIVS *Pastinacam* diceret, *palustrem altissimam folio Seseleos pratensis* h). LINNÆVS *Oreoselina Thysselinis* & nostrum utrisque conjunxit i), sed a *Thysselino* quidem manifesto differt, floris petalis neque cordatis k), neque inæqualibus, *calyce* universali l) non reflexo, & quantum video in semine immaturo, semina & si alata sint, non plana sunt. Recte & ex suis notis, & ex ratione calycis videtur conjunxisse TOVRNEFORTIVS *Oreoselinis* m). Eum BOERHAAVIUS n) & LINDERN o) secuti sunt,

§. XCV.

c) *Syll. plant. rar.* p. 114.

d) *Hist. Oxon.* III. p. 317.

e) III. p. 106. cum icone & descriptione non malis. Inde CHABRÆVS p. 393.

f) In *histor. plant.* p. 414. Ipse plantam vidit, in *Palatinatu*.

g) *Vmbellif.* p. 84. cum neq; lactescat, neque multas radices habeat &c.

h) *Flor. Jenens.* p. 221.

i) *Selinum foliis pinnatim laciniatis, lacinulis trifidis obtusis hort. Cliffort.* p. 92. conf. *char. gen.* 210. EX LINNÆO nomen conservavit ROYEN p. 106.

k) Apex replicatus est ex lata bracteola, sed vera incisio nulla. Durdum vero observavit DILLENIVS, flores plantarum *Umbelliferarum luteos* regulares esse. *cat. plant. circa Giess.* p. 7.

l) Qui in *Thysselino* *Plinii* nostrate nullus est.

m) *Oreoselinum pratense cicutæ facie.* I, R, H.

n) *Ind. alt.* p. 68.

o) *Tournef. Alsat.* p. 127.

§. XCV.

Jamque *Francofurti* eram, ubi comite D. SENKENBERGIO a) nuper *Archiatro Homburgensi*, floram ejus urbis a CLVSIO laudatam, & ipse invisurus, morbo impeditus fui, neque quidquam restituto superfuit, quam ut GOTTINGAM redirem.

a) Qui & *Francofurti*, & in *M. Hundsrück*, & in montibus sylvæ *Westerswald*, & circa *Moguntiam*, passim multas elegantes plantas legit, quarum aliquas ejus munere possideo, ut *Carduum mollem laciniatum* L. CLVSII, *Pentaphylloides erectum* &c.

Saxifraga Pyrenaica
foliis partim integris.
partim trifidis.

Bryum capillaceum crebrius
per caulem capitulis
C. J. Rollins. Med. Calm.

Cerleria.

C. J. Rollins. Med. Calm.

Saxifraga alpina subhirsuta,
foliis longie raro dentatis
C. J. Rollins. Med. Calm.

Atragalus alpinus violaceus aculeo sericeo
folio.

Sphagnum aculeum maximum
foliis in centro aliaribus.

C. J. Rollins. Med. Calm.

§. I.

Pauculos elapsae aestatis dies inpendimus itineri per Hercyniam syluam, quo suprema eius iugater omnino superauimus, vidimus fodinas argentiferas Clausthalienses, antiquissimas Vitrioli, sulphuris, Cupri, Plumbique Venas Montis Rammelii, Montem tandem Bructerum qui in hac boreali Germania altissimus habetur; atque plusculas stirpes collegimus vel lectas olim a THALIO, sed postliminio demum in notitiam Botanicorum reuocandas, vel alioquin non vbique obvias, neque explicatas satis. Operae ergo precium duximus vt obscuriores stirpes, adeo incognitas hodie vt pene nouae sint, describeremus, enarraremus dubia synonyma aliarum, vulgatiores demum alias, sed montanas tamen, ipsis saltem nominibus indicaremus.

§. II.

In luco WEENDAE proximo, ad primum a *Goettinga* lapidem PETASITES nascitur non visus in *Helvetia*

vetia, & cuius nomen difficile fuerit eruere. Nascitur ad purissimam scaturiginem, quae rotas agit molendini comminuendis in Chartam scriptoriam pannis destinati. A vulgari heluetico, qui *maior vulgaris* passim audit, non foliis adeo differt, sed spica floris longiore, laxiore, pedali, rara, pedicellis longis & saepe pendulis: *Calyce* non longo adeo, neque acutis, neque reflexis, sed subrotundis squamis facto, vnico concinno ordine flosculos presse circumstantibus: *Flore* in quacunque aetate albo & quasi sene, quod vix nisi pappus seminum vltra calycem emineat, multo exiliore quam in nostro *maiori*; *Flosculis* demum androgynis paucissimis, vno vel altero, subrubellis, qui multis femininis flosculis cinguntur, quorum semen & pappus eadem sunt, sed campanulae loco bifidus *Tubus* est, emittens absque omni stamine *Tubam*. Promptum est, & Character id suadere videtur, referre nostram stirpem ad *primam speciem Petasitidis maioris vulgaris*, quam RVPPIVS a) dixit duorum generum flosculos habere. Eam BVXBAVM b) repetiit nomine *Petasitis in medio maioribus flosculis, reliquis minoribus*. In *synopsi stirp. Britannicar. Ed III.* c) vocatur *Petasites maior floribus longis pediculis insidentibus*; eodemque nomine pulcherrime depingitur in *Hort. Eltham.* d) Verum ab ea facile nostra distinguitur flore lato non ventricoso, & calyce, cuius in DILLENIANA icone squamae videntur multorum ordinum pingi, a nostra fabrica diuersissimae.

Missus

a) *flor. Jenens.* p. 153.b) *Enum. plant. circa Halam nase.* p. 258.

c) p. 179.

d) p. 309. ic. CCXXX.

Missus est hic ipse Weendensis Petasites pro *Petasiti-
de minori* C. B. P. Verum licet iste manifesto flosculos
duorum generum habeat, vti ex primi inuentoris CA-
MERARII e) icone adparet, & haud dissimilem a no-
stra aut RVPPIANA stirpem a Germanis THALIO, f)
SCHWENKFELDIO g) LOESELIO h) HOFMAN-
NO i), VOLKAMERO k) DILLENIO l), a BESLERO
m) demum descriptam esse, vel ipsa locorum similitu-
do suadeat, certum tamen est n) *Petasitidem minorem* C. B.
Cacaliae tomentosae ad finem esse, & hinc molli lanugi-
ne obductum folium habere, inde sature virens & gla-
brum paucis gossypio pubescens. Sed & I. B. aliam stir-

A 3

pem

- e) *Petasites flore albo* Epit. Matth. p. 593. Idem vocat *Petasiten nostrum* *Leucanthemon hort.* p. 122. qui licet odoratus ibi dicatur, descriptus equidem videtur a LVGDVNENSIBVS nomine *Petasitis odorati*, non vero depictus p. 1054, florum enim icon & situs omnino ad vulgarem pertinet.
- f) *Petasites flore candido* *hercyn.* p. 91. Andersbergae.
- g) *Petasites alpina*, *stirp. Siles.* p. 155. quem dicit flore esse subluteo.
- h) *Petasites minor* *Flor. Pruss.* p. 192.
- i) *Tussilago maior altera* siue *Petasites minor.* *Delic. sylv. Flor. Altd.*
- k) *Flor. Norimb.* p. 325. *Petasitem minorem* vocat.
- l) *Catal. plant. circa Giess. nasc.* p. 37.
- m) in *hort. Eystettens. Hybern.* Tab. V. f. II vbi equidem icones commutatas esse & haec quidem vulgarem, quae vero vulgarem dicitur indicare illum *flore albo* exprimere videtur, si figuras florum propius spectes.
- n) *ex herb. viv.* Quare & SCHEVCHZERVUS noster *Itin. V.* p. 425. cum *Cacalia tomentosa* eum coniunxit.

pem videtur intellexisse o), qui sexus diuersitatem descriptione sua excludit. Diligentissimus tandem RAIUS p) Genuae suam plantam descripsit, vt vix Germanici foli videatur. Quare nostram, neque pro CAMERARIANA q) neque pro RVPPIANA stirpe tradere ausi, proponimus eruditorum disquisitioni: neque sustinemus pronunciare cuiam ex tribus propositis plantis conueniant synonyma AMBROSINI r), MORISONI s), HERMANNI t), SVTHERLANDI u), MAGNOLII x) TOVRNEFORTII y), PLVKNETII z), RAII aa) PONTEDERAE bb), LEMERYI cc),
TILLI

- o) v. *Petasites albus anguloso folio*, *hist. plant.* III. p. 567. qui *Petasites folio anguloso, radice geniculata caule striato* dicitur CHABRAEO *Sciagraph.* p. 513.
- p) *Syllog. Plant. extra Brit.* p. 201. vti & I. B. pro exotica descripsit.
- q) Quam, Germanica cum sit, & Noribergae ab eius excessu perpetuo visa, proximam nostrae vel eandem esse auguramur.
- r) *Petasites minor Phytolog.* p. I. p. 419.
- s) *Petasites flore albo. Hort. Bles.* p. 156. *Petasites maior albus anguloso folio H. ox.* III. p. 95.
- t) *Petasites albus anguloso folio. H. L. B.* 488.
- v) *Flor. Bat. Petasites minor.*
- u) *Hort. Edimb. Petasitis minor* p. 267.
- x) *H. R. M.* p. 157. eodem nomine.
- y) eod. *Schol. Bot.* p. 10. & I. R. H. eodem.
- z) *Almagest.* p. 288. nomine I. B.
- aa) eodem *Hist. plant.* I. p. 261. ex I. B.
- bb) eodem *Diss.* p. 159. vbi de flosculis femininis nulla fit mentio.
- cc) *Diction. de drog. simpl.* p. 416. *Petasites minor.*

TILLI dd), VAILLANTII ee), BOERHAAVII ff), MILLERI gg), WALTHERI hh) De vulgari maiori addere visum est, icones FVCHSII ii), TRAGI kk), MATTHIOLI ll), TABERNAEMONTANI mm), spicam nimis arctam & breuem facere, optimam vero esse, quam DODONAEVS nn), LOBELIUS oo), & CLVSIVS pp) proposuerunt.

§. III.

In omnibus circa Goettingam nemoribus, vmbrosis locis & in dumetis, prouenit Pyrolae species, cui Tuba recta est, minor quam altera cui stamina & Tuba declinata sunt, folio frequentius ferrato, spica breviori, & densiori. Paulorarior obseruante RAIIO a) est haec altera, atque montana
here-

dd) *hort. pisan.* 133. eodem nomine.

ee) *Memoir. de l' Acad.* 1719. p. 403. eodem.

ff) *cod. Ind. alt. hort. Lugd. Bat.* p. 118.

gg) *Gardeners Dictionary* nomine I. B.

hh) *designat. plant. hort. sui* p. 96. *Petasites maior flore albo.*

ii) p. 644.

kk) *eadem* p. 414.

ll) p. 849.

mm) p. 749.

nn) *Pempt. ed.* 1616. p. 597.

oo) *Icon.* p. 591.

pp) *Hist. plant.* p. CXVI.

a) *Catal. stirp. in ext. region* 1673. p. 59. & in altera Editione 1694. sive *Catal. stirp. Exterar.* p. 211. coniecturam addidit de diuersitate sexus, quam nemo lecutus est,

hercyniae syluae nemora Iurassique coryleta amat, speciosa altitudine, spica laxa longiori, Tuba proboscidis instar ex pendulo flore incurva, foliis vix serratis amplioribus. Difficile est synonyma inter vtramque partiri, cum ante RAIVM diuersitas earum neglecta fuerit. Manifestum tamen est, maiorem cui stamina & Tuba deflexa sunt, proponi a CAMERARIO. b) IOH. BAVHINO c), & post hos a RAIO d) RIVINO e), RVPPIO f) TOVRNEFORTIO g), LEMERYO h), DILLENIO i), ERNDELIO k) LINNAEO l). Non ita certum est eandem proponi a LOBELIO m), aut vtramque

- b) *Pyrola*. EPIT. *Matth.* p. 723. spica laxa, Tuba incurua, folia iusto longiora.
- c) *descript. Pyrolae*, vbi florem difformem & Tubam recurvam habet *histor. Plant.* p. 535. Icon. ex DODONAEO est obscurius diuersitatem exprimens.
- d) *HIST. plant.* II. p. 1233. & *synops.* III. p. 363. vbi minorem Tuba recta distinguit, a maiori de qua agimus.
- e) qui diuersis iconibus, & nominibus *Pyrolae*, *Pyrolae folio rotundo* & *Pyrolae folio obtuso* maiorem nostram expressit *Pentapet. Irreg.*
- f) cui est *Pyrola maior* & *elatior foliis oblongis pistillo florum incuruo*, *flor. Ienens.* p. 236.
- g) *Mat. medic.* L. II. p. 140. L. III. p. 190. ex descriptione.
- h) *Pyrola* *Dict. des Drog.* p. 451. & T. 18. f. 14. ic. DODONAEI.
- i) *Cat. plant. circa Giess.* p. 94. *Pyrola*.
- k) ad mentem RIVINI *pyrolam* vocat, & denuo *pyrolam folio obtuso*. *Viridar. Warsaw.* p. 99.
- l) *Pyrola staminibus* & *pistillis declinatis* *Fl. Lapon.* 169.
- m) *Pyrola a pyri folio* *ic. stirp.* p. 294. similis CAMERARIANAE sed obscurior.

que distingui a CLVSIO n); neque satis eas distinxit BESLER o) aut MORISON p). Sed Tubam rectam a eoque alteram speciem habent RIVIN. q) RVPIVS r), WALTHER s), DILLENIVS t). Plane non liquet de stirpibus BRVNFSII u), DORSTENI x), FVCHSII y) TRAGI, z), GESNERI aa) LONICERI, bb) MATTHIOLI cc), DODONAEI,

- n) Varietatem facit *Pyrolae vulgatiore folio maiori & molliori* & aliam folio *minori & duriori*, PANN. p. 505. & *Hist. CXVI. descr.* sed veras notas distinguentes non tradit: Eas varietates servat C. B. P. & MOR.
- o) *Pyrola H. ERST. Aest. Ord. V. T. XI. f. 2. folia & exiguitas plantae respondent, Tubae alic rectae, alic incurvae.*
- p) *Pyrola rotundifolia maior. H. Oxon. III. p. 504. habet descriptionem I. B., icones duas, aliam rectis, aliam incurvis Tubis, hancque maiorem.*
- q) *Pyrola minor. Pentap. irreg. bene.*
- r) *Pyrola rotundifolia maior. flor. Ienens. p. 236.*
- s) *Design. plant. hort. sui. nomine RIV.*
- t) *Catal. plant. circa Giess. p. 94. eodem nomine, tum Synopsis. RAIANAE Edit. III. p. 363.*
- u) *Pirolae HIERONYMVS HERBAR. II. p. 312. facit marem & feminam. BRVNFSII v. III. p. 88. obscuram dat Iconem.*
- x) *similis icon. p. 225.*
- y) *Limonium c. 175. p. 467. Tuba brevis recta, sed spica rara, habitus altior.*
- z) *Limonium sylvestre p. 707. ead. Icon.*
- aa) *de collect. stirp. Pirola, nihil distincti, neque Pirola vulgo dicta hort. German. p. 272. b.*
- bb) *Limonium pratense herbar. Germ. 1560. L. V. cap. 235. habet icones DORST. & FVCHSII.*
- cc) in DIOSC. p. 982.

NAEI, dd) CAESALPINI ee) CASTORIS ff) THALII gg)
 LVGDVNENSIVM hh), TABERNAEMONTANI ii),
 SCHWENKFELDI kk), C. BAVHINI ll) PARKISONI mm)
 AMBROSINI nn), MERRETI oo) LOESELII pp) ELSHOL-
 ZI qq), HOFMANNI rr) NYLANDI ss), COMMELINI tt)
 HERMANNI uu), KNAVTHI xx) MAGNOLI yy),
 FRANCI zz), SIBBALDI aaa) SVTHERLANDI bbb),
 PLVK-

dd) *Pempt.* ed. 1616. p. 138. *Pyrola*.

ee) *de plant.* L. VIII. cap. 32.

ff) *Pirola herb. nuovo* p. 363.

gg) *bercyn.* p. 85. *Pyrola maior seu Beta sylvestris*.

hh) *ex Dodon. hist. plant.* p. 841.

ii) *Pyrola* p. 7, 8. ad minorem *Tubarecta* videtur pertinere
 ob folia crenata &c.

kk) *Pyrola maior* p. 172. *stirp. siles.*

ll) *Pyrola rotundifolia maior.* C. B. P. & *plant. Basil.* p. 56.

mm) *Pyrola nostras vulgaris* p. 508. cum *icone Lobel.*

nn) *Pyrola maior siue beta sylvestris* *Phytol.* p. 450.

oo) *Pyrola Pin. rer. Brit.* p. 99.

pp) *Pyrola rotundifolia maior. flor. pruss.* p. 209.

qq) *eod. nomine, flor. March.* p. 163.

rr) *Pyrola Delic. sylv. altd.*

ss) *nederl. Kruyt.* 6. p. 112.

tt) *Pyrola rotundifolia maior. catal. pl. indig. holl.* p. 92.

uu) *H. L. B.* p. 311.

xx) *Enum. plant. circa bal.* p. 64.

yy) *H. R. M.* p. 166.

zz) *Pyrola limonium, Flora francica* p. 468.

aaa) *Pyrola, spec. hist. nat. Scot.* p. 44.

bbb) *Catal. plant. hort. Edimburg.* 281.

PLVKNETI ccc), VOLKAMMERI ddd), MVNTINGII eee),
TOVRNEFORTII fff), TITAE ggg), IOHRENI hhh),
TILLI iii), DALE kkk), LINDERI lll), BOECLERI mmm),
BVXBAVMI nnn), SIEGESBECKII ooo), VAILLAN-
TII ppp).

De maiori omnino loqui videtur TOVRNEFORT
qqq), & BOERHAAVIVS rrr).

De minori DUVERNOI s s s), & MICHELI ttt).

B 2

Py-

ccc) *Almagest. Bot. p. 309.*

ddd) *Pyrola nostras vulgaris, Flor. Nor. p. 347.*

eee) *Pyrola officinarum vulgaris, waare oeffening p. 552.*

fff) *schol. Bot. p. 5.*

ggg) *hort. Mauroc. p. 141.*

hhh) *Vadem. botan. p. 169.*

iii) *hort. pisan. p. 141.*

kkk) *Pyrola pharmacol. p. 333.*

lll) *Pyrola rotundifolia maior. Tournesf. Alsat. p. 100.*

mmm) *Mater. Med. p. 560.*

nnn) *enum. plant. circa Hal. p. 274.*

ooo) *Pyrola rotundifolia maior. Primit. flor. Petrop. p. 92.*

ppp) *Botan. paris. p. 169.*

qqq) *IRH. conf. Tab. 131.*

rrr) *Jnd. Alt. p. 278. Characterem enim genericum utriusque
subit Tuba incurva.*

sss) *Pyrola rotundi folia minor. Catal. pl. circa. Arc. Tub. p. 123.
in quo natali solo ipse legi minorem vulgarem, nunquam
eam, cuius nomen dedit AVCTOR, raram & montanam
stirpem.*

ttt) *Pyrola folio subrotundo leviter crenato apud TILL. hort.
pif. p. 414.*

Pyrola rotundifolia minor RVPPII uuu), quam cum duriori CLVSII coniungit, videtur minoris varietas esse.

§. IV.

In syluis inter *Nürten* & *Soeterohr* Fungus parvus lubricus, aureus, lamellis raris amplioribus pediculo crassiore 1) repertus est: cui pediculus flavus splendens, latus, in medio linea depressiori notatus: Capitulum leniter pulvinatum vel planum, totum viscidum, superius aurantium, lamellis raris, paucis, crassis pallidioribus. Eam vero syluam egressi, in agello cis pagum *Soeterohr* elegantia sua spectabile vidimus *Papauer erraticum maius flore albo*, varietatem nempe vulgaris rubri, quam pro rarissima habuit C. BAVHINVS 2). Eius mentionem opinione pauciores visi sunt fecisse, MORISON 3), RAIVS 4), VOLCAMMER 5), TOURNEFORT 6), TILLI 7), VAILLANT 8), & BOERHAAVE 9). SUTHERLANDUS 10), copiosus florum albedine variantium nomenclator, hunc quidem non habet. Ungues flavi sunt, bracteae niueae.

§. V.

uuu) flor. Jenens. l.c.

1) MICH. nov. gen. plant. p. 147.

2) PIN.

3) H. OXON. II. p. 277.

4) HIST. PLANT. p. 855. syn. III. p. 308.

5) flor. Noric. p. 317.

6) IRH.

7) hort. pisan. p. 131.

8) Botan. Paris p. 156.

9) ind. alt. p. 280.

10) Vid. hort. Edimburg. p. 260.

Pluvia intercescit diligentiae nostrae, quae ubi coelo ferentiori excepta fuit, in pratis apricis sesquileuca cis Osterodam viae Regiae sinisterius adjacentibus, plantulas aliquas perelegantes legimus. Universum solum tegebatur *Trifolio Lupulino minimo*, quod primus distincta icone & descriptione sufficiente adseruit DILLENIVS. 1) Sed primus id proposuisse videtur THALIVS, cujus vestigia legendo, non sine voluptate aliqua plantas haud paucissimas restituere didicimus, quae ut laterent, fecit iconum defectus, descriptionum brevitates, ac ipsa saepe ubertas congenerum. Describit nempe *Trifolium Lupulinum*, tum aliud, quod Medicaginis species est, sed tertium addit, 2) *minus suffruticans ferme, viticulis multis exiguis, gracilibus & striatis in terra direptans, quosdam etiam dodrantali altitudine erigens, foliis brevioribus, humani ferè cordis (qua nempe figura vulgo pingi solet) aliquam similitudinem exprimentibus, ac pulchrè suis nervis striatis: capitulis florum & racemis seminum iisdem cum priori (Medicagine) Reperitur in aridioribus pratis, marginibus & secus vias.* Sic ille. Folia cordis humani figura & striae foliorum, manifesto indicant, non esse varietatem Medicaginis, cui folia molliora subhirsuta neque cordata sunt. Deinde nostrum esse, ipse locus natalis indicat in apricis & ficcioribus hercyniae sylvae pratis, Quod capitula Medicagini similia faciat THALIVS, videtur ex familiari seculo illo,

1) *Synopsr.* III. p. 31. T. XIV. f. 4.

2) *hercyn. Saxono-Thuring.* p. 124.

illo neglectu minutioris observationis factum esse. Dignoscitur a reliquis facile, foliis concinne striatis hilo majori excisis, capitulo vix ultra novem flosculos habente, ipsa statura humiliori cum duritie tamen et fruticosa natura coniuncta. Si coniecturae locus esset, *Trifolium lupulinum alterum minus*, *Catal. plant. circa Cantabr.* p. 166. & *Cat. Stirp. Angl.* p. 290. omnino cum hoc nostro coniungerem. Ea enim RAIUS locis modo citatis dicit omnium Trifoliorum Anglicorum minima esse, cum *Trifolium Lupulinum alterum minus in Hist. Plant.* 949. & *Syn. III.* p. 330. caules habere dicat etiam ramosiores & maiores quam vulgare Lupulinum maius. Verum longe certiora synonyma sunt, *Trifolium luteum Lupulinum minimum* H. OX. 3) SVTHERL. 4) IRH. BVX-BAVM, 5) VAILL. 6) *Trifolium pratense Lupulinum annuum luteum omnium minimum, foliis cordatis, siliculis compressis, monospermis* MICHEL. 7) *Lupulinum minimum* RVPP 8) & GEMEINHART. 9)

§. VI.

Abundant ea prata in primis Orchidibus. Inter quas solam excitare libuit *Monorchin*, cum altera, quae odore

3) II. p. 142.

4) *hort. Edimb.* p. 341.5) *enum. plant. circa Hal.* p. 325.6) *Botan. Paris*, p. 96.7) *nov. gen. plant.* p. 29. Annon huc etiam *Trifolium arvense Lupulinum supinum minimum subluteum folio cordato*. MICHEL. apud TILL. p. 168 ?8) *flor. Jenens.* p. 207.9) *plant. circa Laub.* 69.

odore hirci minor est. MONORCHIS equidem habitu & staminum fabrica Orchis est, differt galeae duobus foliis non ut in Orchide solent simplicibus, sed ex scutulo pallido spinulam producentibus 1), defectu calcaris, radice vnica, substantiae paulo firmioris. Odor suavis & mel-leus est. Admiratio subit, quando apud CB. vnicum synonymon video CLVSII, 2) cum dubio de alio syno-nymo C. Gesneri. Namque praeterquam quod de C. GESNERI 3) stirpe dubium nullum sit, manifeste huc pertinet, *Satyrii VII. prima species in apricis montibus TRAGI.* 4) deinde *Triorchides LOBELIANAE*, quibus rotundi bulbi sunt. & quas nemo mortalium post GEM-MAM distinctas vidit. Sunt hae *Orchis frisia littoralis* *sive triorchis lutea tertia LOBELII* 5) ex qua nata est *Orchis Frisia littoralis* LVGDVN. 6) PARKINS 7) AMBROSI-NI. 8) *Testiculus luteus: Orchis lutea* TABERN. : 9) *Or-chis*

- 1) conf. opt. Icon. MICH. pro labello inferiori etiam IOH. BAVHINI.
- 2) *Orchis pusilla alba odorata* EIVS Pann. p. 239. *Orchis VII. hist. p. 269.*
- 3) *Satyrii species quam monorchin dixeris* GESN. hort. Germ. p. 279.
- 4) *herbar. p. 782.* altera vero species in uliginosis pratis autumno florens est *Orchidastrum* MICH. cuius & icon adest.
- 5) *Icon. 186.* icon exterior: folia vero hirsuta valde anom-ala sunt. Nostram esse & radicum forma & floris effigies rudior indicat. Ejus autem *Varietas Orchidastrum* videtur.
- 6) *hist. gener. p. 1560. ic. int.*
- 7) *Theatr. Botan. p. 1355.*
- 8) *Phytolog. p. 394.*
- 9) *Icon. p. 670.*

chis lutea hirsuto folio CB. 10) MORIS. 11) *Orchis Frisia lutea* MERRET. 12) *Orchis Frisia hirsuta* IB. 13) RAL 14) *Orchis Frisia hirsuta littoralis Lobelii* CHABR. 15) Deinde huc facit *Orchis minor Leodiensis* LOBEL. 16) AMBROS. 17) ex qua prouenerunt *Triorchis lutea Gemmae* LVGD. 18) *Triorchis lutea altera* CB. 19) RAL. 20) *Triorchis lutea Leodiensis* PARKINSONI. 21) & uti plane videtur, *Triorchis lutea I.* TABERNAEM. 22) Tandem huc etiam referenda est *Triorchis lutea flore luteo sive Basilica minor, serapias* & *Triorchis Aeginetae* LOBELII. 23) quae eadem est *Triorchis lutea flore luteo Gemmae* LVGDVN. 24) *Triorchis lutea II.* TABERN. 25) *Triorchis lutea*

10) *Pin.*

11) *H. Oxon.* III. p. 497.

12) *Pin. rer. Brit.* p. 87.

13) *hist. univ* II. p. 769.

14) *hist. Plant.* p. 1717. cum signo ignotas indicante

15) *Sciagraph.* p. 252.

16) *icon.* p. 187. in semine.

17) *phytolog.* p. 394.

18) *hist gener.* II. p. 1561.

19) *Cat. plant. circa Basl.* p. 23. indicata in monte *Wassers Gall*, ubi nemo vidit distinctam stirpem a *Monorchide* totius helvetiae familiari planta.

20) *Cat. plant. exter.* p. 193.

21) *Theatr.* p. 1355.

22) *icon.* p. 677. licet paulum a *LOBELIANA* inmutata sit.

23) *icon.* p. 187. exterior.

24) *hist. gener.* p. 1561.

25) *Icon.* p. 677.

lutea folio glabro CB. 26) MOR. 27) RAI. 28) *Triorchis lutea altera Gemmae folio glabro* PARKINSON 29) Quare non erat, cur quinque nomina noua obrutae iam huius herbulae historiae inferret MENZELIVS 30) neque erat cur in MENZELIO confisteret MICHELIVS 31), ante quem tot fuerant huius Monorchidis descriptores, & inter eos eximius CLVSIVS atque I. BAVHINVS. 32) Alias etiam icones dederunt LOESELIVS 33) & RVPPIVS 34) non optimas tamen, & nomina PARKINS. 35) MORISON, 36) RAI 37) MERRET 38) PLVKNET 39)

26) *Catal. plant. circa Basil.* p. 23. circa arcem *Birseck*, vbi a nemine hucusque alia reperta est, & *Pin.*

27) *H. ox.* III. 497.

28) *Catal. plant. extr. Brit.* p. 193. & *Hist. Plant.* p. 1217. cum signo indicante sibi ignotam fuisse.

29) *Theatr. Bot.* p. 1355.

30) *Pugill. stirp. rar. post Lexicon*, cum figuris mediocribus Tab. V. Eadem exstant etiam apud RAIVM p. 1216. 1217. & MOR. III. p. 497.

31) in ejus historia novo nomine proposita *nov. gen. plant.* p. 30.

32) cui est *Orchis parva autumnalis lutea* II. 768.

33) *Orchis coleo unico seu monorchis flosculis pallide viridibus flor. pruss.* p. 154. Icon n. 61. an huc etiam referenda *Ophris monophyllos bulbosa* id. p. 180. & Ic. 57?

34) *Flor. Jenens.* T. II.

35) *Orchis pusilla odorata* *Theatr.* p. 1354.

36) *Orchis odorata moschata, sive monorchis* *H. ox.* III. p. 499. quo nomine & CB. & AMBROSINVS vsi fuerant.

37) *Hist. plant.* p. 1217. eod. nomine & *Syn.* III. p. 378. in *Cat. stirp. Angl.* p. 217. nomine PARKINS utitur.

38) *Pin. rer. brit.* p. 87. eodem.

39) SCHEVCHZER 40) vt mirabile fit longe magis, quod omissa fit a TOVRNEFORTIO, Galliae forte non indigena. Nomen antiquum *Monorchis* efficax & breve videtur, neque malletm illud HERMINII quod inposuit CL. LINNAEVS 41)

§. VII.

Paulo propius speculam sed in eodem prato, fictiori tamen loco, nascitur frequens *Orchis odore hirci minor*, cui *Folia* angusta cauli adpressa, *spica* florum laxa odore cimicum, *Cucullus* ita arctus vt trifolium esse iurares, colore aut viridi aut obsolete purpureo, aut misto ex utroque, cum lineis saturatoribus: Duo Petala acutiora latent inter reliqua: *Apices* pallidi; *Barba* trifida ad ouarium reflexa, segmentis lateralibus vno alteroue dente insignibus, medio mucronato, viridis aut ex purpureo virens, punctis in medio rictu purpureis. *Calcar* purpureum parallelum ouario. Hanc speciem num DODONAEVS a) atque CLVSIVS b) descri-

39) *Almag. Bot.* p. 271. nomine CB.

40) eod. It. VII. p. 516. cum charactere.

41) *Flor. Lapon.* n. 317.

a) *Minores testiculi huius generis* 4. (nempè Morionum) DOD. *pl. Coron.* p. 216. & *Pemptad.* p. 236. videtur ex colore vario, odore ingrato, & quod vix alia Orchis sit, cui hae voces DOD. tribui possint.

b) Pro *Orchide* VI. *Histor.* p. 268. Convenit odor; sed color, & spica arcta, non admodum respondent. Coniunxit tamen VAILLANTIVS. Natae sunt ex stirpe CLV-

scripserint, non satis liquet; de LOBELIO c) vero res extra controuersiam est, cuius prima Icon, neque mala est, habitu etiam reflexo expresso, licet TABERNAE-MONTANI d) figura etiam magis placeat. VAILLANTIVS e) non nisi flores dedit. Descriptio praestantissima est RAII f) Caeterum LVGDVNENSES g) CASPAR BAVHINVS, h) IOH. BAVHINVS, i) CHABRAEVS, k) PARKINSONVS, l) AMBROSINVS. m) MORISONVS n) NYLAND o), MAGNOL, p) TOVRNEFORTIVS,

C 2

TIVS,

SII, *Orchis odore hirci minor spica purpurascens* CB. IRH. *spica purpurea* H. OXON. III. p. 492. *Orchis Batavica* IB. II. 764. CHABR. p. 250. *Tragorchis batavica* Clusii PARK 1049.

- c) *Tragorchis minor* & *verior* C. *Gemmae f. coriosmites* & *Coriophora flore instar cimum* LOBEL. IC. p. 177.
- d) *Testiculus hircinus* III. *minor*. Icon. omn. stirp. p. 672.
- e) *Bot. Paris* T. XXXI. f. 30. 31. 32. absque nomine. Idem nomine a CB. adcepto describit *Bot. Par.* p. 149. & *varietatem* addit *flore subviridi*.
- f) *Hist. plant.* p. 1213. *Tragorchis minor flore fuliginoso*.
- g) *Tragorchis minor* & *verior* *Gemmae* LVGD. 1557.
- h) *Orchis hirci odore minor* PIN.
- i) *Tragorchis minor flore fuliginoso* II. p. 764.
- k) *Sciagraph.* p. 250. eodem nomine.
- l) *Tragorchis minor* & *verior* *Theatr.* p. 1349.
- m) nomine C. B. *Phytol.* p. 392.
- n) eodem H. OXON. III. p. 491. S. XII. T. 12. f. 10.
- o) *kleene Bockskullekens nederl. kruytb.* p. 279.
- p) *Bot. Monspel.* p. 192. H. R. M. p. 149. nomine C. B.

TIVS. q) PLVKNET, r) DILLENIVS, s) RVPPIVS, t) LINDERVS u) BVXBAVMIVS, x) TILLIVS, y) ERND-TELIVS, z) &c. eius meminerunt, & hi fere in indu-
stria priorum adquieuerunt.

§. IIX.

Ad asperas rupes, quae ea prata finiunt, frequens est *Turritis minor*, quae & ipsa videtur descripta a THALIO, a) nomine *Pilosellae siliquatae maioris*. Adcedit locus natalis in aridis, folia ad terram longa & aspera, siliquae & flores. Id vnum non respondet, quod caulem foliis pene carere dicat. Et eo videtur respicere icon b) D. quam CAMERARIVS *minori speciei* adtribuit. Prima a THALIO descriptio est I. BAVHINI,

q) *Hist. des Pl. aut. de Par.* 508. IRH. eodem.

r) *Orchis foetida III. f. birci odore minor. Almag. Bot.* p. 271. quo & RAI *Catal. stirp. Ext.* p. 191.

s) *Cat. Plant. circa Giess. nasc.* p. 85. nomine C. B.

t) *Flor. Jenens.* p. 239.

u) *Tournesf. Alsat.* p. 44.

x) *Enumer. plant. circa Hal. nasc.* p. 242.

y) *Hort. Pisav.* p. 124.

z) *Virid. Warsaw.* p. 85.

a) p. 84. neque videtur hanc praetervidere potuisse. Stirpem THALIANAM peculiarem facit C. BAVHINVS, dicitque *Bursae pastoris similem siliquosam maiorem seu maioribus foliis & conjungit Aizoon Telephium LVGD.* p. 1131. cuius icon mala est, descriptio non recedit. Inter stirpes CB. nulla planta reperta est hoc nomine insignita.

b) *ic. VII. post Thal.*

HINI. c) Eadem macilenta tota obducit *Lichen* in *Alpibus* etiam visus, cui expansio est nigricans, tuberculosa, aliquando in sphaerulas ex cyaneo atras congesta, per quam denso ordine sparguntur scuta magna, variae figurae, rufa, in quibus frequentia puncta nigra absque lente conspicua. Pertinet omnino ad ordinem MICHELII xxxvi. qui adeo adfinis est *Lichen-Agaricis* & in primis *disci formi punctato nigro*, qui in ligno arescente reperitur, vt diuersitatem exhibere non sit facillimum. An *Lichen pulmonarius saxatilis minimus fuluus foliis pulposis* MICHEL. d)

§ IX.

Supra OSTERODAM syluae incipiunt ex *Abiete rubra*, *altae* & late patentes. In iis ad cliuibus locis, & vbi arbores excisae sunt, *Digitalis purpurea*, & *Chamaenerium vulgare latifolium* vbique nascuntur speciosa pulchritudine. Ad humecta vero viarum, frequens est per omnes *hercyniae* syluas *Cardamine annua* exiguo flore, quam THALIVS nomine *Nasturtii montani maioris* 1) primus descripsit, nisi eadem fuerit *Cardamine Alpina media* CLVSH, 2) quae tamen, cum folia dicatur habere hirsuta & aspera, non penitus respondet. Atque confimilibus locis prouenit *Cardamine IV. Dalechampii* 3)

C 3

filiquis

c) *Herba S. Alberti Barbarea muralis, de plant. a Divis nomen hab. p. 9.*

d) O. xxxvi. p. 107. n. 2.

1) *Hercyn. Saxonothur. p. 79. Icon non mala I. BAVHINI.*

2) PANNON. p. 455. absque icone.

3) quae omnino videtur primum etiam proponi a THALIO,

filiquis, semine, flore, simillima, sed caule & foliis hirsutis, foliis praeterea imis integris, superioribus non eleganter tridentatis, ut in priori, sed vagis, atque vage incisiss, pinnis rarius ad pediculos confluentibus. Vulgare etiam hic est *Equisetum sylvaticum tenuissimis setis*: Tum *Melampyrum montanum floribus minoribus flavis*. Hoc primum a BURSERO 4) dictum videtur, nomine *Melampyri parvi Alpini*, id enim locus natalis indicare videtur, cum in Iurassi & alpium inferiorum sylvis, & vniuersa Hercynia frequens sit. Idem videtur *Melampyrum latifolium floribus paruis luteis* CELSII apud LINNAEVM. 5) Hanc stirpem pro varietate *Melampyri vulgaris* habet amicissimus LINNAEVS. Verum proportio diuersissima contrarium videtur indicare. Est nostro habitus ramosior, folia magis nutantia, floris hiatus magis patulus, flos tandem vniuersus altero tanto minor in stirpe etiam proceriore quam est vulgare, & aequabili flauo colore tinctus, qui in vulgari albus est rictu flauo. Quod autem noui generis loco sit proposita olim a nobis, visum est hic rationem indicare. Quum in sylvis Iurassi versus autumnum anni 1734. copiose id legerem, manifesto vidi labium inferius trifidum esse tribus nempe profundis dentibus incisum. Verum *Melampyri* Character

sub *tertia specie sisymbrii aquatici* p. 107. quod iam suspicatus est I. BAVHINVS. Icon elegans pro paruo specimine CAMERARII EPIT. p. 270. pro *Sio Aquatico altero*.

4) ACT. SVECIC. ann. 1724. p. 508.

5) *Flor. Lapon.* p. 240.

racter a TOVRNEFORTIO, 6) RAIIO, 7) BOERHAEVIO, 8) KNAVTIO, 9) ita erat constitutus, vt labium inferius integrum pro maxima distinctionis nota adesset. Quare existimaui, nactum me esse haud obscuram diuersitatis notam, donec sequente aestate, sed emissa iam irreuocabili scheda, comperii, omnia nostra Melampyra eodem modo labium inferius habere tridentatum, manifestius quidem hoc & vulgatius *latifolium luteum*, & *violaceum*, quod & RIVINI Iconibus exprimitur, 10) obscurius illud *coma purpurascens*, 11) verum & id satis etiam manifesto. Quare nouo argumento didici, nunquam alienis oculis videndum esse, nunquam praecipitandas obseruationes, quae a serioribus annis maturitatem in vsus publicos expectant.

§. X.

Frequens in iisdem syluis omnibus est *Dentaria heptaphyllos baccifera*, quam vbique fere floribus atque filiquis absque vlla sobolis generatione marcescentibus offendi, baccis vero ex aliquot acinis compactis ad alas foliorum sedentibus. Quae planta quoties superior scapus absque

6) IRH. p. 173. & icon. Characterist. T. 78, D.

7) Method. plant. p. 91.

8) Ind. alt. p. 236.

9) Meth. genuin. p. 108.

10) monop. Irreg.

11) cui labium inferius integrum pingitur a TOVRNEFORTIO l. c. & RIVINO,

absque foliis imis pinnatis decerpitur, fit iconi similis, quam pro *Coralloidis alia specie* videmus apud COR-
DVM, 1) & pro *Dentaria angustifolia baccifera* pecu-
liari apud BESLER. *Hort. Eyst.* 2) Ex qua nata est spuria
species, *Dentaria baccifera foliis Ptarmicae* CB. repetita
sed cum asterisco a RAIIO. 3) Obiter etiam notamus in
icone, quae a KENTMANNO communicata, adest in
CORDO pro *Coralloide*, 4) male baccas omittas esse
foliaque terna depicta; DODONAEVM 5) vero stir-
pem CORDI, quae certo nostra est, cum *pentaphylla*,
& *heptaphylla* minus recte coniunxisse: Heluetia enim,
vbi plurima nascitur *quinquefolia* & *septifolia* DODO-
NAEI, caret baccifera, cuius in vniuersum habitus multo
est minor & tenerior, & filiquae, si quidem perficiun-
tur, exiliores.

§. XI.

Sylvas vbi reliquimus, iam proximi oppido CLAVS-
THAL, prata humecta offendimus, in quibus inmen-
sa erat vis stirpis, quae insolita specie oculos perstrinxit,
quam ipsam sequentibus diebus frequentissimam ad riui-
lum *die Innerste* prope opera metallica, & denuo
GOSLARIAE, semper ad aquas vidimus. Radices erant
graciles, repentes albae, *Caules*, alias erecti, procum-
bebant

1) *Hist. Plant. L. II. c. CXI.*2) *Aest. Ord. VII. tab. 12. fig. 2.*3) *Hist. plant. p. 785.*4) *l. c.*5) *Pempt. II. L. I. c. 7.*

bebant saepe admodum ramosi, glabri caeterum, teretes & striati. *Folia* virentia varia, ima subrotunda, angulosa, paucis dentibus incisa, subhirsuta: haec ex radice ante natum caulem, & ad laterales stolones. In imo caule alia, *Barbareae* foliis adfinia, praeter bracteam latam sinuatam recipientia aliquot graciles pinnas ad pedunculum eundem, haec glabra. Superiora denique glabra, satire virentia, ambitu dentato: vltima integra. *Flores* copiosi ad summos ramos non adpressi caulibus, sed vagi magis. *Calyx* quadrifolius, pallens, minor petalis. *Petala* quatuor subrotunda lactea. *Siliquae* sparsae & a caule recedentes, vniciales & vltra, feminibus incrementibus distinctae, vt pene articulatae videantur. Quae cum viderem, a *Turritide vulgari ramosa*, cuius fere faciem prae se fert, distinxì facile, foliis & flore maiori: A *Leucoio verno perenni albo*, cui adfinis videbatur aliquo modo, foliis glabris & pinnatis tenuibus. In scriptis Botanicorum duae obuiaae sunt stirpes nostrae similes. Altera *Thlaspios generibus cognata planta* THALII, 1) cui coniungo *Nasturtium montanum* SCHWENKFELDI 2) *Nasturtium Barbareae foliis* C. BAVHINI 3) PARKINSONI 4) RAI, 5) *Nasturtium Alpinum Barbareae foliis* BURSERI apud C. BAVHINVM. 6)

1) *Hercyn.* p. 122.2) *Stirp. Siles.* p. 145.3) *Pin.*4) *Theatr. Bot.* p. 828.5) *Catal. stirp. extra Brit.* p. 188. *Hist. plant.* p. 817. cum Asterisco.

HINVM. 6) Atque de hac *Thaliana*, omiffa a recentioribus, neque vifa RVPPIO, DILLENIO, LOESELIO &c. dubium nullum erat, quin ipfa ftirps noftra effet. Verum in recentioribus fcriptis offendi *Turritidem minorem foliofam* PETIVERI apud RAIVM, 7) quae foliis imis hirsutis, fuperioribus glabris, filiquis a caule abfcedentibus, noftrae fatis videbatur adfinis. Sed Icon *Brassicae spuriae exilis hirsutioris subrotundis foliis caule magis foliofo* PLVKNETI 8) admodum a noftra recedit, foliis rotunde dentatis, & habitu erecto, ita vt fi adiungas hirsutiem, fimilior fit *Turritidi minori*. Quare cum *Nasturtii* nomen ferri non poffit, *Sisymbrii* nomine infigniendam existimaui, quo *Turritis vulgaris ramosa* ob fparfas filiquas referenda videtur. Licet, vt veram fatear, limites *Leucoii*, *Hesperidis*, *Sisymbrii*, *Eryfimi* & *Erucae*, non ita conftituti videantur, vt certas diftinctionis notas fubpeditent. Dixi itaque *Sisymbrium palufre album, foliis imis Barbareae, reliquis integris dentatis*.

XII.

In iisdem elatioribus, fed humidis tamen pratis frequens nascitur ARNICA, quam in fasciculos colligatam fub feneftris aedium ubique per fyluam hercyniam ficcari vidimus. Semiflofculi in ea femen habent pappo coronatum, quare a *Doronici* genere ad *Solidaginem* remota eft a VAILLANTIO, 1) & eandem ob

6) *Prodr.* p. 45. ex *Austria*.

7) *Synopf.* p. 294.

8) *Almag. Botan.* p. 70. & T. 80. f. 2.

1) *Solidago foliis oblongis neruofis plerumque coniugatis* *Memoir. de l'Acad. des fc.* 1720. p. m. 380.

ob rationem in proprium genus constituta ARNICAE nomine a Cl. MOEHRINGIO. 2) Quae eadem ratio *Doronicum latifolium* magno flore iunget *Solidagini*, contra quam visum est VAILLANTIO, 3) vti repetito in Alpibus Helueticis obseruavi. In hac stirpe a CLVSIO & IOHANNE BAVHINO, quod rarissime fit, & a LINNAEO dissentire cogimur, qui omnes duas faciunt huius stirpis species. Et CLVSIVS quidem, in *Pannonicis* proponit *Doronicum Austriacum* IIII. 4) caule in summa parte ramoso, foliis plantagineis modice acuminatis, idque coniungit cum stirpe SIMLERI, 5) *Mutterwurz* dicta, in Heluetae alpinis & subalpinis pratis frequente. Idem in magno opere, iconem eandem pro *Doronico Pannonico* VI. 6) cum alia descriptione ponit, descriptioni vero Austriaci quarti, nouam addit iconem, folia exprimentem acutiora, atque florem vnicum, altero tamen ex ala folii subnascente. In quibus euidentis est, optimum Virum non satis sibi constare: Hoc etiam caput cum festinatione aliqua scriptum esse, vel inde adparet, quod sub finem *Quartum*

D 2

tum

2) *hort. priuat.* p. 106.3) *l. c.* p. 390.4) *Pannon.* p. 520. & *ic.* p. 522. vt absque iusta ratione moneat I. BAVHINVS alienam iconem *Doronici* serrati adpositam esse, ea enim ad IIII. spectat, ipso titulo id indicante.5) *de Vales. & Alp.* p. 333. quae tamen omnia ex ARETHII, ciuis mei, Itinere per *Stockhorn* & *Nessum* montes exscripta sunt, exp. p. 234. b. apud CORDVM editionis GESNERIANAE.6) *Histor. Plant.* p. xviii.

tum Doronicum 7) cum SIMLERI stirpe coniungat, quod nempe quartum fuerat in Pannonicis, in historia num quintum an sextum sit, non satis liquet, quartum certe non est.

IOHANNES BAVHINVS descriptionem *Doronici Quarti in Pannonicis*, & V. in *historia*, recenset sub titulo *Doronici Germanici foliis binis ex aduerso nascentibus villosis*. 8) *Doronicum* vero nouum Pannonicum VI. cum stirpe MATTHIOLI & omnium Auctorum coniungit, nomenque facit *Alismatis Matthioli siue Plantaginis montanae*. 9) Vbiliquido adparet, a stirpe MATTHIOLI & aliorum scriptorum, male separari *Doronicum Quintum* CLVSII in *historia*, (vt quod in Austria, Francofurti & in Belgicae montanis nasci testatur CLVSIVS) & coniungi cum stirpe peculiari Hungarica. DALEVS certe ita secutus est CLVSIVM & IOH. BAVHINVM, vt *Doronicum germanicum* & *Arnica officinarum* 10) suspectum habeat naturae venenatae; *Alisma* 11) vero officinarum pro egregio vulnerario laudet, excitatis locis in EPHEMERIDIBVS NAT. CVR. 12) manifesto de Arnica agentibus. CL. LINNAEVS vltimo loco causam egit CLVSII & IOHANNIS BAVHINI, & duas stirpes fecit aliam monanthon, 13) foliis acutis, quam *Doronicum foliis lanceolatis* vocat, & coniungit cum

7) p. XIX.

8) *Hist. Vniv.* III, L. XXV. p. 19.

9) *ibid.* p. 20.

10) *Pharmacolog. suppl.* p. 51.

11) *ibid.*

12) FEHR. *Dec. 1. Ann.* IX, & X. Ob. II. cum Ic.

13) *Flor. Lapon.* 305.

cum Alismate IOH. BAVHINI, & cum *Doronicum VI. Clusii*, sed praeterea cum eodem *Doronicum III.* in *Pannonicis* quod in *historia V.* est. Aliam vero speciem facit polyanthon foliis obtusioribus, quam dicit *Doronicum foliis oblongo ovalibus*, 14) eamque absque CLVSIANO synonymo cum stirpe MATTHIOLI 15) SCHEVCHZERI 16), RVPPII 17) cum Arnica nempe officinarum coniungit. Quae in re vim infert optimus LINNAEVS CLVSIO, qui *Doronicum suum V. Germanicum* nunquam monanthon descripsit, sed ramis aliquot in summitate, neque depinxit etiam. Deinde CLVSIANVM *germanicum in Austria, Belgio & Francofurti* nascens auellit a stirpe vulgata Germaniae RVPPIO, SCHROEDERO, MATTHIOLO & SCHEVCHZERO dicta, & peculiarem facit *summarum alpium*. Videtur omnino CLVSIANA enarratio confusionis habere aliquid, Iohannes vero BAVHINVS stirpem V. CLVS. in *histor.* exscripsisse sibi non cognitam; & plantam ramosam sibi visam, cum ramosa etiam VI. CLVSII pro distincta posuisse. Neque enim facile stirpes multiplicat, nisi quando post alios loquitur. LINNAEVS tandem varietates duas ante oculum habuit. Nos ipsi in *Gotthardo M. & Valle Vrserana* *Doronicum* vidimus monanthon, foliis ad caulem aut minimis aut nullis, humile, foliis acutis asperioribus. In humilioribus vero *Vallis Haseliae*, & in sylva hercynia, *Doronicum* caule ramoso folioso multifloro, fo-

D 3

liis

14) *Flor. Lapon.* 304.15) *Alisma*, ed. 1565. p. 933. 934.16) *It. I.* p. 36. cum nomine CB.17) *Flor. Ienens.* p. 141.

liis mollioribus obtusis, plantagineis. Sed facillime per omnes intermedios 18) gradus demonstrare possumus, eandem esse stirpem quae in editis & frigidioribus vti fieri solet, aliam faciem induit ab ea, quam in riguis vallibus prae se fert. Quare cum CASPARE BAVHINO & VAILLANTIO, vtramque stirpem CLVSII coniungendam esse censemus, & vtramque praeterea LINNAEI, in admittendis varietatibus alioquin non facilis Botanici.

§. XIII.

Vberrime in eisdem pratis prouenit *Bistorta*, quam ab omni aevo in duas species distinxerunt, praecedente iam ciue nostro BRVNfelsio: 1) atque ita definiuerunt, vt alia radice magis complicata, folio vero planiori esset, qualis est icon CAMERARII 2) alia vero radice minus intorta folio vero rugoso & sinuato qualem pulchre expressit DODONAEVS. 3) Verum quando *Bistortae* exemplaria ex *Iurasso*, ex *Alpibus* variis, ex humidis ditionis *Bernensis*, ex *Bructero* & *sylua hercynia*, vario loco

18) Aliquando enim Alpina specimina biflora aut triflora sunt, alias in humilioribus vallibus nascuntur uniflora. Folia etiam omnia neruosa, acumen per infinitos gradis variabile habent.

1) Foliis rugosis *Naterwurz das männlein* I. p. 62. foliis vero planis icon prior p. 61. absque nomine.

2) ex GESNERIANIS *Epit.* p. 683. descriptio vero sinuata habet.

3) *Hist. Plant. Pempt.* III. L. I. c. IX. p. 332. bené, qua icone usus est LOBELIVS *Icon.* p. 292.

loco & tempore lecta confero, fateor, me quidem veram diuersitatem non reperire. Folia alias plana, amplissima & pedalia, exigua alias & plicata. Radix aut recta aut semel, bis, ter intorta, statura denique variant. Sed ita, vt alias plana folia cum 4) simplici radice (in BRVNCTERO M.) alias folia sinuata cum radice ter intorta visa sint. 5) Quare valde vellem veras & interiores diuersitatis huius notas edoceri.

§. XIV.

Altera die obiimus operas metallicas, atque in pratis circa CLAUSGHALIAM, praeter *Violam tricolorem repentem*, frequens vidimus GERANIVM, de quo dudum multa fuit nobis dubitatio. Habitus ipsi est pene qui *fusci*, foliis semper in lobos ad dimidium sectis, nunquam ad pedunculum vsque, *floribus* binatis, *calyce* glabro, aut subhirsuto, aut hirsutissimo, magna enim varietas etiam in eodem specimine est: *Petalis* ambitu rotundo, purpureis perpetuo sed vel obsoletis magis, vel saturatoribus, nunquam coeruleis, picta lineis aliquot tinctioribus, umbilico albo; *Staminum* apices cyanei sunt; *Tubae* reflexae fissae purpureae, *Capsulae* monospermae vna cum rostris hirsutae. Hanc speciem in vniuersa heluetia vidi, nempe ad *Birsam*, & *Suzam* in valle *Delemontana* & *S. Imier*, prope *Bernam* in prato quodam adiacenti balneo exteriori, in *Argouiae* sepibus vdis, in *M. Boezberg* supra *Brugam*. in subalpinis ad *Thermas Leucenses*,

4) qualis ferè est Icon prior BRUNFELS Ic. p. 61.

5) qualis icon est MATTHIOLI p. 946.

censes, in montanis circa *Candersteg*. Deinde in omni sylua hercynia in pratis, & *Gottingae* in prato inter syluas *Heimholz* & *Gottingerholz* vberissime. Francofurto idem etiam misit D. D. SENKENBERG, semper ex loco palustri, & humecto. Vt facile adpareat, vulgarem & late nascentem stirpem esse. Quo magis mirum videri possit, difficillime eam extricari, atque ab adfinibus distingui posse. Ab eo quidem quod *Gratia Dei germanorum* dicitur. 1) distinguitur facile foliis simplicioribus, non ad pediculum adeo sectis, floribus neque coeruleis, neque pictis, minoribus denique. Loci certe natalis ratio efficit, vt necessario huc pertineat *Geranium batrachoides Dodonaei flore purpureo magno THALII*. 2) *Geranii tertia species similis montanae GESNERI*, 3) quam cum *bistorta* frequentem nasci dicit, & *Geranii montani species foliis asperioribus quae mas eiusd. in append.* 4) (ibi vero prior species, qua haec *mas asperior* esse dicitur, videtur ad *Geranium phaeum siue fuscum* 5) referri debere)

Gera-

- 1) In *helvetia* hoc sponte nasci, & CB. in *Basil. catal.* p. 89. & IB. III. p. 476. adfirmant. Nobis nunquam spontaneum visum est. Quare cum Fratres optimi hoc in *Helvetia* ponant, dubitare licet, an non idem Ipsi viderint quod nos adeo frequens inuenimus.
- 2) p. 44. loco natali eodem. vidit *albo* flore.
- 3) *hort. Germ.* p. 260. in pratis vdis cum *Bistorta*.
- 4) *app.* p. 292. 6. hoc DILLENIVS in *Hort. Eltham.* ad suum *palustre flore sanguineo* refert.
- 5) quod foliis est hirsutis & simillimis nostro, sed minus asperis, neque omitti potuit a GESNERO, cum in *Helvetia* non sit infrequens.

Geranium alpinum SCHWENKFELD 6); *Geranium Batrachioides parviflore* BURS. act. Suecic. p. 532. ex syluis Heluetiae; *Geranium batrachioides maximum minus laciniatum folio Aconiti* IOH. BAVHINI 7), SCHEVCHZERI 8) forte & reliquorum. *Gruinalis pratensis maxima folio aconiti minus profunde laciniato* RVPPII. 9); *Geranium Batrachioides montanum* RAI 10) & *montanum nostras* 11) eiusdem, cuius etiam descriptio simillima. Neque videtur fieri posse vt diuersum sit *Geranium Batrachioides alterum* 12) CLVSII, cuius & icon & descriptio conuenit, cum praeterea vix potuerit nostrum effugisse notitiam diligentissimi viri. Verum inde deducta sunt synonyma multa, quorum aliqua vix videntur ad-

mitti

(6) *Stirp. Siles.* p. 85.

(7) qui & ipse cum *Bistorta* nasci dicit & descriptionem exhibet simillimam. Ex eo habet CHABRAEVS. p. 487. Monere debemus quod I. BAVHINVS Clusianam stirpem nunquam viderit, quare sibi obseruatam pro noua proposuit absque synonymo.

(8) *It. Alp.* p. 512. plane ex eisdem pratis, ubi nostram, & ego & I. GESNERVS, & HVBERVS noster saepe legimus.

(9) *Flor. Ieuens.* p. 103.

(10) *Cat. Stirp. Angl.* p. 129.

(11) *Hist. Stirp.* p. 1062. optima descriptio, & *Synops.* III. p. 361. Stirpem suam in *Historia* cum dubii signo, in *synopsi* iam certior coniungit cum CLVSIANA. Ex eo MILLERVS.

(12) *Pannon.* p. 417. & *histor.* p. IC. & C. Icon equidem folia habet profunda & fere ad pedunculum diuisa, quod & RAI dubium fuit. Sed locus natalis alpinus & floris color & foliorum ratio reliqua conueniunt.

mitti posse. Huc nempe *Geranium batrachioides rubrum minus* CAMERAR. 13) Forte & III. eiusdem. 14); *Geranium sanguinarium* TABERNAEMONTANI 15); *Geranium Batrachioides aliud folio Aconiti nitente* I. BAVHINI 16); *Geranium Batrachioides maximum folio Aconiti nitente* CHABRAEI. 17) *Geranium Batrachioides aliud* I. BAVH. 18); *Geranium Batrachioides minus* PARK. 19) *Geranium Batrachioides folio Aconiti* MORISONI 20); & forte multorum aliorum, de quibus minus certos esse licet. Sed miscet hic C. BAVHINVS 21) cum stirpe CLVSII exquisitis verbis excludentis coeruleum colorem, varietates flore coeruleo, & coeruleo & albo, sicque suspicionem mouet haud leuem, ipsum non satis a *Gratia Dei Germanorum* hoc nostrum distinxisse. Quare neque C. BAVHINI neque TOVRNEFORTII 22) neque RVPPII 23) neque TILLII 24) neque LINNAEI 25) stirpem ad

(13) *Hort. Med. Phil.* p. 66.

(14) in *Epit.* p. 602. exhibitum pro *Gratia Dei*, sed foliis parum diuisis nostro propius.

(15) *Icon* p. 62. fere ad CLVSIANAM.

(16) III. p. 476. plane ex Clusio, nulla sua obseruatione.

(17) p. 487.

(18) *Font. Boll.* p. 206.

(19) *Theatr.* p. 704.

(20) *H. oxon.* II. p. 514. ex CLVS. nomine CB.

(21) *Geranium Batrachioides folio Aconiti* Pin.

(22) IRH. eodem nomine.

(23) *Gruinalis pratensis foliis Aconiti Ranunculiue, flor. Ienens.* p. 103.

(24) *hort. Pisan.* p. 66.

(25) *Geranium petiolis bifloris, foliis peltatis multifloris, caule erecto*

ad nostram referre ullo modo possumus, qui omnes eandem tamen CLVSII stirpem suae coniungunt. Tandem & id fateri debemus, nullas nos habere notas satis evidentes, quibus a nostro separemus *Geranium palustre flore sanguineo* DILLENII (26) VOLCAMERI, (27) HOFMANNI, (28) Calyx enim & capsulae glabrae non videntur sufficere, radix, folia & flos & locus natalis conueniunt. Cogimur ergo ab eruditis quaerere, primo, An detur *Geranium Batrachioides folio Aconiti coeruleo flore*, diuersum a *Gratia Dei* quod & a nostro diuersum dici queat; deinde, qua ratione a nostra diuersa sit stirps DILLENII.

§. XV.

In cliuis sterilibus & lapidosis, qui fluuiolo *die innerste* inminent, & ad arenosa viarum prope acruos lapidum tritorum, qui metallo omni iam priuati sunt, tum *Goslariae* similibus locis, magnus prouentus est *Alfines saxatilis* & *multiflorae capillaceo folio*. Hanc primus, E 2 sed

erecto, flor. Lap. 266. ponit colorem ordinarium coeruleum, & admittit varietates ex albo, neque minus coniungit suam cum CLVSIANA & RAIANA stirpe.

(26) *Hort. Eltham. p. 160. T. 134. Geranium Geranii haematodis folio & facie C. G. nov. sp. p. 55.*

(27) *Flor. Noric. p. 186.*

(28) *Delic. sylv. Flor. Altdorff.* Reliqua synonyma a nostro non recedunt, uti icon *Geranii sanguinari maioris* H. EYSTETT. *Cl. Vern. Ord. herb. I. T. IX. f. 2.* & aliud GESNERI. CLVSIANVM vero *haematodes alterum* omnino aliud videtur a *Batrachioide altero*, *Pans. p. 422. & histor. p. cii.*

sed breuissime, descripsit THALIVS, 1) & dixit *Alfines minoris* aliam adhuc speciem. BARRELERIVS, 2) iconem dedit *Anthyllidis Lychnitis annuae seu minoris angusti foliae flore albo*, quae nostram satis bene exprimit. HERMANNVS 3) *Alfinen glabram tenuissimis foliis floribus albis* vocauit, aliamque dedit Iconem. Tertiam PLVKNETIVS, 4) sed minus laudabilem, dixitque *Alfinen caryophylloiden tenuifoliam flore albo punctato*. Quartam MAGNOL 5) sed absque flore, cui est *Alfina Saxatilis Laricis folio minor & minori flore*. Quintam & perfectissimam VAILLANTIVS, 6) *Alfines saxatilis & multiflorae capillaceo folio* nomine, quo & TOVRNEFORTIVS 7) & GARIDELLVS 8) vsi sunt. Alia etiam nomina habent 9) RAIVS, BOCCONE 10) TOVRNEFORTIVS, 11)

(1) p. II. lin. penult.

(2) *Stirp. Gall. Hispan. Ital. ic.* 580.

(3) *Parad. Batav.* p. 12. bené.

(4) *Almag. Botan.* p. 22. & T. 7. f. 3. inde RAI. III. p. 498.

(5) *Hort. Reg. Monsp.* p. 11. & ic. eo nomine usus est TOVRN. in IRH. TILL. *hort. Pis.* p. 8. & ipse MAGNOL *Nov. Char.* p. 259.

(6) *Botan. Paris.* T. II. f. 3.

(7) IRH.

(8) *hist. des plant. aut. d' Aix.* p. 25.

(9) *Alfina pusilla pulchro flore tenuissimo nostras seu saxifraga caryophylloides pusilla flore albo punctato* *Hist. plant.* p. 1033. *syn.* III. p. 350.

(10) *Plant. ex sicil.* p. 22. Tab. 12. *Alfina Bononiensis non aculeata*, iuxta VAILLANTIVM, verum icon vix adgnoscutur, neque nostra planta, etiam senex, aculeata est, neque folia

quam *Aspleni sylvestris* nomine primus descripsit & com-
mode depinxit TRAGVS: 1) Eam in his ipsis syluis in-
uenit THALIVS, 2) & *Struthiopteridem* CORDI vocauit,
atque vix excusabili constantia adseruit a stirpe GESNE-
RI 3) & TRAGI diuersam esse. *Goslariensis* enim planta
cum nostra *Bernae* perquam vulgari in omnibus con-
uenit.

In iisdem syluis nascitur *Filix Lonchitidi adfinis*,
IOH. BAVHINI, quam pro noua proposuit C. BAVHI-
NVS, 4) cum extra dubium positum sit eandem esse
Filicem feminam asperam GESNERI: 5) *Filicem marem ter-
tiam spinosam seu aculeatam* THALII 6) *Filicem spinosam
seu aculeatam* SCHWENKFELDI. 7)

Vulgaris in vniuersa hercynia est *Filix mas non
ramosa petiolis tenuissimis & tenuissime dentatis* CASP.
BAUHINI, 8) quam esse *Filicem feminam mollem* GES-
NERI, 9) *Pteridion masculum* CORDI 10) *Filicem marem
secun-*

1) *herbar.* p. 550.

2) p. 119.

3) GESNERVS CORDIANAE *struthiopteridi* iconem & no-
men TRAGIANI *Aspleni* iunxerat, CORD. *hist.* L. II.
c. 179. p. 171, hunc adcurat THALIVS & quod diuersissi-
mas stirpes miscuerit notat; sed pro GESNERO descriptio-
nes, & ipse locus natalis loquuntur.

4) *Filix aculeata maior* PRODR. p. 151.

5) *hort. app.* p. 292. b.

6) p. 43.

7) *Stirp. Siles.* p. 78.

8) *Cat. plant. circa Bas.* p. 99. & PIN.

9) *Hort. Germ. app.* 292. b.

10) *hist.* L. II. c. 175. est enim diuersitas non ramosae, quare
nolim

secundam teneriorem & molliorem THALII (11) pene certo affirmamus.

Sed & *Dryopteris siue ramosa minor* & *Filix femina minor Thalii* (12) quae *Pteriadion Cordi*. (13) *Filix femina minor laeuior candidiorque* GESNERI (14) *Filicula saxatilis parua & elegans* CAMERARII, (15) *Filix muraria seu minor* SCHWENKFELDI, (16) *Adiantum folio filicis* CASP. BAVHINI (17) hic prouenit. Quae teneritate quadam fragili, diuisione terna, raris, neque pinnatis, sed rutae murariae similibus lobulis, vltimisque acute incis, punctis flauis creberrimis distinguitur.

§. XVII.

In eadem sylua, & in Hercyniae nemoribus, tum circa *Gottingam* frequens est *Lactuca syluestris flore luteo*, quam repetito examinatum, vidimus habere *calycem* tubulatum, qui simplex videri possit, licet ad basin duo paria squamarum adcedentia habeat, *semen* vero latum nigrum compressum, vtrimque acuminatum, quod pappum gerit in *stipite* notabili. Is tamen stipes in
iuni-

nolim cum THALIO ad *Adiantum album filicis folio* referre quae ex genere ramosarum est.

(11) p. 43.

(12) p. 43.

(13) L. II. c. 176. p. 170.

(14) *Hor. Germ. app.* 292. b.

(15) *Hort. Med. & Phil.* p. 60.

(16) p. 78.

(17) *Cat. Basil.* p. 98. & PIN. docente *Herbaris vitro*.

iunioribus stirpibus lactucarum omnium adeo brevis est, ut vix distinguatur. Qua in aetate, cum squamulis ad basin minimis, observata esse videtur Lactuca nostra a Cl. MARTYN, 1) indeque nata occasio nouo creando generi.

Suillus etiam in ea sylua visus est, bulbo crasso purpureo reticulato, Pileo ex ochroleuco subfusco, Poris minutissimis ochroleucis. Substantia & lamellae albiae, coeruleum colorem cito induunt quando laeduntur. *An Suillus crassus superne fuluus & leuis, inferne luteus pulpa rosea pediculo ex fulvo subrubente & velut reticulato*, MICHELI. 2) Difficile dictu, suilli enim etiam magis quam reliqui fungi colorem per aetates mutant.

§. XVIII.

Circa Goslarium, qua ad ad cuniculos montis *Rammeli* iter fecimus, frequens est *Statice*, quam ad pagum *sieber* supra *Herzbergam* denuo vidimus. Elegans etiam *Caryophyllus* ibi nascitur, quem primus descripsit CLVSIVS, *syluestris septimi* nomine; 1) novam vero descriptionem nouo cum nomine dedit RAIVS, 2) historiam eius perfecit tandem DILLENIVS. 3) Multi flo-

1) *It. Phil. Trans.* n. 407. p. 22.

2) *nov. gen. plant.* p. 129.

1) *Hist. plant. rar.* p. 235.

2) *Caryophyllus minor repens nostras*, *hist. plant.* p. 938. & *Syn. III.* p. 335.

3) *Hort. Elham.* p. 402.

rus est. Petala pulchre purpurea sunt, inscripta ad
 vnguem circulo sature admodum purpureo, ultra
 quem frequentia puncta alba; Apices subcoerulei.
Caryophyllus humilis flore unico 4) CASP. BAVHINI
 caule est erecto unifloro, nudo, foliis angustissimis ad
 laricina adcedentibus, flore purpureo puro, radice ma-
 xima brachiata, a nostro diuersissimus & heluetiae in-
 digena. Hunc *Goslariensem* magna copia extra *Wer-
 nigerodam* vidimus, similibus locis arenosis & iuxta vias
 publicas. *Vulnerariam flore ochroleuco* hic & circa
Gottingam aequae vulgarem atque luteam illam. Vi-
 detur de *Lagopodio flore albo* 5) TABERNAEMONTANI
 dubitare IOH. BAVHINVS, 6) quum notet descripto-
 rem ob omissum locum natalem: Sed huc omnino re-
 ferimus. Cum mucrone vexilli carinae & alarum
 purpureo, frequentem circa *Thermas Leucenses* vidi-
 mus, sed *albo penitus flore*, quam videtur IOH. BAV-
 HINVS ex *Gotthardo M.* habuisse.

§. XIX.

Vitis *Goslariae* venis Vitrioli natiui & metalli mi-
 sti ex Plumbo, Argento, Cupro & Sulfure, tum vber-
 rima minerarum omnis generis collectione SCHLVTE-
 RIANA, iis tandem fabricis quibus sulphur ex pyrite
 excoquitur, *Harzburgum* petiuimus ad pedem Montis
 Bru-

4) huic stirpem suam coniungebat RAIVS. l. c.

5) Icon. p. 525.

6) *hist. plant. univ.* II. p.

Brueteri situm, ita tamen vt lenta adcliuitate per montanam planitiem dumetis obsitam, ad verum demum montem sero perueniatur. Ipse Mons, vt qui a palude dictus sit, vliginosus est totus, syluis nudus, circa verticem congestis absque ordine lapidibus, interceptisque haud modicis foueis molestus. Vertice nudus & lapidosus, vndique libere oculos late per vrbes agrosque errantes dimittit. In eo culmine commodum exstructa est casa, ad nocturna frigora arcenda perquam necessaria iis, qui solius spectaculi gratia montem ascendunt. Altitudo rudi aestimatione, quae *Iurassi* fere, neque recedunt obseruationes Geometricae, est autem ea ad bis mille pedes Rhenanos. Descensus inde rapidus ad *Ilfenburgum*, quo paucis admodum horis descendendo peruenitur per syluas abiegnas. Stirpes paucissimae Alpinae, sed aliae quaedam nostris inuisae, insolita sua pulchritudine mihi gratissimae fuerunt.

§. XX.

In primis nemoribus prope *Harzburg*, *Anagallis lutea nemorum*, in planioribus hic terrarum rarior, & *Dentaria baccifera* frequens est. Verum ad vias passim procumbit & serpit *Veronica supina Teucris folio*, foliis suis rarioribus, rotundioribus, & amplioribus, floribus minus conspicuis rubellis ex alis foliorum erumpentibus, ouariis valde latis & compressis, caule humum non relinquente se distinguens a *rotundifolia minori*. Eam COLVMNA pulcherrime depinxit & nomen dedit *Alyssi Dioscoridis montani* 1) cuius Iconem

1) *Ecphr. stirp. rar.* L. I. c. 121. p. 286. Ex eo plerique alii,
in
inde

in peruetusto codice visam non recedere a stirpe sua ad-
 feuerat. Alia icon est RIVINI in posterioribus tantum
 exemplaribus 2). Non in Italia solum, sed & in Germa-
 nia nasci, diligentia IVNGERMANNI 3) RVPPII 4), DIL-
 LENII 5) docuit, in Anglia etiam prouenit RAIIO 6) teste.
Heluetia quidem, & *ager Parisinus* ea carent.

§. XXI.

In iisdem humilioribus syluis non solum *Pyrola folio
 mucronato serrato*, in vniversa Hercynia sylua frequens,
 F 2 sed

inde enim nata *Chamaedry spuriae* adfinis *rotundifolia
 scutellata* C. BAVHINI. *Alyssum montanum* COL. PARKINS.
 p. 590. *Veronica rotundifolia scutellata aut biscutata hederaceae
 folio* H. OXON. II. p. 321. PLVKN. *Almag. Bot.* p. 334. *Veronica
 supina Teucris folio* ELEM. BOT. MAGNOL. H. R. M.
 p. 203. IRH.

2) *Veronica procumbens*. Monop. Irreg.

3) nulla enim alia stirps ab eius excessu in Germania visa est,
 cui conueniat nomen *Chamaedryos hederaceae* siue *Teucris
 pratensis hederaceis foliis* HOFM. ex IVNGERMANNO.
 Quare neque *Chamaedrys spuria hederacea* siue *Scutellata
 repens* C. B. & RAII *hist. plant.* p. 847. vera & distincta
 planta erit.

4) nomine TOVRNEF. *flor. Jenens.* p. 197. habet & GE-
 MEINH. *fl. Laub.* p. 41.

5) eodem nomine *Cat. plant. circa Giess.* p. 92.

6) cui est *Chamaedrys spuria foliis pediculis longis insidentibus*
Cat. stirp. Angl. p. 64. *hist. plant.* p. 250. cum descriptio-
 ne aucta: In *Syn.* vero II. & III. p. 281. *Veronica Chamac-
 dryoides foliis pediculis oblongis insidentibus.*

sed pulchra etiam species illa *scapo unifloro* satis copiose nascitur, in syluis supra *Wernigeroda* denuo visa, sed in Patria mea rarissima. Primus eam depinxit CLVSIVS cui *Pyrola minima* 1) est. Altera Icon est BESLERI 2). Tertia RIVINI 3), omnes satis bonae; vltima etiam stamina habet, sed diuersa ratione ab ea quam proposuit LINNAEVS 4). Habet enim RIVINVS 1. 2. 2. 3. 2. LINNAEVS 1. 2. 3. 1. 3. Observationes meae pro LINNAEO faciunt, sed in iis minutiis procul dubio aliquid sibi permittit Natura. Hoc vero difformitatis genus in floribus rarissimum est, nisi staminum numerus a numero segmentorum floris differat, vt in octostemonibus.

§. XXII.

Paulo altius in Montis *Winterberg* syluis primum visa *Trientalis* CORDI, nunquam nos deseruit in toto monte *Bructero* gratissima comes, in Heluetia, Gallia, Italia, nunquam visa, & citra quinquagesimum gradum nullibi proueniens. Descriptio LINNAEI omnino conuenit. *Caulis* simplex, ligulas foliaceas exiguas primum, in vertice vero maiores, tandemque in vera folia auctas producit, folia vero ad nouem vsque numeravi. *Petiolos* unifloros & simplices & binos frequenter vidi. *Flos* plerumque septemfidus, vt raro aberret, *calyce* septifido purpureo, *petalo* rotato plano exterius sub purpureo

1) *Pannon. p. 508. hist. plant. rar. p. cxviii.*

2) *Hist. Eyst. Class. Vern. Ord. XI. T. 12. f. 2.*

3) *Pentapet. Irreg. T. ult. Pyrola flore singulari.*

4) *Flor. Lapon. 157.*

pureo intus lacteo. *Stamina* septem aureis apicibus, glo-
 bosis. Tuba simplex vnica. Elegancia stirpis facit,
 vt synonymorum historiam addere visum sit. Breuissima
 descriptio est inuentoris CORDI¹⁾, a quo *Herba Tri-*
entalis dicta est; bona & vberior THALII²⁾ tertia
 SCHWENKFELDI³⁾. CASPARVS BAVHINVS pro noua
 proposuit, *Pyrolam Alsines flore Europaeam* 4) dixit, &
 pro more suo fecit *maiolem & minorem*, maiorisque dedit
 iconem bonam, primamque. Sed folia & vniuersus
 habitus *Psyllii minoris* quod idem BAVHINVS depin-
 git alibi 5), ita se habent, vt capitula squamosa descri-
 ptionis, & fructus mori figura in icone, non persuase-
 rint LINNAEO, aliam esse stirpem a nostra *Trientali*.
 Frater IOH. BAVHINVS Cordi nomen retinuit 6). CHA-
 BRAEVS indigna simia, *Herbam Trientalem pyrolae spe-*
ciem secundum quosdam 7) vocauit. PARKINSONVS
 pro *Pyrola Europaea Alsines flore* 8) figuram nimis ser-
 ratam dedit, ipsissimam vero *Casparis* BAVHINI iconem
 quae *Trientalem* exprimit pro *Pyrola brasiliiana Alsines*
flore maiori & minori 9) Nomen CASPARIS BAVHINI

F 3

reti-

- 1) *Sylv. obseruat.* p. 222. a.
- 2) *Αλσιωνθεμον* p. 15.
- 3) *Stirp. Siles* p. 17.
- 4) *Prodr.* p. 100.
- 5) *ib.* p. 59.
- 6) *Hist. Univ. plant.* III. p. 506.
- 7) p. 501.
- 8) *Theatr. Bot.* p. 509.
- 9) p. 510.

retinuit LOESELIVS 10) MORISON 11) RAI 12) & SV-
 THERLAND 13). MERRETUS 14) *Pyrolam Alsinis folio*
minore dixit, OELHAVEN *Alsinanthemon* 15), AMBRO-
 SINUS *alsineanthemon vel alsinanthemon* 16) BARRELE-
 RIVS *Pyrolam longo folio flore albo singulari* 17). PLVK-
 NETUS *Pyrolae affinem alsinanthemon nostram alpinam* 18).
 RVPPIUS 19), qui primus Characterem dedit, *Trientalem*
 CORDI & RIVINI. Idem nomen retinuit ERNDL 20)
 BVXBAVM 21) SIEGESBECK 22). *Trientalem* demum
 GEMEINHART 23) WALTHER 24) & LINNAEUS 25)
 KRAMERI *Tentamen* nondum vidi. MOEHRINGIUS,
alsinan-

10) *Flor. Pruss.* p. 211.

11) *H. Oxon.* III. p. 505.

12) *Cat. stirp. Angl.* p. 246. *Hist. plant.* p. 1101. ubi florem
 facit pentapetalum.

13) *Hort. Edim.* p. 281.

14) *Pin. rer. Brit.* p. 99.

15) *Catal. plant. circa Dant.* p. 3.

16) *Phytolog.* p. 35.

17) *Icon. plant. in Gall. Ital. Hisp.* 1156. icon propria non
 optima.

18) *Almag. Bot.* p. 309.

19) *flor. Jenens.* p. 15. In Characteribus floris segmenta & stami-
 na omisit, fructum in tres carinas dicit dehiscere.

20) *Virid. Warsav.* p. 122.

21) *Plant. circa Hal.* p. 333.

22) *Primit. flor. Petrop.* p. 106.

23) *plant. circa Laub.* p. 11.

24) *design. plant. hort. sui.* p. III.

25) *flor. Lapon.* 139.

26) *hort. priv.* p. 8. & III.

alsinanthemi nomine Characterem nuperrime dedit, segmenta floris incerto numero recenset.

§. XXIII.

In eadem sylva frequens est Solidaginis species, summis Botanicis, RAIO, TOVRNEFORTIO & VAILLANTIO non cognita, licet omnino peculiaris sit. Flores habet solidaginis saracenicæ, *semistofculis* raris & omni caractere simillimos: Caulis & nascendi modus idem: *Folia* differunt, serrata equidem, sed adcolatiora ut longitudo latitudinis vix sit sesquitertia, molliora, & subtus lanuginosa: In *solidagine* vero *saracenicæ*, folia habent longitudinem latitudinis quintuplicem, dura præterea & glaberrima: Quare tota facies magis ad *Iacobæam Pannonicam* IIII. CLVSII accedit, a qua vero flore & defectu aurium sub foliis, & folio minus rotundo manifesto differt. Videtur omnino inter THALIANAS consolidæ species esse, forte *Consolida saracenicæ alia* 1), in qua tamen proportionem latitudinis nimiam facit. Deinde *Consolida sarracenicæ maior* LVGD. 2) ut pro rudi icone satis nostram refert; Melior tamen est icon *Virgæ Aurææ siue solidaginis latifoliæ serratæ* I. BAVHINI 3), quam CHABRAEVS 4) repetiit. Huc referremus

1) p. 27.

2) *Hist. gener.* p. 1271. flores dicit senecioni affines. Flores tamen radiati indicant non esse *senecionem montium Averniæ*, dictum CHOMELIO.

3) *Hist. plant.* II. p. 1063.

4) p. 333. mutato nomine. *Virga aurea Solidago sarracenicæ dicta latifolia serrata.*

mus *Solidaginem sarracenicam dictam latifoliam serratam* LOESELII 5) nisi destitui lanugine moneret. An sit *Virga aurea altera solidago saracenic* MORIS. PRAE-LVD. 6) folio minus spisso, non satis liquet: *Virgae aureae montanae latifoliae hirsutae* H. R. P. & SCHÖL. BOTAN 8), sola nomina habemus. PLVKNETIVS 9) iconem & nostrae & LVGDVNENSIVM stirpi similem dedit, cum nomine IOH. BAVHINI. An *Iacobaea Alpina latifolia foliis longioribus serratis* PONTEDER 10). Omnino videtur esse *Iacobaea nemorensis latiore rigidioris & hirsuto folio* RVPPII 11), BVXBAVMI 12) ERNDTE-LII 13), sub nomine IOH. BAVHINI a LISCHWIZIO 14,) relata ad *Iacobaeas*. Verum similitudo nominum fecit, vt MORISONVS 15) & RAVS 16) stirpem peculiarem I. BAVHINI miscerent cum vulgatissima *Virga aurea latifolia serrata* fratris CASPARI diuersissima 17) certe & flores

5) *for. Pruss.* p. 286.

6) p. 323. probabile videtur. In *Historia* non habet.

8) p. 20. repetit MORISON *Hist. Oxon.* III, p. 124.

9) p. 390. T. 235. f. 1.

10) *Compend. Tab. Botan.* p. 140. non recedit.

11) *for. Jenens.* p. 142.

12) *Enum. plant. circa Hal.* p. 144.

13) *Virid. Warsf.* p. 62. plusculas plantas rariores ex RVPPIO repetit, vti fungos suos ad verbum ex HOFMANNI *Deliciis syluestribus* exscripsit.

14) *Diss. de Virg. Aureis* p. 27.

15) *Hist. Oxon.* III. p. 124.

16) *Hist. plant.* p. 279. cum signo stirpem sibi non perspetam fuisse.

17) Cl. etiam LISCHWIZ stirpes LOBELII, & PARKIN-
SONI,

flores gerente in spicas, quae a *Virga aurea latifolia* exterrorum non ferrata, aut penitus non differt aut solis crenis: nobis enim nunquam tota absque crenis prouenit. Neque TOVRNEFORTIVS 18) neque VAILLANTIVS 19) errorem correxerunt. Iungenda fuerat apud VAILLANTIVM *Solidagini Saracenicae*, simillima sed diuersa species.

§. XXIV.

Cum ea nascitur *Virga aurea Broccenbergensis* THALII 1), varietas humilior minus ferrata durior & glabra Virgae aureae vulgaris, qualem iconem elegantem dedit CAMERARIUS 2), & quae a BOCCONE 3) pro noua stirpe depicta est. *Acetosa montana maxima* 4) in iisdem syluis prouenit, speciosa varietas vulgaris Acetosae, iuxta LINNAEVM 5). Id monendum, reti-

SONI, veras Virgae Aureae varietates, ad suam veram Jacobaeam refert.

18) Qui stirpes fratrum coniungit secutus MORISONVM, p. 484.

19) nullam mentionem facit plantae IOH. BAVHINI.

1) p. 129.

2) EPIT. MATTH. p. 748.

3) *Virga aurea Alpina taurinis rigidioribus foliis* Mus. de Piant. p. 33. T. XVI. Inde HR. RAL. Hist. vol. III. p. 167. VAILLANTIVS equidem peculiarem facit *Mem. de l'Acad.* 1720. p. 396 Sed repugnat stirps simillima iconi, toties in *Alpibus & Jurasso* visa, diuersitate notabili, sed per gradus decrefcente.

4) CB *Oxalis maior Broccenbergensis* THALII. p. 82.

5) *Flor. Lap.* 130.

retinere eam in hortis suam proceritatem neque unquam ad staturam pratensis speciei redire, vti in amoenissimis hortis Ill. HVGONIS vidi *Hanouerae*.

§. XXV.

Ingressi paludem, vix superabilem nisi per aggerem ligno stratum, quae accolis vocatur *Hunerbruch*, inmensam vim vidi *Linagrostidis alpinae* vnica spica caulem terminante. Est ea absque controuersia *Gramen iuncum lanigerum* THALII 1) inuentoris, indicante id loco natali. *Iuncus Alpinus capitulo lanuginoso* C. BAVHINI in *Prodr.* 2) atque THEATRO. 3) qui & ipse ex Hercynia sylua habuit, *Iuncus capitulo lanuginoso siue Schoenolaguros* PIN. AMBROSINI 4) SCHEVCHZERI 5). *Iuncus alpinus cum cauda Leporina* IOH. BAVHINI 6), RAI 7) PLVKNETI 8), SCHEVCHZERI maioris, *Gramen Iuncoides alterum lanatum Danicum* PARKINS. 9) MORISONI 10). *Iuncus alpinus bom-*

1) p. 55.

2) p. 23. cum icone.

3) *Theatr.* p. 187. 188.4) *Phytolog.* p. 303.5) in *Agrostogr.* p. 302. & ic. opt. Tab. VII.

6) II. p. 514.

7) *hist. Plant.* p. 1306. *Cat. Angl.* p. 132. *Syn.* III. 436. minorem speciem non habet.8) p. 200. *Almagest.*9) coniungit RAI. & icon conuenit. *Theatr.* p. 1271.10) *H. oxon.* p. 224.

bombycinus PARKINS II). (non vero C. B.) 12) *Linagrostis sylvatica spica simplici* RVPP. 13) *Linagrostis spica singulari alopecuroides* VAILLANTII 14). *Linagrostis Alpina maior capitulo singulari minori* MICHELII 15) Ab hac specie *Linagrostidis*, differt habitu humiliori, foliis paucis breuibus, spica aut aequae magna aut maiori, vaginis rarioribus, cespite minori *Gramen tomentosum Alpinum & minus* CASP. BAVHINI 16) MORISONI 17) *Gramen tomentosum alpinum minus* PARK. 18) *Juncus alpinus capitulo tomentoso maiori* SCHEVCHZERI 19) minoris, *Linagrostis alpina media capitulo singulari maiori*, MICHELI 20). Eam nos in M. Gotbardo, Scheidek & alibi in Alpibus lectam, ita comparauimus cum Hercynica, ut aliquanto latiora folia & culmum & spicam Alpina haberet, Hercynica haec omnia longiora. Id an a solo natali pendeat non dixerim. Vnam certe speciem fecit SCHEVCHZERVUS 21) maior,

G 2

ior,

11) certo *Theatr.* p. 1272.12) quae rarissima stirps est summarum alpium, vid. SCHEVCHZ. *Agrostogr. Tab.* iam cit.13) *Flor. Jenens.* p. 260.14) *Bot. Paris.* p. 117.15) *nov. gen.* p. 54.16) *Theatr.* p. 60. ex Alpibus *Rhaetic.* & *Vales.*17) *H. oxon.* III. p. 224.18) *Theatr.* p. 1272.19) *Agrostogr.* p. 304. & icon. T. VII.

20) l. c.

21) *Juncus enim Alpino cum cauda Leporina Itin. Alp. I. p. 41.* quae maior species est, & humili quem addit in alpibus nasci, quae minor species est, nomina distincta non inponit.

ior, vnam LINNAEVS 22) nixus praeterea specimine BVRSERIANO sibi viso. Nos iuncos C. BAVHINI non vidimus.

§. XXVI.

Tota haec palus fit cespitibus ex *Sphagni* 1) duabus speciebus factis, cuius ideo meminimus, peruulgati equidem, quod ea ipsa capitula quae polline plena offendimus in *M. Bructero*, offendamus descripta a THALIO 2) depicta vero a DODONAEO 3) & LOBELIO 4) Angustifolii iconem hucusque nullibi vidi, est autem diuersum omnino, & faciem suam diuersam in eodem loco natali seruans. Capitula, vti totus habitus minor est, minora, simillima tamen gerit.

§. XXVII.

Ad fluuioli *die Ecker* lapidosum littus, passimque in scrobibus summi etiam montis, prouenit *Ranunculus albo flore* 1), in Alpibus omnibus, sed in humiliori earum

22) cui est *Eriophorum spica erecta caule tereti Fl. Lap. 23.*

1) *palustris candicantis* &c. DILL. CG. 229. & *Synops. III. 104. nro. 1. & 2.*

2) *In Broccenbergi iugo candida musci species capitulum continens pusillum, cymbali versus superiora patentis figura, coloris spadicei, p. 78.*

3) *Muscus palustris Pempt. p. 472.*

4) *Muscus terrestris vulgaris eadem ic. Icon. II. p. 242.*

1) *Ranunculus maximus Leucanthemos siue Aconitiformis THAL. p. 101.*

earum fede, & in *Iurasso* frequens, qui folio quinquelobato amplo splendente, caule alto brachiato, sapore non acri, floris demum colore satis se distinguit. Primus eum descripsit C. GESNERVS 2) MATTHIOLI 3) enim icon eo referri solita *Anemonoidi montano polyantho* longe est similior: deinde DODONAEVS 4) & alii longo ordine. Magna est apud me auctoritas ingenui & diligentissimi viri CAROLI CLVSII. Sed vix tamen possum a me obtinere, post tot per alpes itinera, vt credam diuersum esse a nostro *Ranunculum montanum* IIII. 5) in *Pannon. & Historia* descriptum. Facies enim, flos, sapor ipse, locus notatus conueniunt. humilior habitus, flos minor, praecocior eruptio in florem possunt a causis exterioribus profecta esse.

§. XXVIII.

Ad eundem riuum frequens nascitur, *Myrrhis Broccenbergensis* THALII 1) & *VOLCAMERI* 2) *Myrrhis montana* SCHWENKFELDI 3) *Meum Silesiacum* forte

G 3

2) *M. fract. descr.* p. 65. nomine *albi maioris*. In *Tabulis Collect.* vocat *Ranunculum sylvestrem album Fidertsche*, in *hortis Germaniae*, *Ranunculum montanum tertium Fidertsche Aretii* p. 275. a., in *append. Ranunculum album maiorem foliis Platani fere sylvestrem flore simplici* p. 295. b.

3) *Ranunculus* IIII. p. 613.

4) *Ranunculus albus externorum* IIII. *hist. plant. Coronar.* p. 288. ic. p. 286. *quintus Pempt.* III. L.IV. c.3. p. 430. ic. p. 429.

5) *Pannon.* p. 369. 370. *hist. Plant. rar.* p. 236.

1) p. 77.

2) *Fior. Noric.* p. 296.

3) *Stirp. Siles.* p. 142.

CAMERARII 4): *Myrrhis palustris hercynica* IVNGER-
MANNI, HOFMANNI 5), RAI 6). THALIANAM stir-
pem neque C. BAVHINVS 7) neque FRATER 8), neque
RAIVS 9) notam habuit. Est vero certissime, cum omni-
bus Synonymis modo dictis, *Myrrhis palustris latifolia*
alba & rubra IRH. 10). Ad quam pertinere alibi dixi, *Seseli*
montanum cicutae folio subhirsutum C. BAVHINI 11):
Cuius nomen repetiit, RAIVS 12) & MORISONVS 13),
plantam neuter cognitam habuit. De eo vero & ex her-
bario viuo, & ex itinere in locum natalem facto mihi
constat. An huc pertineat *Cicuta sylvestris maioribus*
quam vulgaris foliis CORDI 14) id ex paucissimis voci-
bus definiiri non potest. Id addendum, femina longa
bicorni Tuba sua insignia, striis conspicuis non notari;
ficque

4) hort. p. 101.

5) Flor. Altd. delic. sylv.

6) Hist. Plant. III. p. 257. & catal. stirp. exter. 1694. p. 185.

7) qui in *Pinace* recenset sub titulo *Myrrhis Broccenbergensis*
quid?

8) cui est *Myrrhis Broccenbergensis foliis Myrrhidis Italicae flo-*
re albo radice crassa nigra III. p. 78.

9) Hist. 431. cum Asterisco.

10) cuius pulchram iconem RIVINVS dedit nomine *Myrrhidis*
palustris.

11) Prodr. Theatr. p. 85. Cat. plant. circa Bas. p. 49. Pin.

12) Catal. plant. exter. 1694. p. 236. [Obiter obseruo Montem
Wasserfall ibi dici vicinum *Scaphusiae*. Sed longe abest, Ba-
silea vix duobus milliaribus Germanicis distans.] Hist. plant.
p. 452. cum signo dubii.

13) Hist. Oxon. III. p. 286.

14) Sylv. obseru. p. 222. b.

ficque recte stirpem nostram ad *Chaerophylla* relata esse ab optimo BOERHAAVIO 15) qui nuper rebus mortalibus ereptus, omnibus veri bonique amantibus perpetuum sui desiderium reliquit: vir ex hominum memoria ingenii magnitudine, animi vero modestia & benignitate nemini secundus.

§. XXIX.

Speciosa *Sonchi species*, *coeruleus latifolius* 1), flore spicato, in ipsis crepidinibus eiusdem riui frequens est, denuo visus nobis ad littora fluuioli *die kalte bode*, prope villam venatoriam *das Elend*. Eum THALIVS 2) etiam albo flore vidit.

§. XXX.

Inde adscendimus ipsum montem qua parte propria magis voce *der Broken* vocatur. *Bryum* ibi vidi & quod icon eius non exstet, sculpi curavi 1). Eius *caules* valde ramosi, erecti tamen neque ad *Hypni* speciem repentes; *folia* latiuscula non adeo acuta, neruo medio valde conspicuo, seriatim & imbricatim caulem contegunt,

15) *Chaerophyllum latifolium palustre flore albo & rubro*. *Ind.* alt. p. 70.

1) I. B. II. p. 1004, cuius pulchra icon, mutuo accepta a FRATRE, sculpta prostat apud CAMERARIVM *Epit. Matth.* p. 280.

2) *Intybus πλατυφυλλος hercynica* p. 62.

1) fig. 2.

tigunt, atque in speciem ex terete polygonam ambiunt; adulta nigricant. *Setae* ex caulis longitudine, bulbis minus conspicuis adscendunt, rectae & saepe aristarum instar intortae, vnciales, raro ex summa stirpe prodeuntes. *Capitulum* erectum crassum ouatum fuscum, *calyptra* in acutissimam acum educta. Retuli ad *Bryum hypnoides erectum montanum, erectis capitulis acutis* DILLENII 2). Ad ligna putrida frequens ibi proventus est *Lichenis*, qui modo simplex, modo prolifer coccineis fungosis verrucis ornatur. Eum non rarum certe, ideo nomino quia THALIVS 3) longe primus eum descripsit. Quid sentiendum de fungosis istis excrescentiis, an morbus aut exuberantis succi vicium? suadet figura irregularis, proventus in siccis & moribundis lichenibus, analogia Agaricorum. Repugnat constantia horum scutorum in eo Lichenum genere, quod ramis arbusculas exprimit.

§. XXXI.

In eadem via, quae fluuiolum finisteriorem diu obseruat, *Polyporum* cespitosum ligno haerentem decerpimus. Tota substantia dura coriacea filamentosa fuit. Figura infundibuli, intus pilis in concentricos circulos dispositis fuluis pubescebat, externa facies albida & glabra, poris frequentibus distincta, quos efficiebant breuissimae & vix percipiendae laminae. *Polyporum* dicimus, ob adfinitatem & naturam sicciorem, tubuli vero

2) Rat. *Synops.* III. p. 94. nro. 12.3) *Lichen* circa *Andersbergam*, p. 73.

vero Suillum faciunt, licet duplicem substantiam non habuerit. Non absimilis erat *Polyporo exiguo Alpino fuluo infundibuliformi pediculo breuiori* 1) MICHELI.

§. XXXII.

Passim ibi *Osmunda lunato folio* proueniebat, & *Lichen terrestris folio Eryngii* BVXBVM 1), cuius synonyma recenset MICHELI 2). Verum ante omnes scriptores, quos excitat, CORDVS 3) ipse hunc Lichenem viderat, dixeratque *Muscum crispae Lactucae similem*. CAMERARIVS 4) etiam iconem eius qualemcunque exhibuerat. Quaerit de eo LINNAEVS 5), quomodo possit in cibum recipi, cum SIBBALDO 6) & BORRICHIO 7) teste alium vehementer ducat. Respondet BORRICHIVS 8), & ROBINSON 9), vere primo purgare, reliqua aestate exsiccatum in farinam fieri edulem,

1) *nov. gen. plant.* p. 130. T. 70. f. 10.

1) *Centur. plant.* II. p. 11. T. VI. f. 1.

2) p. 85. T. 44. f. 4. qui & scuta vidit, oppido rara, & quae offendere nunquam mihi datum est.

3) *Sylv. observ.* p. 221. a.

4) *EPIT.* p. 783. ic. 2.

5) *Flor. Lapon.* 445.

6) cui est *Muscus in Islandia purgans*. *Prodr. hist. natur. Scot.* p. 39.

7) *Aët. Hafniens.* A. 1671. p. 126.

8) *ibid.*

9) apud RAIVM. *hist.* p. 114. cui est *Muscus Islandicus* BARTHOLINI.

dulem : exspirante forte ea quam semper in eo percepi summa amaritudine. Neque obstat, quod purgans cum sit, egregium vulnerarium & conglutinans dicatur a BREYNIO 10), Gratiola enim, validum utique Catharticum, pro summo vulnerario a rusticis nostris habetur.

§. XXXIII.

Plurimum ad terram ibi prouenit *Lycopodium caule erecto spica glabra terminato* eximii LINNAEI 1) cuius inuentor videtur AGERIVS 2), mistum vulgari *Lycopodio*. *Vitis* etiam *Idaeae* plura genera frequentia nascuntur per paludosa prata montis, proprie magis BRVCTERI nomen gerentis. Inuenimus ibi *Vitem Idaeam foliis oblongis crenatis fructu nigricante*. Deinde *Vitem Idaeam foliis subrotundis non crenatis baccis rubris*, ad quam aliquae obseruationes videntur addendae esse. Namque TRAGVVM huius inuentorem fecit CASP. BAVHINVS, qui tamen in *Myrtillo exiguo* 3) non huius sed manifeste admodum *vulgaris fructu nigro* descriptionem dedit, cum icone minus bona. Inde etiam factum est, vt sub titulo *Myrtilli exigui* AMBROSINVS 4) & TITA 5) nostram

10) *Muscum pulchrum terrestrem sanguineum* dicit in E.N. C. Dec. I. ann. III. Obs. 289. cum icone non mala.

1) *Flor. Lapon.* 419.

2) apud I. BAVHINVM p. 767. sub *Musco terrestri foliis retro reflexis*.

3) p. 974.

4) *Phytolog.* p. 368.

5) *Hort. Mauritien.* p. 125.

stram proposuerint. Porro folia nostrae euidenter subtus punctata sunt, vt valde manifestum sit CASP BAVHINVM hanc prae oculis habuisse, quando *Vuam Vrsi*, diuersam vtique & punctis carentem, dixit *Vitem Idaeam foliis carnosis punctatis*, quae voces diu mihi imposuerunt. In herbario viuo C. B. vti passim aliqua ita arbores in primis fere perierunt pluuiae iniuria, neque potuerunt consuli. Descriptioni floris addi potest, quod gemelli apices quatuor cornua longiuscula educant, & ita conglutinati sint ad similitudinem staminum in *Viola*, vt *monadelphiam* omnino imitentur, euidentius quam *Hypericum* aut *Geranium*; *Tuba* vero apice incuruo fit, quod RIVINIANIS sufficere deberet ad plantam in Irregulares amouendam. *Fructus* in patria mea edules non habentur, multo minus ad delicias referuntur 6). Primus eius meminit C. GESNERVS noster in descriptione M. FRACTI 7). THALIVS 8) *Vitem Idaeam rubram* dixit. Haec in omnibus syluis editioribus *Hercyniae*, plane vt in *Iurasso* & *subalpinis* vulgatissima est.

§. XXXIV.

Paludes magis sequitur *Myrtillus grandis* 1) TRAGI, quod synonymon cum illo THALII 2) male ad aliam
 H 2 speci-

6) vt in Suecia & Laponia testante LINNAEO *flor. Lap.* 144.

7) *Vitis Idaea rubris acinis* p. 63. In *Collect. Tab. Vitem Idaeam in alpihus rubram* vocauit, ed. II. p. 115. in *hortis Germaniae Vitis Idaeae speciem alteram acinis rubris* p. 287.

8) p. 129.

1) L. III. c. 13. p. 974. absque icone.

2) *Vitis Idaea nigra maior*. p. 129. ad speciem diuersissimam foliis oblongis alibicantibus quae III. TABERN. & CLVSII.

speciem retulit CASP. BAVHINVS. Inuentor TRAGVS est, deinde *du CHOVL* 3) eius meminit, descriptionem & iconem primam dedit CLVSIVS 4). Baccae nigrae sunt, iis inebriandi vim tribuit RVPPIVS 5) quam in vulgi sermone receptam de *Myrtillis* M. Bructeri, ad *Empetri* baccas refert THALIVS 6). In patria mea in vsus humanos non recipiuntur.

§. XXXV.

Paludes amat etiam *Oxycoccus*, sed humiliores, cum *Myrtillus grandis* in summas Alpes adscendat 1). Eum CORDVS 2) primus proposuit & nomine donauit. Prima icon est C. GESNERI 3), elegans. Flos manifesto monopetalos, sed in quatuor portiones profundissime secedens 4): antherae non cornutae. Baccae cum saccharo edules apud Batauos 5), nobis in mensis ignotae 6).

Ad

3) *humilis frutex cuius baccae Airelles, descr. Pilat. apud GESNER, fract. p. 74.*

4) *Vitis Idaea* II. Pannon. p. 77. 80. *Hist. rar. p. 61.*

5) *Vaccinium altissimum foliis subrotundis exalbidis flor. Ien. p. 39. post CAMERARIVM in hort. p. 128.*

6) p. 41.

1) in ipso *Gemmii* vertice & *Gothardo* visus.

2) *Oxycoccus* *Hist. plant. L. II. c. 63. cum bona descriptione.*

3) *ibid.*

4) quod recte obseruat eximius LINNAEVS. *flor. Lap. 145.*

5) DODON. *Pempt. VI. L. II. c. 9. p. 770. Vaccinia palustris.*

6) vti neque apud Suecos & Lapones edules habentur LINN.

§. XXXVI.

Adfinis Vitibus Idaeis est *Andromeda*, foliis contractis ad margines, vt superficiem pronam eleuatae orae ambient. Prouenit propius iam verticem BRVCTERI in paludosis pascuis, amoeno spectaculo, recentibus germinibus corallinis, petiolis pendulis vna cum flore pulchre purpurascens. Hanc omnino primus proposuit THALIVS, *Myrtumque tenuifoliam* dixit 1) IOH. BAVHINVS descriptionem & Iconem dedit, & dixit *Vitis Idaeae affinem poliifoliam montanam* 2) quod nomen non corruptit CHABRAEVUS 3), vt saepe quidem solet. Est porro *Rosmarinum sylvestre nostras* PARKINSONI 4). *Vitis Idaea Rosmarini folio auersa parte candido & nervoso* LOESELII 5). *Erica foliis roris marini flore amplo* VESLINGII 6) *Erica alpestris roris marini incano folio flore purpureo* TITAE 7) *Rosmarinum sylvestre* MERRETI 8), *Erica roris marini folio* RAII 9), *Erica humilis Rosmarini folio Vnedonis flore capsula cistoide* PLVKNET 10). *Erica palustris flore purpurascens, pendulo, petiolo*

H 3

tiolo

1) p. 78.

2) *Hist. Univ.* Vol. I. l. V. p. 525.

3) p. 41.

4) *Theatr.* p. 76.5) *Flor. Pruss.* p. 289.6) *Cat. plant. Patav.* apud TITAM.7) *Hort. Maurocen.* p. 68. omnino videtur. In *Itinere* vocat *Ericam alpinam palustrem Roris marini folio flore purpureo.*8) *Pin. ver. Britann.* p. 106.9) *hist. plant.* II. p. 1489.10) *Almag. Bot.* p. 136. T. 175. f. I.

tiolo longo rubro rosamarini folio RVDBEK 11) *Ledum palustre nostras arbuti flore* RAI 12). *Poliifolia* BVX-BAVM 13) *Ledoides rosamarini foliis rigidis superne laete viridibus inferne albis floribus dilute rubentibus* SIEGESBECK 14), *Ericoides flore rubro siue purpureo* HEIST. 15) *Andromeda foliis alternis lanceolatis margine reflexis* LINNAEI 16). Flos *Ericae* figuram habet; Staminum proportio, fructus & numerus segmentorum floris *Chamaerhododendri* est. CAMERARII *Vitis Idaea Bavarica baccis rubris insipidis* huc non videtur pertinere: vid. RAI ad eum titulum.

§. XXXVII.

Tandem & *Empetrum* versus verticem montis frequens nascitur, staminibus nunc onustum, & florens. Hoc a MATTHIOLO 1) primum descriptum, in *Bructero M.* inuenit AEMILIVS 2), deinde THALIVS 3) atque baccas inebriare atque deliria gignere monuit, quod quidem neque BORRICHIVS 4) neque LINNAEVS 5) admittunt.

Supe-

11) *Catal. stirp. ex Lapon. in Act. succic.* 1720, p. 97.12) *Syn.* III. p. 472.13) *Act. Petropol.* vol. II. p. 345.14) *Primit. flor. Petrop.* p. 63.15) *Catal. Hort. ann.* 1731. nonnō LINNAEO, synonyma enim desunt.16) *Flor. Lapon.* 163. cum icone rami T. 1. f. 2.

1) p. 154.

2) qui *Corin Broccenbergicam* dixit apud THALIVM.3) *Erica baccifera Matth.* p. 41.4) *Act. Hafniens.* 1673. p. 161.5) *Flor. Lapon.* 305. an THALIVS popularem famam, a Myr-

§. XXXIX.

Superatis dumetis quae vertici proxima sunt, & in ipso culmine montis, magna vis *Pulsatillae albae* prouenit, plane similis illi quae in *Jurasso* & *Alpibus* frequens nascitur, flore albo, ad petalorum ortum exterius coeruleo colore tincto, foliis myrrhidis minute diuisis. Est tamen in vniuersum habitus minus villosus & flos ipse minor. Inuentor **CORDVS** 1) est, icon prima **CLVSII** 2). *Pulsatilla Apii folio vernalis flore minore* **SCHEVCHZERI** 3) sub alieno nomine est eadem nostra, vt ex descriptione adparet.

§. XXXX.

Lapidibus in culmine copiose irrepit, *Bryum hypnoides capitulis plurimis erectum lanuginosum* **DILLENII** 1) foliis ex latiusculo ortu in pilum crispum eductis, capitulis exiguis ouatis in fetis breuibus erectis per caulis longitudinem frequenter prouenientibus. Huc aliqui *Muscum montanum* **TABERNAEM.** 2) ex leui coniectura. An *Muscus capillaceus densissimus lanuginosus albouiridis apicibus niueis* **SCHEVCHZERI** 3)? non liquet, & fere mallem

tillo grandi per errorem transtulit in *Empetri baccas*? videtur.

1) *Ranunculi XI. species* hist. L. II. c. I. p. 121. b.

2) *Anemone syluestris* II. Hist. p. 245. cum icone, & *Anemone montana pulsatillae folio* **PANN.** p. 382. descr.

3) *It. Alp.* IV. p. 339.

1) *Synops. Rai.* III. p. 97.

2) p. 802.

3) *It.* VII. p. 516.

malem referre ad *Sphagni* 4) speciem. An *Muscus ericetorum hirsutiae canescens & ramosus* RVPPH 5)? non repugnat.

§. XLI.

Cum *Pulsatilla* vberime prouenit *Hieracium alpinum pumilum folio lanuginoso*: cui *Radix* vix obsequens, lignosa, *Caulis* dodrantalis, aphyllus nonnisi ligulas quasdam graciles & sparsas paucasque adnatas habet. *Folia* cum flauedine virentia longos albos pilos educunt, longa, gracilia, ambitu alias integro, alias vagis dentibus sinuato. Ex villosissimo *calyce* nigro, cuius lanugo alba est, *Flos* flauus, petalis quinquedentatis. Inuentor THALIVS 1) est, qui *Hieracii minoris speciem Broccenbergi peculiarem* vocauit. Iconem primam dedit COLVMNA, cui est *Hieracium pumilum II. Fr. Gregor* 2). Ex eo prouenit *Hieracium alpinum pumilum folio lanuginoso* CB. 3) VAILL. 4) *Hieracium alpinum pumilum lanuginosum* 5) PARK. *Pilosella monoclonos non repens Alpina minor lanuginosa amplo flore* 6) MORISONI. *Hiera-*

4) quod in *syn. Rai.* quartum est p. 105.

(5) *flor. Ienens.* p. 292.

1) p. 57.

2) *Ecpbras.* II. p. 29. *ic.* p. 30. exiguum specimen.

3) Pin.

4) *Memoir. de l' Acad.* 1719. p. 239. cum synonymo alieno PLVKNETI.

5) p. 799.

6) *H. Oxon.* III. p. 78. S. VII. T. 7. f. 5. ex COLVMNA.

Hieracium alpinum pumilum II. RAI 7). *Dens Leonis Alpinus minimus pilosellae folio* TOVRNEFORTII 8) an & SCHEVCHZERI 9) *Hieracium alpinum angustifolium villosum* 10) SCHEVCHZ.; *Hieracium alpestre pilosum angustis longioribus foliis flore pallente* TITAE 11) pro noua planta exhibitum. *Hieracium villosum alpinum flore magno singulari caule nudo* RAI 12) *Hieracium caule unifolio & unifloro calyce villoso* LINNAEI 13).

Ab hoc, caule folioso & foliis omnibus dentatis diuersum est, caeteroquin simillimum, *Hieracium alpinum folio acuto, molli, lanuginoso, dentato* BVRSERI 14) *Hieracium forte alpinum lanuginosum longifolium leuiter dentatum* VAILLANTII 15).

Huic denuo ita adfines est, vt proximum sit, aliud quod ab eo, quod in Bruçtero prouenit, foliis latioribus ad ipsum etiam ramosum caulem frequentibus, latiusculis, sinuatis & obtusis; a stirpe, quam BVRSERO tribuimus, foliis latis non dentatis differt, simillimum villo foliorum & calycis, ipsoque flore. Ea est *Hieracium*

cium

7) *hist. Plant.* p. 241. cum asterisco.

8) *hist. des plant. aut. de Paris* p. 54. & IRH.

9) *It.* IV. p. 333. absque descriptione; verum cum nostra stirps in eodem Itinere alio cum nomine recenseatur, haec potius *Pilosella* videtur magis incana summorum Alpium.

10) in eodem *Itin.* IV. p. 336. certo.

11) *Itin.* post *hort. Mauroc.* omnino videtur.

12) *Syn.* III. T. VI. f. 2, bene nisi aliquid in habitu desideres.

13) *flor. Lap.* 283.

14) *Act. Suecic* 1724. p. 502. Ex Gemmio M.

15) *Memoir.* l. c. p. 241. cum synonymo I. BAVHINI, quod ad vicinam plantam statim dicendam pertinet.

cium alpinum hirsuto folio CLVSII in Pann. 16) *alpinum V. villosum* in histor. 17) *Hieracium V. Pannonicum CAMERAR.* 18) *Hieracium alpinum hirsuto folio V. CLVSII quodammodo incanum* IOH. BAVHINI 19) exscriptum ex CLVSIO, & denuo *Pilosella siue Pulmonaria lutea angustiori folio valde pilosa duplex* 20) eiusdem cum propria descriptione & icone stirpis ex Montibus Geneuensibus petita, vbi & ipsi eam legimus. Priorem CHABAVEVS *Hieracium alpinum hirsuto folio flore hieracii luteo* 21) vocat, in alterius nomine vocem *duplex* 22) solam omittit, idque nomen post CHABRAEVM MORISON 23) & RAIVS 24) retinuit. RAIVS alibi 25) *Philosellam siue pulmonariam luteam angustiori folio valde pilosam alteram* dixit. Ex CLVSIANA demum stirpe natum est, *Hieracium alpinum latifolium villosum magno flore* C. BAVHINI 26) PARKINSONI 27) MORISONI 28) HERMANNI 29)

RAII

16) p. 643. icon v. p. 646.

17) p. CXLI.

18) *Hort. Med.* p. 75.

19) II. p. 1027. ipsum non vidisse stirpem CLVSII adparet.

20) Varietas nempe in foliis imis, quorum pediculus modo longior modo breuior est, etiam nobis obseruata.

21) p. 320.

22) p. 325.

23) *H. oxon.* III. p. 31.

24) *Hist. Plant.* p. 240.

25) *Catal. stirp. exter.* p. 204.

26) PIN.

27) *Theatr. Botan.* p. 359.

28) *H. oxon.* III. p. 70.

29) H. L. E. 315. *Flor. Bat.* p. 21.

RAII 30) MAGNOLII 31) TOVRNEFORTII 32) TITAE 33)
SCHEVCHZERI 34) PONTEDERAE. 35) *Hieracium V.*
villosum Clusii MVNTINGII 36) *Hieracium alpinum la-*
tiore folio pilosum flore maiore PLVKNETI 37) cum pro-
pria & bona Icone. A montano tomentoso 38) diuersis-
simum est. Quae omnia quando collata sunt, adparet
tres stirpes modo descriptas, conuenire longo villo fo-
lii, & calycis, huiusque nigredine, colore demum folii
fluido, & mollitie, magnitudine & colore floris: Ita ta-
men, vt primum caulem pene aphyllon, folia ad radicem
longiora & angustiora habeat: Duo reliqua caulem fo-
liosum & folia latiora. Et eorum prius quidem ser-
rata, alterum, quod simul ramosius, multiflorum & re-
liquis amplius est, integra. Secundum a primo vix satis
differt, a tertio euidenter, quod & a primo certis-
sime diuersum est. Primum in *Bructero* & *Gothardo M.*
alterum in *Gothardo*, tertium in omnibus culminibus *Iu-*
rassi & alpibus lectum est.

I 2

Circa

- 30) *Catal. stirp. exter. p. 114. hist. plant. p. 239.* cum nota qua
plantas sibi incognitas distinguit,
31) *H. R. M. p. 98.*
32) *I. R. H.*
33) *hort. Maurocen. p. 89.*
34) *It. Alp. l. p. 39.* bona descriptio.
35) *Dissert. p. 91.*
36) *waare oeffening van de Plant. p. 454.*
37) *Almag. p. 184. & T. 194. f. 2.* bona ic.
38) VAILLANTIVS hoc admiscet, breui suo tomento & toto habi-
tu distinctum, atque pulcherrime depictum in *Hort. Eltham*
ic. 181. Verum neque icon *Hieracii latifolii pilosi coccinei*
umbellati Indici PLVKNET. *T. 194. f. 4.* villo modo stirpi
nostrae respondet.

§. XLII.

Circa casam in vertice Bruçteri M. exstructam, stirpem denuo vidi, quam in Alpinis pratis M. Scheidek & Neunenem olim inueneram, & ex Bohemiae montibus miserat amicissimus HAENELIVS Schneebergensium Medicus. Eam cum pro noua tunc haberem descripsi 1); sed cum aliqua festinatione. Quare nunc, & synonyma & descriptionem meliorem visum est addere. *Radix* ex multis teretibus fibris, absque conspicuo carpo in imum caulem coeuntibus. *Scapus* a dodrantali ad cubitalem, *folia* ad terram pluscula, lata, & obtusiora quam in plerisque Orchidibus, si *palmatam flore viridi* exceperis, ad caulem angustiora acutiora. *Spica* florum mediocriter densa, interiectis, vti in Palmatis fieri solet, foliolis paulo longioribus quam ouarium. *Ouarium* contortum de more, duarum linearum longitudine. *Flos* ex albo herbaceus dimidia parte longior. *Galeae* foliola quinque, quorum alia tria ex albo pallentia magis conspicua sunt, duo minora lutea ex virore. *Barba* 2) trifida, simplex recta protensa, segmento medio maiori. *Calcar* 3) inflatum conicum vnus lineae longitudine. *Cucullus staminum* nihil peculiare habet. *Apices* lutei. Odore destituitur. Primus hanc stirpem proposuit LOESELIVS 4) deinde in montibus helueticis lectam SHERARDVS 5), cum BOBARTO communicauit, & BO-

1) *Orchidem palmatam alpinam spica densa albouiridi* vocauit, *Com. Lit. Phys. Techn. Med.* 1733. p. 20.

2) MICH. l. c. B.

3) ib. C.

4) cui est *Orchis palmata palmis inuersis flore albo*. *Flor. Pruss.* p. 132.

5) qui in *catal. inserto Catal. stirp. ex'er. RAIL.* 1694. vocat *Orchidem Palmatam montanam latifoliam floribus in spica densa albis tantillo lutei admixto* p. 400.

BOBARTVS 6) quidem cum *Orchide pusilla alba odorata radice palmata* Angliae indigena eandem fecit. PLVKNETVS 7) & RAIVS 8) videntur distinguere. Quam litem suam non fecit CHOMELIVS, neque nos definire possumus. CHOMELIVS pro noua planta descripsit, & ob radicis fibras in carpum non connascentes, *Limodoris* ad censuit, repugnante omni habitu, dixitque *Limodorum montanum flore albo dilute virescente* 9). MICHELIVS nouam iconem dedit, & nomen fecit *Pseudorchis alpina flore herbaceo* 10). Quamquam, vt verum fatear, radicis dignitas tanta esse non videatur, vt stirpem omni fabrica simillimam Palmatis, ab iis auellas. An etiam *Orchis palmata thyrso specioso longo dense stipato ex viridi albente* RICHARDSONII 11)? non satis liquet, An *Orchis flore albo miximo* MERRETI 12)?

§. XLIII.

In ferobibus ad verticem, *Polygonatum tenuifolium* CORDI 1) vidimus, quod quare *maius & minus* fecerit THALIVS 2), non video. In decliui vero parte montis, quae pagum *Ilfenburg* spectat, vnicam stirpem *Mei*. Neque praeterea aliquid singulare obuenit, ea die qua per *Ilfenburgum* pagum metallis celebrem, *Wernigerodam* petiuimus.

§. XLIV.

A *Wernigeroda* ad *Specum Baumannianam* iter facientibus aliquoties visus est pilosus in *Hieracio murorum* *philosissimo*
I 3 tumor,

6) cui est *Orchis palmata pusilla alba odorata* H. Oxon. III. p. 499.

7) *Almagest.* p. 271.

8) *Cat. stirp. angl.* p. 217. *Hist. plant.* p. 1225. *Syn.* III. p. 381.

9) *Mem. de l'Acad. des scienc.* 1705. p. 517. ex *Aruerniae* montibus.

10) *nov. gener. plant.* p. 30. & T. 26.

11) apud RAIVM *synops.* III. p. 382.

12) *Pin. rer. Brit.* p. 86.

1) *Hist. L. I. c.* 86. p. 113.

2) p. 85.

tumor, qui fuluo crine, modo adsidens radici, modo angulis caulium, aliquam & rudem imaginem musculi sedentis exhibet. In syluis Brocomagi visus fuerat morbus iste elegans a TRAGO, dictus etiam 1) CHEMNIZIO 2) & RVPPIO. 3) HEVCHERVS vero, vt nouum nomen ob eum tumorem faceret *Hieracio myophoro* 4) non admodum erat necesse. STOBAEVS 5) etiam, & LINNAEVS 6) eius meminerunt. In pratis, sub iisdem syluis, copiose prouenit *Ellipendula*. In supercilio specus Baumannianae ubique, *Geranium sanguineum maximo flore*, raro inter *Gerania* exemplo monanthos, cuius iconem non bonam CLVSIVS 7), optimam dedit BESLERVS 8).

§. XLV.

Plures omnino, pulchrasque stirpes alit Hercynia sylua, quod ex THALIO satis adparet, & certius persuasit nobis fasciculus plantarum indigenarum Hercyniae missus ab illustri Viro Aug. Job. HVGONE Archiatro Britannico. Sed plures hoc in itinere non vidimus, obstabant praeter tempestatem pluuiam aliae quaedam difficultates. Alterius aestatis labor, vt speramus felicior erit. Comites autem nostri itineris fuerunt *Fridericus Ludouicus Christianus CROPP*, qui hanc Dissertationem defendit, *Iohannes Christophorus Ludouicus SEIP*, celeberrimi medici Pymontani IOHANNIS PHILIPPI filius, *Carolus Philippus GESNER*, I. M. *F. Iohannes Arnoldus Iulius RICHERS*, Hoyensis, *Ioachimus FVRSEN* Holsatus, *Iohannes Henricus HOFMEISTER* Hildesiensis. *Fridericus Ludouicus ENGELSTAETTER* Dresdensis, omnes Medicinae Cultores. Iter exeunte Iunio perfecimus.

- 1) p. 77. 2) *Catal. plant. circa Brunsv.* p. 43. cum propria icone
in *Adpendice* n. 7. 3) *Flor. Jenens.* p. 163. 4) *Nov. prov.*
hort. Med. Witteb. 1713. p. 74. cum icone. 5) *Atf. succic.* ann.
1723. p. 415. 6) *Flor. Lapon.* 229. 7) *Geranium haemato-*
des Pannon. p. 419. *hister.* Cl. CII. Eadem icone vsus est LOB. ic.
660. 8) *H. EYST. Verh. Ord.* I. T. XVI. f. 1.

* * *

THESES BOTANICAE.

I.

Methodus naturalis, coniungit stirpes ex maiori numero conuenientium characterum, licet unus vel alter manifesto differant; Asarum & Aristolochiam, Rutam, Moschatellinam & Hypopityn.

II.

Distinguit stirpes pluribus characteribus diuersas, etsi vnus vel alter manifesto conueniat, Veronicam a Pinguicula, Verbascum a Digitali, Saxifragiam ab Umbelliferis.

III.

Methodus artificialis, coniungit plantas pluribus notis diuersas & vnica conuenientes: Veronicam & Salicem, Moschatellinam & Solanum, Valerianam & Echium.

IV.

Methodus artificialis, distinguit stirpes pluribus notis conuenientes, diuersas vnica, Echium separat ab Asperifoliis, Saponariam & Caryophyllum a Lychnide, Ascyron ab Hyperico.

V.

An noua methodus petenda a proportione Staminum ad Tubas & ad petala, horumque ad calycem proportione? Medetur malis quibusdam a numero ortis, sed manet artificialis, separat Alfinen mediam a reliquis, Myosotides a se inuicem &c.

THESES CHIRURGICAE.

VI.

Sectiono calculi Raviiana vix vnquam aperit Vesicam ipsam.

VII.

Sed fit continuatio Sectionis adparatu magno, ita vt haec anterior sit & a Vesica remotior, Raviiana posterior & ipsos ceruicis terminos aperiat.

VIII.

Manet tamen eius praestantia, quod adtinet instrumentorum iter facile, & minus incontinentiae atque lacerationis periculum.

IX.

Adparatus altus alias succedit, alias minime, nullo vitio Chirurgi, neque facile est distinguere quando felix futura sit operatio quando minime.

X.

Adparatus paruus a RAVIANO parum differt, & vix nisi quod directe admittat incisionem, Ravianus oblique.

XI.

THESES ANATOMICAE.

XI.

Vena alia Cordis perpetua a sinu dextro in ostium Mediae, recipiens saepe, innominatas.

XII.

Vena anterior Cordis rarissima, sed visa est tamen inserta in coniunctione auris dextrae cum Vena Caua superiori.

XIII.

Vilus est vere in homine ductus a BARTHOLINO descriptus, neque infrequens est.

XIV.

Incisivus ductus, in recente cadauere patulum est infundibulum setam transmittens.

XV.

Vasa lymphatica a Ventriculo amplissima pene omnium, ad receptaculum abeunt.

THESES PHYSIOLOGICAE.

XVI.

Quid fit in systemate spirituum, de spiritu qui muscolum in motum egit? An refluit ad cerebrum? minime, fieret sensus: an abit in venas? cur non prius?

XVII.

Per eadem vasa & transpirari & nutriri necesse est.

XVIII.

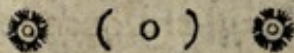
Fit ergo vera transpiratio per Vasa generis minimi

XIX.

Diaphragma stringit Oesophagum utique, & relaxatur in vomitu.

XX.

Vomitus fit vel sola conuulsione ventriculi, vel adcedente conuulsione musculorum abdominalium.

*Bryum hypnoides erectum montanum
erectis capitulis acutis.*

*Silymbrium palustre album foliis imis
Barbareae reliquis integris*

